

Návrh strategie pro efektivnější čerpání prostředků z fondů EU na území regionu Střední Morava

Bc. Adina Dvořáková

Diplomová práce
2015

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Adína Dvořáková**
Osobní číslo: **M12824**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Návrh strategie pro efektivnější čerpání prostředků z fondů EU na území regionu Střední Morava**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Vysvětlete důvody existence kohezní politiky Evropské Unie.
- Představte Regionální operační program Střední Morava.

II. Praktická část

- Charakterizujte hlavní rozvojové problémy regionu soudržnosti Střední Morava.
- Proveďte evaluaci územního rozložení finančních prostředků z Regionálního operačního programu Střední Morava a hodnotících indikátorů dopadů na různých prostorových úrovních a syntetizujte klíčové závěry analýzy.
- Navrhněte strategii opatření na zlepšení čerpání prostředků z území s nízkými hodnotami finanční alokace.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. Kohezní politika v širších souvislostech. 1. vyd. Žilina: GEORG, 2010, 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2.
MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 1. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu-Barrister & Principal, 2009, 215 s. ISBN 978-80-8702-956-5.
NIJKAMP, Peter. Spatial disparities and development policy. 1st ed. Washington: World Bank Publications, 2009, 290 p. ISBN 978-0-8213-7723-9.
OCHRANA, František. Programové financování a hodnocení veřejných výdajů: teorie a metodika hodnocení veřejných výdajů a veřejných služeb v systému programové alokace zdrojů. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006, 189 s. ISBN 978-80-86929-13-2.
PIKE, Andy et al. Local and regional development. 1st ed. New York: Routledge, 2006, 310 p. ISBN 978-0-415-35717-9.
STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. Regionální politika a její nástroje. Praha: Portál, 2009, 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

Vedoucí diplomové práce: doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 16. února 2015
Termín odevzdání diplomové práce: 27. dubna 2015

Ve Zlíně dne 16. února 2015

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prozkoumání nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících a právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s přípustí-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného příměřového příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 27. 4. 2015

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce na téma Návrh strategie pro efektivnější čerpání prostředků z fondů EU na území regionu Střední Morava si dala za cíl analyzovat dosavadní proces čerpání prostředků, vyhodnotit je s ohledem na účinnost, efektivitu vynaložených unijních prostředků. Zejména s ohledem na dopady do území regionu soudržnosti Střední Morava. Dále se zaměřuje na cíle nového programového období 2014-2020 a konfrontací se zjištěnými informacemi navrhuje účinnější model čerpání těchto vzácných veřejných zdrojů EU. Teoretická část se blíže zabývá aplikovanými metodami zkoumání, všeobecně prezentuje kohezní politiku EU a důvody její existence, potřeby. Dále prezentuje Regionální operační program Střední Morava, který byl realizačním kanálem čerpání unijních dotací do území soudržnosti Střední Morava. Obsahem praktické části je především socioekonomická analýza spolu s dotazníkovým šetřením, doplněné interview se starosty vybraných lokalit. Tyto informace vyústí ve SWOT analýzu regionu. Stěžejní část práce se orientuje především na zjištění dosavadních naplnění cílů kohezní politiky zejména s ohledem na efektivnost vynaložených prostředků, a především na návrhy možné meliorace efektivity do budoucna.

Klíčová slova: efektivita, Regionální operační program Střední Morava, region soudržnosti, kohezní politika, dotace, socioekonomická analýza

ABSTRACT

This diploma thesis entitled Proposition of strategy for more efficient gain of EU funds resources in the region of the Central Moravia deals with analyze the current drawing of European funds, evaluate them considering their efficiency in the area of the Central Moravia. This thesis focus on the aim of new programming period 2014-2020 confronted with information found out about the last one and propose more effective model of drawing EU resources. The first, theoretical part of the thesis concerns mainly the principal objectives and methodology of the thesis, presents the foundations of the EU cohesion politics, it's necessity just as presents Regional operational programme of the Central Moravia. The research part of the thesis is represented by the regional socioeconomic analysis, a questionnaire researches in evaluated regions and choosen mayor's interviews, which results in SWOT analysis. Mainly the thesis orients to find out the effectivity of previous cohesion

politics and it's relevant aspects to suggest a strategic proposal to increase efficiency of gaining european funds resources in the study area.

Keywords: efficiency, Regional operational programme of the Central Moravia, cohesion Region, cohesion politics, grant, socioeconomic analysis

Tímto bych velmi ráda poděkovala vedoucímu své diplomové práce panu doc. RNDr. Oldřichu Hájkovi, Ph.D. za jeho odborné vedení, věcné připomínky a podněty.

Děkuji také všem zainteresovaným stranám, Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava za vstřícnou spolupráci a poskytnutí potřebných dat, a neméně též představitelům zastupitelstev, se kterými jsem měla možnost spolupracovat a všem spolupracujícím za projevenou vstřícnost při poskytnutí informací a materiálů a podnětných námětů. Děkuji též svým rodičům, bez kterých by tato diplomová práce nevznikla.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 CÍLE A POUŽITÉ METODY ZPRACOVÁNÍ	13
1.1 CÍLE PRÁCE	13
1.2 POUŽITÉ METODY PRÁCE	14
1.2.1 Analýza dokumentů	14
1.2.2 Dotazníkové šetření.....	15
1.2.3 Interview	16
2 DŮVODY EXISTENCE KOHEZNÍ POLITIKY EVROPSKÉ UNIE	17
2.1 ROLE KOHEZNÍ POLITIKY V EVROPSKÉ UNII.....	17
2.2 UPLATNĚNÍ KOHEZNÍ POLITIKY V REGIONU STŘEDNÍ MORAVA	18
2.3 BUDOUCNOST KOHEZNÍ POLITIKY	19
2.3.1 Koncepční dokumenty směřování politiky soudržnosti	19
2.3.2 Dohoda o partnerství	20
3 REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA	21
3.1 GLOBÁLNÍ CÍL A SPECIFICKÉ CÍLE ROP STŘEDNÍ MORAVA.....	23
3.2 PRIORITYNÍ OSA 1 DOPRAVA	26
3.3 PRIORITYNÍ OSA 2 INTEGROVANÝ ROZVOJ A OBNOVA REGIONU	27
3.4 PRIORITYNÍ OSA 3 CESTOVNÍ RUCH	28
3.5 PRIORITYNÍ OSA 4 TECHNICKÁ POMOC	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	30
4 HLAVNÍ ROZVOJOVÉ PROBLÉMY REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA	31
4.1 VÝVOJ V JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA	32
4.2 SOCIÁLNĚ DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ	32
4.3 VZDĚLÁNÍ	34
4.4 EKONOMICKÝ VÝVOJ.....	34
4.5 TRH PRÁCE A ZAMĚSTNANOST.....	39
4.6 PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ	40
4.7 DOPRAVA	41
4.8 SHRNUTÍ HLAVNÍCH ROZVOJOVÝCH PROBLÉMŮ REGIONU	42
5 EVALUACE ÚZEMNÍHO ROZLOŽENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z REGIONÁLNÍHO OPERAČNÍHO PROGRAMU STŘEDNÍ MORAVA A HODNOTÍCÍCH INDIKÁTORŮ DOPADŮ	43

5.1	VĚCNÉ A FINANČNÍ A PLNĚNÍ ZA PROGRAM	43
5.2	VĚCNÉ A FINANČNÍ PLNĚNÍ V PRIORITY OSE 1 DOPRAVA	48
5.3	VĚCNÉ A FINANČNÍ PLNĚNÍ V PRIORITY OSE 2 INTEGROVANÝ ROZVOJ A OBNOVA REGIONU	51
5.4	VĚCNÉ A FINANČNÍ PLNĚNÍ V PRIORITY OSE 3 CESTOVNÍ RUCH	61
6	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	67
7	ROZHOVORY	72
8	SWOT ANALÝZA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA	78
9	NÁVRH OPATŘENÍ NA ZVÝŠENÍ EFEKTIVITY ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ Z ÚZEMÍ S NÍZKÝMI HODNOTAMI FINANČNÍ ALOKACE	82
9.1	NAVRHOVANÉ ZMĚNY PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2014-2020	82
9.2	VLASTNÍ NÁHLED NA PROBLEMATIKU	83
9.2.1	potřeba sjednocení metodického prostředí	83
9.2.2	posílení kontroly interim a ex-post	84
9.2.3	povinná interakce řídicího orgánu se základními územními subjekty	84
9.2.4	organizační struktura znovu a lépe?	85
9.2.5	základem je funkční legislativní prostředí	86
	ZÁVĚR	88
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	90
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	99
	SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ	102
	SEZNAM TABULEK	103
	SEZNAM PŘÍLOH	105

ÚVOD

Stojíme na prahu nové důležité etapy realizace politiky soudržnosti v českém prostředí. Svou kohezní politikou ovlivnila Evropská Unie (dále jen EU) zcela zásadním způsobem ekonomický vývoj českých regionů již v předešlých programových obdobích 2004-2006 a 2007-2013. Zkušenosti nastřádané z těchto dvou zrealizovaných záměrů jsou výchozími a stěžejními faktory pro stanovení dalšího směřování politiky soudržnosti jakožto nástroje sbližování jednotlivých unijních území.

Politika soudržnosti zaznamenala v kontextu uplynulých jedenácti letech podstatného vývoje s cílem zlepšit fungování celého mechanismu čerpání dotací ve jménu konvergence, čili sbližování úrovní jednotlivých regionů EU. Jsme na konci druhého programového období a krystalizuje se nám směr programového období 2014-2020, na jehož prahu stojíme.

Tedy je vhodné položit si otázku, jak nejlépe naložit s možností tak zásadní finanční podpory českého území v podobě plánované dotace ve výši 24 mld. € (indikativně stanoveno, nelze prozatím upřesnit blíže). Uplynulá dekáda je již dostatečně relevantním časovým úsekem pro zhodnocení úspěšnosti a účinnosti čerpání z evropských fondů, a nastavení, respektive přizpůsobení dosavadních postupů pro účely budoucí. Hlavním cílem této práce bude předložit návrhy a navrhnout možnosti zvyšující efektivitu, účinnost investovaných prostředků z fondů EU na území regionu soudržnosti Střední Morava.

Čerpání unijních financí je dle všeobecného mínění složitým procesem. V této práci se zaměřím na jednotlivé aspekty postupů, které budu analyzovat, vzájemně poměřovat a na jejichž základě se pokusím navrhnout zlepšení, která by mohla vést právě k melioraci čerpání dotací z fondů EU na zkoumaném území regionu Střední Morava.

Pro nalezení optimálního konceptu strategie pro efektivnější čerpání prostředků z fondů EU na území regionu Střední Morava je stěžejní jasné stanovení, vymezení hlavního a též dílčích cílů práce, jež budou podpořeny vhodně zvolenými metodami zkoumání. Tyto budou aplikovány v praktické části práce a poslouží jako vhodný pramen informací pro závěrečnou syntézu.

V prvé části své práce vysvětlím důvody existence kohezní politiky Evropské Unie, nastíním v obecné rovině její potřebnost a užitečnost. Následně budu prezentovat Regionální operační program zkoumaného regionu Střední Moravy, jeho regionální globální cíl a specifické cíle uplynulého programového období. Tato fáze je nezbytná nejen pro bližší po-

chopení administrativního rámce systematiky čerpání dotací, ale též pro programový implementační rámec programového období 2014-2020. Pro komplexní zhodnocení situace a možnost prezentace optimálních postupů aplikovatelných v následující programové období mi budou základem především závazné a strategické prameny kohezní politiky unijní, národní i regionální úrovně. Podstatnou částí práce bude studium, analýza a zhodnocení dostupných statistických dat majících vazbu k regionu soudržnosti Střední Morava. Výchoziskem zhodnocení současného stavu, jeho dosavadního vývoje a možnost návrhu vhodných opatření pro budoucí čerpání prostředků z EU bude socioekonomická analýza regionu soudržnosti Střední Morava (dále RS SM) zahrnující hlavní rozvojové problémy RS SM v obecné rovině. V neposlední řadě tento ryze objektivní rámec získaných informací doplním o vlastní poznatky získané na základě dotazníkového šetření a osobních setkání se starosty vybraných obcí cílové skupiny potenciálních příjemců dotací z regionálního operačního programu regionu Střední Morava. Na základě výše uvedených aplikovaných metod zkoumání budou získaná data dostatečně relevantní pro vytvoření SWOT analýzy regionu soudržnosti Střední Morava. Nabyté informace využiji především pro zhodnocení průběhu a vývoje procesu čerpání dotací z regionálního operačního programu Střední Morava (dále ROP SM), zjištění jeho slabých míst, zkoumání dosavadní míry přínosu dotací do regionu a analýzu problémových oblastí programu s ohledem na stanovené cíle, a to na úrovni regionální, krajské i obecní. Spojením rešerší z různorodých objektivních a subjektivních pramenů lze zajistit získání relevantních podkladů pro systematickou analýzu tématu a navržení jejich zlepšení. Každou kapitolu na konci krátce shrnu v podstatných bodech, což bude užitečným vodítkem pro zajištění komplexní a vyčerpávající odpovědi návrhu následné strategie meliorace čerpání prostředků v závěru práce. Po syntetizaci klíčových závěrů provedených analýz konečně prezentuji vhodnou strategii zlepšení čerpání prostředků nejen pro území s nízkými hodnotami finanční alokace, které z hlediska vyváženého rozvoje území byly postiženy nejvíce, ale též formou obecných doporučení efektivizace čerpání unijních prostředků pro následující programové období.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CÍLE A POUŽITÉ METODY ZPRACOVÁNÍ

1.1 Cíle práce

Hlavním cílem této práce je prezentace vhodné strategie pro efektivnější čerpání prostředků z evropských fondů v regionu Střední Morava. Jde o normativní vědecký přístup, kdy na základě zhodnocení současného stavu vyhodnotíme ve vzájemné souvislosti silné a slabé stránky problematiky, a (zejména) na základě zjištěných nedostatků stavu současného navrhneme vylepšení do budoucna.

Není lepšího okamžiku pro zhodnocení stavu čerpání unijních prostředků, než teď, kdy stojíme na konci jednoho programového období a jsme svědky rámcové tvorby období nového. Z časového hlediska bude analýza současného stavu korespondovat s II. programovým obdobím 2007-2013, návrh vylepšení již bude směřovat k následujícímu III. programovému období.

Pro naplnění hlavního cíle práce se tedy v teoretické části, jak bylo již naznačeno, seznámíme blíže s politikou soudržnosti, jejími principy a cíli, zejména s ohledem na II. programové období, které bude předmětem evaluace a zhodnocení, a dále na představení Regionálního operačního programu Střední Morava, který funguje jakožto programový implementační rámec politiky soudržnosti.

V praktické části dále naváží bližší specifikací regionu soudržnosti Střední Morava, kdy se zaměřím na nejdůležitější rozvojové problémy za pomoci socioekonomické analýzy zkoumaného území. Zde mi poslouží jako vodítko základní ekonomické ukazatele a statistické vzorce, s jejichž pomocí se mi podaří zjistit úspěšnost efektivity čerpaných prostředků do území a na základě toho dále stanovit vhodná doporučení. Objektivně získaná data budou doplněna dotazníkovým šetřením zaměřeným na zjištění spokojenosti obcí RS SM s čerpáním prostředků z evropských fondů. Součástí dotazníku je též zjištění nedostatků dosavadního čerpání a možnost vyjádřit návrhy na zlepšení. Dotazníkové šetření bude dále doplněno detailnější a cílenější rešerší formou rozhovoru se starosty vybraných obcí. Obecným úmyslem bude sondáž mezi potenciálními příjemci dotace a zjištění jejich názoru na možná zlepšení čerpání unijních prostředků na základě jejich individuálních zkušeností z II. Programového období. Výše zmíněná socioekonomická analýza regionu bude v následující kapitole doplněna SWOT analýzou soustředující se na silné a slabé stránky regionu, stejně jako na příležitosti a možné hrozby.

Pomocí výše uvedených informací budeme schopni relevantně a kvalitně analyzovat a vyhodnotit územní rozložení finančních prostředků z ROP SM a jejich dosavadní efektivitu. To vše na základě hodnotících indikátorů dopadů na úrovni regionální, krajské i obecní. Nasnadě pak bude definovat slabá místa dosavadního procesu získávání evropských dotací a prezentovat možné ameliorace vedoucí k efektivnějšímu, účinnějšímu čerpání evropských peněz do regionu Střední Morava.

1.2 Použité metody práce

Základním východiskem kvalitní práce je stanovení počátečních tezí, se kterými je podrobněji pracováno prostřednictvím vhodně zvolených metod zkoumání a zpracování. Pro navržení vhodné strategie pro efektivnější čerpání prostředků z unijních fondů na území regionu Střední Morava je třeba získat odpovídající regionální data. Výběr optimálních vědeckých metod zkoumání je základem pro dosažení stanoveného cíle. Cílem této práce je stanovit ideální strategii vylepšení procesu čerpání prostředků z EU do regionu tak, aby byla do budoucna výtěžnost unijních investic v regionu co do kvality i kvantity nejlepší možná, tedy pokud možno co nejefektivnější.

1.2.1 Analýza dokumentů

V této práci bude základním východiskem prezentovaných premis především analýza sekundárních dat (desk-research) na kvantitativní úrovni (Olecká, Ivanová, 2010, s.17-28). Půjde o studium dokumentů, s jejichž pomocí se mi podaří získat objektivní ucelený informační základ nejen o kohezní politice a jejím fungování, ale též o její implementaci v regionu Soudržnosti Střední Morava, s ohledem na jeho sociální a ekonomická specifika, a dále o samotném procesu čerpání prostředků z EU do tohoto území. Tato data budu získávat studiem a analýzou příslušné legislativy a kohezně strategických dokumentů, a to zejména na regionální úrovni, jelikož tyto pomohou nejvíce zacílit na specifické podmínky regionu. Jedná se o druhý až třetí stupeň poznání, kdy budeme problematiku nazírat na základě souhrnných informací a empirických generalizací (Disman, 2009, str. 19). V rámci uvedeného budu pracovat zejména se statistickými daty, zejména těchto orgánů veřejné moci: Českého statistického úřadu, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva pro místní rozvoj. Ostatní použitá data budou převážně nezprostředkovaného charakteru, získané přímo z Regionální rady Regionálního operačního programu Střední Morava (dále RR ROP SM), tedy data non-masmediálních vlastností, a to kvalitativní analýzou dat z

monitorovacího informačního systému ROP regionu soudržnosti SM MONIT7+ k 7. lednu 2015. Tato data mi pomohou zejména korelativně vyhodnotit dosavadní vývoj středomoravského regionu soudržnosti, pomocí aplikace ekonomických vzorců empiricky vyhodnotíme vliv čerpaných prostředků na rozvoj regionu. Dále budu čerpat z odborné, tematicky zaměřené literatury. Vzhledem k tomu, že tematika je nejaktuálněji reflektována na www stránkách jednotlivých institucí, z literárních zdrojů budou převažovat zdroje internetové, tedy masmediální. Základní rámcem však zůstávají v obecné rovině zdroje knižního charakteru. Na základě aplikace teoretických vědních metod, zejména rešerše, analýzy, syntézy, indukce či komparace získám solidní informační základ objektivního charakteru o regionu a jeho dosavadním čerpání. Výše uvedené metody budou převažovat především v teoretické části práce.

1.2.2 Dotazníkové šetření

Primární data, tedy ta originárně získaná a nepřevzatá, budou mít doplňující funkci. Lze k nim říci, že nejsou tak vypovídající jako data sekundárního charakteru (zejm. statistická data, která jsou zde zásadním zdrojem informací), avšak jejich kvalitu a přínos pro zkoumanou problematiku nelze v žádném případě podcenit. Jejich pečlivý výběr a vzájemné poměření přínosů může být pro práci zásadní. Jedná se o kvalitativní vědní disciplíny (Disman, 2000, str. 285).

Prvním z vybraných metod získání primárních informačních pramenů je dotazníkové šetření. Dotazníková metoda empirického zkoumání je jednou z neaplikovanějších vědních metod, zejména pro cílenost vybraných otázek, hromadnost oslovených respondentů, čímž je zajištěna relevance takového šetření. Další silné stránky lze shledat v jeho jednoduchosti a srozumitelnosti, v relativní časové i finanční nenáročnosti a zejména pohodlnosti pro adresáta. Z pohledu autora má dotazník velkou výhodu v jednoduché vyhodnotitelnosti a vzájemné porovnatelnosti odpovědí. Poskytuje mu též možnost kombinovat způsoby odpovědí, a to jak výběrem jedné či více možností, nebo formu otevřené odpovědi. Zároveň však klade na tazatele zvýšené nároky v podobě srozumitelnosti, logičnosti a souslednosti otázek. Vzhledem k tomu, že jsem ve své práci zvolila elektronickou formu dotazníkového šetření se zachováním anonymity respondenta, může si respondent vybrat vhodnou chvíli pro zodpovězení otázek. Zároveň je třeba vzít v potaz neadresnost konkrétní osobě, což může vést k nepravdivým odpovědím. (Disman, 2009, str. 99-106)

1.2.3 Interview

Jde o rozšířenou metodu zkoumání cíleně vedeného rozhovoru, tedy dialogu více osob, tazatele a dotazovaného. Tuto metodu jsem zvolila pro získání detailnějších informací, doplňkovou k dotazníkovému šetření, kdy získáním obecných informací velkého počtu subjektů bude možno přesněji zacílit další otázky cílovým subjektům – starostům obcí. Vedení rozhovoru klade důraz na vyšší míru znalostí problematiky pro potřebu pružné reakce. Osobní kontakt je též velkou výhodou pro eliminaci případných nedorozumění, která se mohou v dotazníku vyskytnout a vyhodnotitel o nich nemusí mít tušení. To zvyšuje relevanci získaných údajů z rozhovoru oproti dotazníkovému šetření. Toto lze říci též o flexibilitě kladených otázek dotazovanému, což dotazníkový typ výzkumu vylučuje. Základem získání podstatných informací je kladení jasných a dobře srozumitelných otázek. (Disman, 2009, str. 110-117). Rozhovor vedený mezi fyzicky přítomnými lidmi se od elektronického dotazníku liší též většími požadavky na element osobního kontaktu, zejména jde o vstřícnost a milé vystupování, včetně následné zpětné vazby k respondentovi po skončení rozhovoru. (Kozel, Mynářová, Svobodová, 2011, s.191)

Následnou syntetizací získaných informací z datových zdrojů primárního a sekundárního typu bude možno plnohodnotně shrnout stávající stav a shrnout zjištěná slabá místa procesu čerpání dotací. Na základě toho se budu moci následně vypořádat s propozicí vhodného východiska efektivnějšího čerpání prostředků do středomoravského regionu.

2 DŮVODY EXISTENCE KOHEZNÍ POLITIKY EVROPSKÉ UNIE

S přijímáním nových členských států do Evropské unie (dále jen EU) přirozeně roste počet a též druhy rozdílů mezi jednotlivými zeměmi. Jedná se ponejvíce o nerovnosti hospodářského či sociálního charakteru. Tyto nesrovnalosti jsou brzdou dynamického rozvoje, posílení pozice EU na mezinárodním poli, což lze označit za jakousi její generální ideu, cíl. Jedním z prostředků jak dosáhnout této celistvosti, jednotnosti a celounijní stability je právě kohezní politika.

2.1 Role kohezní politiky v Evropské Unii

Kohezní politika neboli politika soudržnosti EU, představuje nástroj sbližování sociálně-ekonomických charakteristik jednotlivých regionů EU prostřednictvím sady finančních nástrojů a zřetelně identifikovaných věcných priorit. Politika soudržnosti je uplatňována v rámci programových období, v souladu s principem programování (Hájek, Novosák, 2010). Politika soudržnosti EU pro programové období 2007 – 2013 doznala v kontextu celé EU v porovnání s programovým obdobím 2004 – 2006 změny směřující k jejímu zjednodušení, zprůhlednění a posílení její decentralizace. Součástí těchto změn bylo nejen snížení počtu cílů, ale především výrazné posílení role regionů v tomto procesu, se zdůrazněním územně-integrovaného přístupu. V souladu s těmito trendy bylo přijato rozhodnutí (na základě usnesení vlády číslo 245/2005) o přípravě samostatných Regionálních operačních programů, které v průběhu programového období 2007 – 2013 realizovaly na regionální úrovni kohezní politiku v rámci cíle 1- Konvergence.

Kohezní politika má za cíl dlouhodobě stírat rozdíly mezi regiony a snaží se vytvářet rovné podmínky jakožto projev vzájemné podpory, sounáležitosti sloužící globálnímu snažení EU tendovat k územní celistvosti. Je vedena hlavními principy, jakými jsou tvůrčími pilíři obligatorně se prolínajícími celým procesem implementace kohezní politiky. Jde o principy koncentrace, programování, partnerství a adicionality, dále pak princip koordinace (souladu) aktivit napříč všemi prostorovými úrovněmi a posledně jsou to též doplňující pilíře jako komplementarita, koherence, konformita a odstraňování nerovností, nesrovnalostí. (Hájek, Novosák, 2010, s.61)

Kohezní politika se projevuje, realizuje jako organizovaný systém programového financování tendující k účelnému strukturovanému financování, kdy finance slouží k dosažení předem stanovených cílů. Jedná se o cílově orientované financování. Zdroje jsou přidělo-

vány dle stanovené priority cílů sestupně, cíle charakterizují předpokládané alokační aktivity. (Ochrana, 2006, s. 41)

Politika soudržnosti EU je vedena snahou koncentrovat finanční prostředky do předem určených regionů, které vykazují, pro hlavní cíle evropské politiky, určitou překážku v rozvoji (ekonomickou, sociální či jinou). Z tohoto důvodu byly stanoveny kritéria pro rozdělení jednotlivých evropských regionů dle typu problémů, se kterými se potýkaly a na vybrané oblasti podpory, které se v nich měly aplikovat. Tyto tematicky shromážděné oblasti podpory byly nazvány „Cíly“ a již svým názvem vyjadřovaly záměr své pomoci (např. Cíl Podpora rozvoje a adaptace zaostávajících regionů, Cíl usnadnění integrace mladých osob do 25 let věku na trhu práce atd.). Kohezní politika prošla od svých počátků výrazným vývojem, pro naše účely bude vhodné zanalyzovat stav daný pro programové období 2007-2013, tedy v ČR druhé realizované programové období, což nám pomůže lépe pochopit celý unijní systém alokování dotací do jednotlivých regionů soudržnosti a z něj vycházet pro prezentaci budoucího plánu čerpání prostředků ve studovaném území, tedy v regionu Střední Morava.

2.2 Uplatnění Kohezní politiky v regionu Střední Morava

S ohledem na nastavení kohezní politiky, kdy jsou předem stanoveny požadované cíle od nejobecnějšího až po ty konkrétní. Platí princip sestupného souladu, kdy nižší cíle musí vycházet ze záměrů vyšších a být s nimi ve shodě. Alokační cíl je očekávaným stavem neboli výstupem realizace programové struktury. Je výsledkem aplikace užitých zdrojů v rámci programové struktury (Ochrana, 2006, s. 45). V našem případě jsou alokačními cíli samotný regionální operační program, v jeho rámci nastavené prioritní osy a následně pak konkrétní oblasti podpory (viz další kapitola, kde bude prezentován ROP SM).

Součástí vývoje politiky soudržnosti v minulém desetiletí přibývaly snahy o co největší přiblížení se dotčeným (dotovaným) regionům. Tyto tendence lze označit za regionálně-integrované. Docházelo ke zvýraznění role samotných regionů, což vygradovalo přijetím rozhodnutí zřídit Regionální operační programy. Ty plnily ve II. programovém období plnit roli řídicího orgánu v rámci cíle Konvergence, jedním z tří prioritních cílů politiky soudržnosti uplynulých šesti let (vedle cíle Konvergence to byla dále regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce).

Každému ROP byla přidělena ex ante určená finanční alokace, která měla sloužit k uvedení kohezní politiky do života, a to v regionálním měřítku. Způsob výpočtu přidělené alokační sumy byl plošně stanoven pro celou EU, kdy v rámci cíle „Konvergence“ byl potenciálním příjemcem alokace region, jehož HDP/ obyvatel (měřený paritou kupní síly) byl nižší než 75% průměru HDP celé EU, tedy čítající všech 25 členských států.

Převažoval názor, že regionálním zacílením bude dosaženo větší efektivity čerpání, jelikož samy regiony jsou si nejlépe vědomy svých silných a slabých míst. K postavení ROP Střední Morava v rámci české kohezní politiky lze konstatovat, že v meziregionálním srovnání regionů soudržnosti se řadila SM mezi nejpostiženější regiony. Tomu odpovídala přidělená finanční alokace (HDP byl jeden z nejnižších v rámci meziregionálního srovnání na národní úrovni).

2.3 Budoucnost kohezní politiky

V rámci plánovaného programového období 2014 má dojít k několika zásadním změnám, které politiku soudržnosti EU nezbytně poznamenají. V této části práce další směřování kohezní politiky nastíním v souladu s dostupnými strategickými dokumenty s tím, že bude blíže rozebráno v praktické části.

2.3.1 Koncepční dokumenty směřování politiky soudržnosti

V současnosti je jasné pouze obecné směřování kohezní politiky, žádná konkrétní koncepce doposud nedostala pevné obrysy. S ohledem na to se může analýza aktuálního stavu opřít o existující (schválené) strategie a dokumenty, mezi které patří především strategie Evropa 2020 stanovující cíle růstu a je platná již od roku 2012, kdy byla schválena jako dlouhodobý koncept směřování kohezní politiky závazný pro další tvorbu dokumentů. Zpráva si klade za cíl snižování rozdílů v rámci zemí EU, uvádí především potřebu podporovat tvorbu nových pracovních míst a zaměstnanosti, rozvoj malých a středních podniků, zvyšování energetické účinnosti či sociálního začleňování. Kohezní politika by měla nadále sloužit jako podpůrný pilíř finanční stability podporou investic prostřednictvím evropských fondů.

Spolu s ambiciózním dokumentem Evropa 2020 je třeba zmínit šestou zprávu o hospodářské, sociální a územní soudržnosti vydanou v červnu 2014 Evropskou komisí. Ta deklaruje, že v budoucnu by se kohezní politika měla snažit o další růst a podporu pracovních pří-

ležitostí, a to pomocí strukturálních a investičních fondů EU, které pomohou naplnit cíle stanovené v dokumentu Evropa 2020 (Oko Noku 08/2014, str. 17).

Z legislativy je účelné zmínit Usnesení vlády ČR č. 867 z konce roku 2012, kde bylo vymezeno nově méně OP oproti současnému období. Kohezně-politické dokumenty národní úrovně pro následující období byly schváleny do prosince 2013 a jsou v platnosti.

2.3.2 Dohoda o partnerství

Aktuálně nejdůležitějším schváleným dokumentem pro nadcházející programové období je jistě Dohoda o Partnerství pro období 2014-2020. K jejímu schválení Evropskou komisí došlo dne 26. 8. 2014. Jak uvádí MMR, uzavřením této dohody došlo k utvrzení strategie a nastolení kohezně politických priorit pro Českou republiku v nadcházejícím období. Je zastřešujícím dokumentem pro celý systém čerpání z Evropských strukturálních a investičních fondů. Je postavena na analytickém zhodnocení socioekonomické situace ČR a problémových oblastí, ze kterého odvozuje nejdůležitější potřeby rozvoje a územní disparity. Stanoví kohezní priority a očekávané výsledky nového programového období. Klíčovým východiskem jsou zároveň evropské, národní i regionální strategické dokumenty (OKO NOKU 08/2014). Podrobnosti stanoví jednotlivé programové dokumenty.

Zde lze spatřit konkrétní priority financování a to konkrétně v osmi hlavních směrech cílení podpory evropských strukturálních fondů. Z dohody o partnerství se bude v dalších strategických a programových dokumentech vycházet, tyto ji budou konkretizovat, dávat kohezní politice konkrétní obrysy v rámci jednotlivých alokačních cílů. Dohoda také stanoví způsob realizace politiky z hlediska administrativního či technického. Obecně lze očekávat větší důraz na počáteční nastavení závazných cílů, které stát bude na počátku proklamovat, ale též jich musí dostát. K tomu budou sloužit povinné průběžné zprávy o plnění. Ze strany EU by mělo docházet do budoucna k většímu důrazu na kontrolu plnění nejen prostřednictvím výše uvedených průběžných zpráv. Obecně lze hovořit o novinkách v podobě jednotnosti postupů a nastavení systémů fungování a celkově větší transparentnosti čerpání. K bližším podmínkám a novinkám se dostanu v praktické části.

3 REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA

ROP SM je hlavním programovým dokumentem určujícím priority regionu Střední Morava pro čerpání strukturálních fondů v programovém období 2007-2013. ROP SM byl schválen Evropskou komisí dne 3. 12. 2007 rozhodnutím K (2007)6111, CCI 2007CZ161PO002. ROP SM je jedním ze sedmi regionálních operačních programů v České republice, které v rámci cíle Konvergence doplňují tematické operační program.

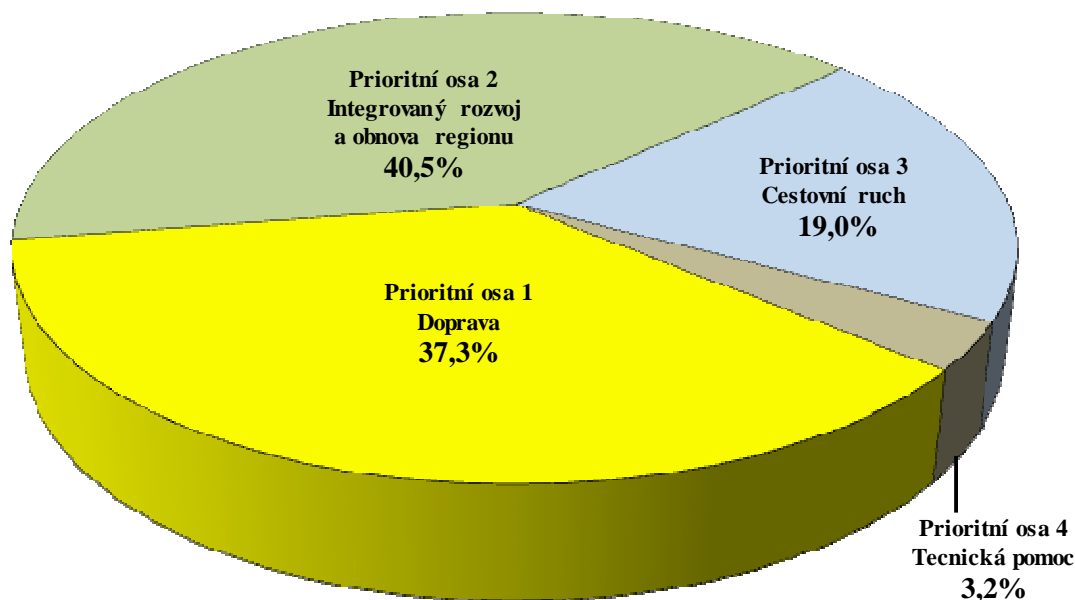
ROP SM představuje klíčový strategický programový dokument, vycházející ze sociálně-ekonomických rozvojových priorit regionu při realizaci projektů podporovaných ze strukturálních fondů EU v průběhu programového období let 2007 – 2013. Dokument ROP SM respektuje legislativní i programové dokumenty EU, další klíčové strategické dokumenty sociálně-ekonomického rozvoje EU, jakož i klíčové dokumenty sociálního a ekonomického rozvoje České republiky a jejích regionů. Koncept ROP SM pak současně respektuje procedury a pravidla využívání prostředků ze strukturálních fondů EU státního rozpočtu ČR a ostatních národních a regionálních veřejných i soukromých zdrojů. Míra spolufinancování EU je 85%.

Obsahové priority ROP SM jsou v souladu se strategickými rozvojovými dokumenty regionu, tedy zejména Programem rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje a Programem rozvoje územního obvodu Zlínského kraje, a regionálními rozvojovými dokumenty s tematickým zaměřením. Obsahové priority ROP SM dále respektují i hlavní programové a rozvojové dokumenty ČR, na obecné úrovni především dokument Strategie hospodářského růstu (dále jen SHR), pro konkrétní účel realizace politiky soudržnosti Národní rozvojový plán (dále jen NRP) ČR a schválenou verzi Národního strategického referenčního rámce (dále jen NSRR). Obsahové priority ROP SM současně vycházejí z rámcových dokumentů přijatých na úrovni institucí EU, z nichž klíčové jsou Strategické obecné zásady Společenství (dále jen „SOZS“), formulující hlavní strategické cíle sociálně-ekonomického rozvoje EU v oblasti politiky soudržnosti. Obsahové zaměření ROP SM respektuje komplexní způsob podpory regionálního rozvoje na základě analyticky vyhodnocených priorit, kterými jsou Doprava, Integrovaný rozvoj a obnova regionu a Cestovní ruch, za asistence podpůrné priority Technická pomoc.

ROP SM splňuje formální náležitosti, dané metodikou a připomínkami EK, Ministerstva pro místní rozvoj ČR a Ministerstva financí ČR (dále jen MMR a MF).

Dokument je rozčleněn do 9 hlavních kapitol. Kapitola „Socio-ekonomická analýza regionu“ popisuje prostřednictvím standardních charakteristik současnou sociálně-ekonomickou situaci regionu a ústí do SWOT analýzy. Dosažené analytické výstupy jsou základem tvorby strategie a identifikace strategických nástrojů, jejichž využití sleduje naplnění programových cílů. Tyto cíle jsou konstruovány prostřednictvím prioritních programových os a indikátorů, jež má realizace programu po jeho završení přinést. Předposlední kapitola je věnována procesu implementace programu a indikátorům a závěrečná kapitola přiřazuje v podobě finančního plánu naplňování vytčených cílů odpovídající finanční krytí.

Graf č.1: Podíl prioritních os na alokaci ROP Střední Morava (EU zdroje)

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

**Tabulka č. 1: Alokace pro prioritní osy a oblasti podpory
ROP SM 2007 - 2013 (EU zdroje - fond ERDF)**

Prioritní osa/ oblast podpory	Alokace 2007-2013 příspěvek EU Kč	Podíl na celkové alokaci OP
1. Doprava	6 586 562 527	37,3%
1.1 Regionální dopravní infrastruktura	4 056 506 053	23,0%
1.2 Veřejná doprava	1 653 371 868	9,4%
1.3 Bezmotorová doprava	876 684 606	5,0%
2. Integrovaný rozvoj a obnova	7 146 420 408	40,5%
2.1 Rozvoj regionálních center	944 643 018	5,3%
2.2 Rozvoj měst	3 380 013 083	19,1%
2.3 Rozvoj venkova	2 277 951 752	12,9%
2.4 Podpora podnikání	543 812 555	3,1%
3. Cestovní ruch	3 346 322 437	19,0%
3.1 Integrovaný rozvoj cestovního	697 810 752	4,0%
3.2 Veřejná infrastruktura a služby	612 513 241	3,5%
3.3 Podnikatelská infrastruktura a	1 844 206 461	10,4%
3.4 Propagace a řízení	191 791 983	1,1%
4 Technická pomoc	578 779 725	3,3%
Celkem ROP Střední Morava	17 658 085 098	100,0%

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu Soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

3.1 Globální cíl a specifické cíle ROP Střední Morava

Globální cíl je pojatý komplexně a týká se posílení ekonomického rozvoje městských oblastí představujících rozvojová centra regionu. Cílem programu je také stabilizace venkovského prostoru.

Globální cíl je v souladu se Strategickými obecnými zásadami Společenství 2007-2013 a rovněž s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006, o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999, současně reflektuje závažnost regionálních problémů.

Globálního cíle má být dosaženo na základě definované strategie, specifických cílů a oblastí podpory. Celkově ROP SM působí ve směru:

- a) dynamizace vnitřního potenciálu regionu, tj. posílením vazeb mezi centry a jejich venkovským zázemím a

- b) rozvojem vnějšího potenciálu, a to v oblasti:
- dopravy
 - cestovního ruchu a
 - atraktivnosti pro podnikání

Obr. č. 1: Vazby mezi cíli a prioritními osami ROP Střední Morava

Globální cíl		
<ul style="list-style-type: none"> • zvýšení ekonomické vyspělosti • zlepšení konkurenceschopnosti regionu soudržnosti Střední Morava <ul style="list-style-type: none"> • a životní úroveň jeho obyvatel ve svém komplexu 		
Specifický cíl 1	Specifický cíl 2	Specifický cíl 3
Zajištění efektivní, flexibilní a bezpečné dopravní infrastruktury v rámci regionu soudržnosti Střední Morava a spolehlivé, kvalitní a integrované veřejné dopravní služby.	Zlepšení kvality života v regionu soudržnosti Střední Morava, zvýšení atraktivity regionálních center, měst a obcí, zajištění kvalitní a dostupné sociální služby a příznivých, podpůrných podmínek pro podnikání.	Zlepšení atraktivnosti regionu soudržnosti Střední Morava pro účely cestovního ruchu zlepšením jeho infrastruktury, služeb, informovanosti a propagace.
Prioritní osa 1	Prioritní osa 2	Prioritní osa 3
Doprava (podpora rozvoje regionální dopravní infrastruktury, veřejné dopravní služby a bezmotorové dopravy)	Integrovaný rozvoj a obnova regionu (podpora rozvoje regionálních center, měst, venkova a podpůrných podnikatelských aktivit)	Cestovní ruch (podpora veřejné a podnikatelské infrastruktury a služeb cestovního ruchu, a jeho propagace a řízení)

Zdroj: Programový dokument ROP SM

Strategie ROP SM přímo vychází ze zpracované socioekonomické analýzy regionu Střední Morava a reflektuje zjištěné problémy a potřeby regionu. Ty vyplývají jednak z historického vývoje v daném území, jednak z hospodářských trendů v globální ekonomice. Tato region Střední Morava vystavuje vyšší konkurenci projevující se negativním dopadem jak na hospodářství regionu, respektive jednotlivá sektorová odvětví, tak na jeho konkurenceschopnost v oblasti atraktivity pro obyvatele, podnikatele a potenciální návštěvníky.

ROP SM naplněním svých cílů má přispět k tomu, že v roce 2013, resp. 2015, i na základě naplnění cílů ostatních operačních programů a přirozeného sociálního a ekonomického rozvoje, bude regionem vyznačujícím se:

- Vyspělejší, rozvinutější a udržovanější dopravní infrastrukturou - dosažený stav dopravní infrastruktury bude výsledkem naplnění přímých kompetencí regionálních autorit a využití nepřímého synergického vlivu ostatních nástrojů politiky soudržnosti v programovém období 2007–2013 především v oblasti rozvoje sítě dálnic a rychlostních komunikací.
- Zkvalitněným vzdělávacím procesem, vedoucím k pružnějšímu vstupu na trh práce a naplněným inovačním potenciálem.
- Kvalitní a moderní soustavou zařízení sociální péče.
- Zlepšeným a zkvalitněným zdravotním stavem obyvatelstva, jež v regionu žije a/nebo pracuje.
- Efektivně využitým podnikatelským potenciálem pro služby, moderní zpracovatelský průmysl i pro cestovní ruch a volný čas.
- Nabídkou a infrastrukturou cestovního ruchu výrazně přispívající k celkovému ekonomickému výkonu regionu. Region se stane oblíbenou turistickou destinací pro tuzemské i zahraniční návštěvníky.
- Ekonomickou vyspělostí i strukturou srovnatelnou s úrovní ČR.

V uvedených oblastech se efekty implementace ROP SM mají projevit v růstu zaměstnanosti, v poklesu nezaměstnanosti, redukci strukturální nezaměstnanosti, restrukturalizaci průmyslu, zvýšení pozice sektoru služeb a ve zvýšení ekonomické role a vlivu regionu soudržnosti Střední Morava v rámci ekonomiky ČR měřeno ukazatelem HDP na obyvatele.

Na základě doposud dostupných statistických dat vyplynulo, že největší potenciál rozvoje s řadou očekávaných synergických efektů, by mohly být oblasti dopravy a služeb. Rozvojem služeb je myšlen zejména rozvoj oblastí cestovní ruch a sociální služby. Očekávaný vývoj demografických a sociálně ekonomických charakteristik regionu povede k výraznému nárůstu poptávky po celém rejstříku služeb sociálního charakteru.

Vedle účinného a efektivního provedení vybraných aktivit programu musí být splněny také externí předpoklady jako např. soulad s centrální politikou, intervence tematických operačních programů, což podpoří klíčovou restrukturalizaci regionu. Zpřístupní region páteřními komunikacemi, odstraní deficit v podpoře místního výzkumu, vývoje a produktivních in-

vestic. Posílí zdroje k průběžnému vzdělávání zaměstnanců produktivních odvětví. Poskytnou dostatek zdrojů k prevenci environmentálních rizik a péči o krajinu.

3.2 Prioritní osa 1 Doprava

Cílem prioritní osy je podpora rozvoje regionálních silnic, systémů veřejné dopravy a rozvoj cyklostezek.

Významným parametrem prioritní osy je bezpečnost a ekologická vstřícnost podporované dopravní infrastruktury. Další podstatnou součástí je podpora veřejné dopravní služby, zejména ve smyslu vytvoření integrované, spolehlivé a kvalitní veřejné dopravy. V neposlední řadě také zohlednění dopadu na životní prostředí i atraktivnosti regionu pro cestovní ruch, proto je také pozornost věnována rozvoji cyklostezek a cyklotras.

Oprávnění příjemci dotace v prioritní ose Doprava:

- Kraje, organizace zřizované nebo zakládáné kraji a obcemi
- obce, dobrovolné svazky obcí
- Správa železniční dopravní cesty, s. o.
- obecně prospěšné společnosti provozovatelé drážní dopravy
- podnikatelské subjekty (právnícké a fyzické osoby)

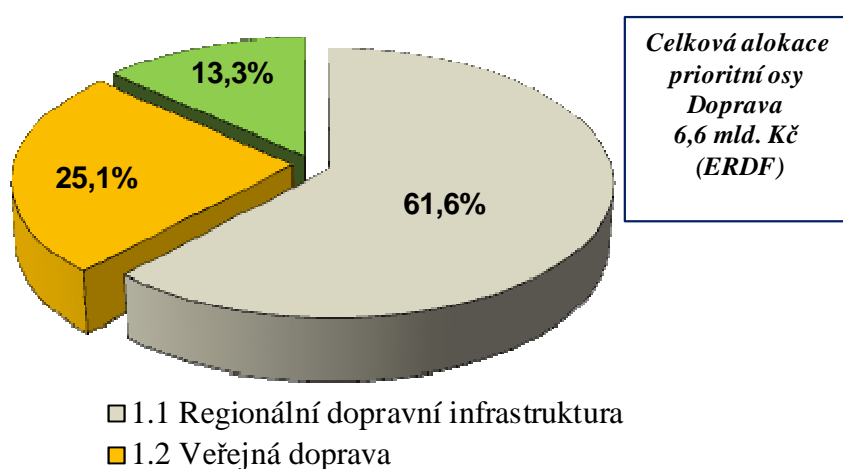
Prioritní osa Doprava je tvořena 3 oblastmi podpory:

1.1 Regionální dopravní infrastruktura

1.2 Veřejná doprava

1.3 Bezmotorová doprava

Graf č.2: Podíly oblastí podpory v prioritní ose 1 Doprava (2007-2013)

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

3.3 Prioritní osa 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu

Prioritní osa je zaměřena na rozvoj regionálních center, městských a venkovských oblastí regionu soudržnosti Střední Morava a v jejím rámci je dominantně uplatněn územně-integrovaný přístup. Pro rozvoj a regeneraci městských území bude uplatňována celá škála forem podpory, zahrnující individuální projekty i integrované projekty. V případě specifického zaměření na podporu regionálních center je forma podpory v integrovaném plánu rozvoje příslušných měst. V městských i venkovských oblastech je pozornost zaměřena především na podporu zlepšení fungování veřejných služeb a investice do revitalizace území. Individuální projekty, jako forma podpory je využita v případě aplikace podpůrných opatření ve prospěch podnikání.

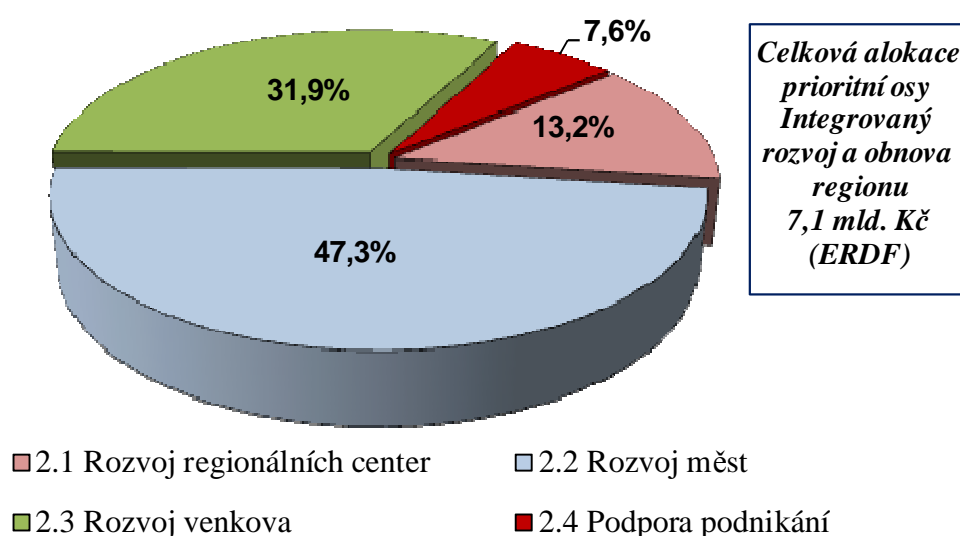
Oprávnění příjemci dotace v prioritní ose Integrovaný rozvoj a obnova regionu:

- kraje
- obce s více než 5 000 obyvateli
- obce s více než 500 a méně než 5 000 obyvateli
- dobrovolné svazky obcí
- organizace zřizované nebo zakládáné kraji a obcemi
- nestátní neziskové organizace
- vlastníci nemovitostí v památkových zónách (pouze ve vazbě na integrované projekty předkládané veřejným sektorem)
- malé a střední podniky (MSP) – podnikatelské subjekty (právnícké a fyzické)

Prioritní osa Integrovaný rozvoj a obnova regionu je tvořena 4 oblastmi podpory:

- 2.1 Rozvoj regionálních center (Olomouc, Zlín)
- 2.2 Rozvoj měst (5 000 a více obyvatel – mimo krajská města Olomouc a Zlín)
- 2.3 Rozvoj venkova (obce 500 – 4 999 obyvatel)
- 2.4 Podpora podnikání (bez omezení velikosti obce)

**Graf č.3: Podíly oblastí podpory v prioritní ose 2
Integrovaný rozvoj a obnova regionu (2007-2013)**

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

3.4 Prioritní osa 3 Cestovní ruch

Prioritní osa je zaměřena na maximální využití potenciálu tohoto odvětví ve prospěch sociálně-ekonomického rozvoje regionu. Projekty v oblasti rozvoje veřejné a podnikatelské infrastruktury cestovního ruchu budou realizovány prostřednictvím širší škály forem podpory (integrováný plán rozvoje území, individuální projekty, integrované projekty); projekty v oblasti propagace a řízení cestovního ruchu pak v podobě individuálních projektů a integrovaných projektů. Cílem je podpořit jak rozvoj venkovských oblastí pro turistické účely, tak i rozvoj městské, lázeňské i alternativní turistiky.

Oprávnění příjemci dotace v prioritní ose Cestovní ruch:

- kraje
- obce, dobrovolné svazky obcí

- organizace zřizované nebo zakládáné kraji a obcemi
- zájmová sdružení právnických osob
- nestátní neziskové organizace
- zájmová sdružení právnických osob, kdy alespoň jedna právnická osoba, která je členem tohoto zájmového sdružení, je kraj nebo právnická osoba založená nebo zřízená krajem za účelem rozvoje cestovního ruchu

Prioritní osa Cestovní ruch je tvořena 4 oblastmi podpory:

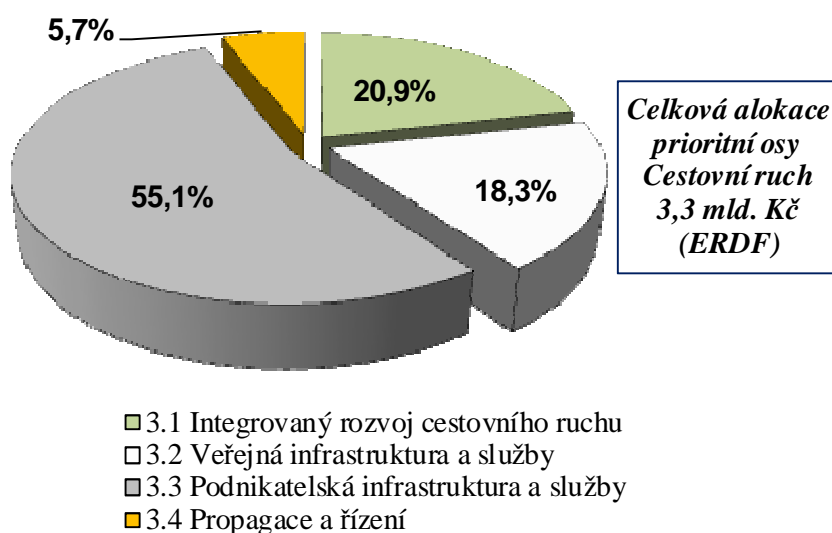
3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu

3.2 Veřejná infrastruktura a služby

3.3 Podnikatelská infrastruktura a služby

3.4 Propagace a řízení

Graf č.4: Podíly oblastí podpory v prioritní ose 3 Cestovní ruch (2007-2013)

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

3.5 Prioritní osa 4 Technická pomoc

Prioritní osa Technická pomoc představuje pouze podpůrnou prioritní osu. Řeší administrativní kapacitu řídicího orgánu ve vazbě na všechny potřebné činnosti spojené s realizací programu. Dále se touto prioritní osou v diplomové práci nebudu zabývat.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 HLAVNÍ ROZVOJOVÉ PROBLÉMY REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA

Obr. č. 2: Územní rozdělení regionů soudržnosti ČR

Zdroj: Výroční zpráva o realizaci ROP SM za rok 2013

Region soudržnosti Střední Morava leží ve východní části České republiky (dále jen „ČR“). Jeho významná část má periferní polohu - hraničí s Polskem a Slovenskem. Dále region Střední Morava sousedí s regionem soudržnosti Severovýchod, Jihovýchod a Moravskoslezsko. Region se rozkládá na ploše 9 230 km², což představuje 11,7% území ČR. V regionu soudržnosti Střední Morava žilo k 1. 1. 2014 celkem 1,223 milionu obyvatel tedy 11,6 % obyvatelstva České republiky. Průměrná hustota zalidnění 132 osob/km² je mírně pod celostátním průměrem (133 osob/km²).

Region je tvořen dvěma kraji, a to krajem Olomouckým a Zlínským. Oba kraje jsou z hlediska demografických i urbanistických charakteristik výrazně rozdílné. Olomoucký kraj má nižší hustotu zalidnění a výrazně rozdrobenější sídelní strukturu oproti kraji Zlínskému. Olomoucký kraj je tvořen 399 obcemi a má hustotu zalidnění 121 obyvatel na km², zatímco ve Zlínském kraji je obcí 307 a hustota zalidnění je zde 148 obyvatel na km².

Tabulka č. 2: NUTS2 Střední Morava územní struktura k 1. 1. 2014

Velikostní kategorie obce	Počet obcí	Podíl z celkového počtu obcí regionu	Počet obyvatel k 1.1. 2014	Podíl z celkového počtu obyvatel regionu
do 499 obyvatel	270	38,2%	78 648	6,4%
500 - 4 999 obyvatel	403	57,1%	515 622	42,2%
5 000 a více obyvatel ¹⁾	31	4,4%	453 618	37,1%
krajská města Olomouc a Zlín	2	0,3%	174 767	14,3%
CELKEM Střední Morava	706	100,0%	1 222 655	100,0%

Zdroj: ČSÚ, vlatní zpracování 1) bez krajských měst

4.1 Vývoj v jednotlivých oblastech regionu soudržnosti Střední Morava

Vzhledem k tomu, že ROP Střední Morava vycházel z dosažených, standardních charakteristik jednotlivých oblastí, zhodnotím ve své diplomové práci alespoň základní vývoj v jednotlivých oblastech. V této kapitole, resp. jednotlivých podkapitolách jsou uvedena data za rok 2007, tj. za rok kdy byla započata implementace ROP SM, a data za rok 2013, případně za rok 2014, pokud byla v době zpracování diplomové práce zveřejněna.

4.2 Sociálně demografický vývoj

Demografický vývoj regionu Střední Morava ve sledovaném období byl na horší úrovni oproti celorepublikovým hodnotám. Zatímco počet obyvatel ČR se v roce 2013 oproti roku 2007 zvýšil o 1% (tj. o 131 tisíc, zejména vlivem migračního přírůstku), tak Střední Morava vykázala zcela opačný trend, a to úbytek obyvatel. Za posledních šest let se počet trvale bydlících na Střední Moravě snížil o 1% (tj. téměř o 10 tisíc).

Střední Morava se dostala do celkového populačního úbytku v roce 2009, a stal se stavem již setrvalým z roku na rok. Výsledkem je úbytek obyvatel nejen v důsledku stěhování, ale také poklesem počtu narozených. Záporný trend ale postihnul o něco později i ČR, kdy v roce 2013 po mnoha letech vykázala záporný celkový přírůstek (-3 706).

Hospodářsky slabší regiony, kam se řadí mj. také Střední Morava, potvrzují tendenci obyvatel k přesunu do oblastí, kde jsou pracovní příležitosti. V konečném důsledku to znamená odliv obyvatel do ekonomicky silnějších regionů.

Tabulka č. 3: Demografické charakteristiky regionu SM a ČR v roce 2007 a 2013

Indikátor	2007		2013		SM rozdíl 2013/2007	ČR rozdíl 2013/2007
	SM	ČR	SM	ČR		
Počet obyvatel k 31.12.	1 232 571	10 381 130	1 222 655	10 512 419	-9 916	131 289
Počet živě narozených	12 990	114 632	11 907	106 751	-1 083	-7 881
Přirozený přírůstek	663	9 996	-1 277	-2 409	x	x
Přírůstek stěhováním	2 175	83 945	-1 370	-1 297	x	x
Celkový přírůstek	2 838	93 941	-2 647	-3 706	x	x
Naděje na dožití při narození - muži	73,3	73,6	74,6	75,2	1,3	1,6
Naděje na dožití při narození - ženy	80,0	79,8	81,3	81,1	1,3	1,3
Počet osob 65+	184 684	1 512 834	216 976	1 825 544	32 292	312 710
Index stáří	105	102	122	116	x	x
Index ekonomické závislosti	41	40	48	48	x	x
Podíl obyvatelstva měst (%)	59,1	70,6	57,7	69,4	x	x

Zdroj: ČSÚ- veřejná databáze, vlastní zpracování

Region Střední Morava patří mezi regiony populačně starší, přičemž obdobně jako na národní úrovni i zde hodnoty indexu stáří nadále vzrůstají, a jsou výrazně vyšší oproti celorepublikovému průměru.

Index stáří roste navíc v regionu Střední Morava rychlejší oproti národní úrovni. Index stáří lze jednoduše vysvětlit jako počet seniorů (65+) na 100 dětí (0-14). Jestliže na Střední Moravě v roce 2007 připadlo 105 důchodců na 100 dětí, tak v roce 2013 to bylo již 122 seniorů. Nepříznivý je i pokračující nárůst hodnoty indexu ekonomické závislosti, tj. počtu osob v ekonomicky neaktivním věku (0-14 a 65 a více let) připadajících na obyvatelstvo ve věku ekonomicky aktivním (15-64 let), který se zvyšuje z roku na rok.

Vývoj indexu stáří predikuje další vzrůstající nároky na zařízení sociální péče a tím také požadavky trhu práce po pracovní síle v sociálních službách. Naopak, kulminace počtu živě narozených dětí vyvrcholila v roce 2008, kdy se na Střední Moravě narodilo celkem 13 379 dětí a poté nastal z roku na rok pokles až na 11 907 narozených dětí v roce 2013, což představuje úbytek o 11%. Jakkoli byly do této doby frekventované požadavky na vzrůstající kapacity předškolních zařízení, tak se dá z demografického hlediska s jistotou říci, že jsou již za zenitem a bude nutné se orientovat na stále se zvyšující populaci seniorů.

4.3 Vzdělání

Vzdělanostní struktura obyvatel má vliv na uplatnitelnost na trhu práce a na výši odměňování. Stále platí, že právě vzdělání občané vždy podporovali a významně ovlivňovali jak ekonomický, tak sociální a kulturní rozvoj regionu. Je skutečností, že právě v regionech, kde je vysoký podíl lidí se základním vzděláním, nebo bez vzdělání, bývá zpravidla i vysoká nezaměstnanost.

Úroveň vzdělání populace (15+) je na Střední Moravě oproti celorepublikovému průměru horší v podílu osob se základním vzděláním a bez vzdělání a v podílu vysokoškolsky vzdělané populace.

Tabulka č. 4: Vzdělanostní struktura obyvatel v regionu SM a v ČR v letech 2007 a 2013

Indikátor	2007				2013				SM rozdíl p. bodů 2013-2007	ČR rozdíl p. bodů 2013-2007
	SM		ČR		SM		ČR			
	tis. osob	%	tis. osob	%	tis. osob	%	tis. osob	%		
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	1 056,2	100%	8 904,2	100%	1045,3	100%	8 951,5	100%		
dosažené vzdělání:										
Základní vzdělání a bez vzdělání	217,2	20,6	1687,2	19,1	171,1	16,4	1336,7	14,9	-4,2	-4,2
Střední bez maturity	416,1	39,4	3244,8	36,7	396,6	37,9	3089,3	34,5	-1,5	-2,2
Střední s maturitou	316,2	29,9	2936,4	33,2	340,4	32,6	3029,0	33,8	2,7	0,6
Vvysokoškolské	106,7	10,1	974,8	11,0	135,7	13,0	1495,7	16,7	2,9	5,7

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS) (rozdíl do 100% nezjištěno), vlastní zpracování

4.4 Ekonomický vývoj

Celková ekonomická pozice regionu Střední Morava je dlouhodobě spíše slabá, i když postupně dochází k jejímu mírnému posilování. Posilují však i ostatní regiony, a tak dochází k situaci „rozevírání nůžek“, tj. zvyšování disparit nejen mezi regiony soudržnosti ČR, ale i proti celorepublikovým průměrům.

Vývoj regionu je odvislý od obyvatelstva, které na jeho území trvale žije. Je důležitá jeho vzdělanostní a věková struktura. Nedílnou a provázanou složku tohoto komplexu je infrastruktura a hospodářské zaměření regionu, tzn. odvětvová struktura regionu. Ekonomický vývoj lze hodnotit pomocí spektra ukazatelů.

Regionální hrubý domácí produkt (HDP) vypovídá o ekonomické výkonnosti na daném území. HDP v sobě zahrnuje všechny oblasti ekonomického života společnosti a je obecně uznávaným ukazatelem ekonomické vyspělosti daného území. HDP je tvořen finálními statky, meziprodukty se do HDP nezahrnují. HDP na regionální úrovni je regionalizovaný hrubý domácí produkt, tedy HDP ČR rozdělený do jednotlivých regionů podle místa jeho tvorby. Pro stanovení HDP na regionální úrovni se užívá převážně výrobní metoda výpočtu. Ukazatel tak představuje celkovou hodnotu zboží a služeb, které byly vyrobeny nebo poskytnuty na území daného regionu v kalendářním roce.

Regionální HDP se počítá na 1 trvale bydlícího obyvatele. Proto je důležité, aby lidé měli v regionu pracovní uplatnění, protože za situace kdy vyjíždějí za prací do jiného regionu, tak přispívají ke zvýšení HDP tam, kde pracují a jejich region trpí. V roce 2013 v regionu Střední Morava dosáhl HDP na hlavu 313 767 Kč, tj. o 10% než v roce 2007 (286 104 Kč).

Tabulka č. 5: Hrubý domácí produkt (HDP) v regionu SM a v ČR v roce 2007 a 2013

Indikátor	2007		2013		SM Index 2013/2007	ČR Index 2013/2007
	SM	ČR	SM	ČR		
Regionální HDP na obyvatele v Kč	286 104	371 204	313 764	388 771	110%	105%
Regionální HDP na obyvatele, ČR = 100 (%)	77,1	100	80,7	100	x	x

Zdroj: ČSÚ- veřejná databáze, vlastní zpracování

Z údajů v tabulce vyplývá posun k lepšímu. Nárůst regionálního HDP můžeme ukázat na zhodnocení údajů. Podíl HDP na 1 obyvatele v regionu soudržnosti Střední Morava v roce 2013 byl o 19% pod průměrem ČR, zatímco v roce 2007 o 23%.

Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK), to je navýšení o nové investice, rekonstrukce a modernizace a o pořízení nehmotných fixních aktiv. Regionální propočty tvorby hrubého fixního kapitálu je provedený pomocí objemu investic podle místa realizace investice a je významným údajem o stavu a vývoji ekonomiky daného regionu. Hospodářské problémy jsou zpravidla provázány sníženou mírou investování. Údaje za rok 2013 ČSÚ do regionů nepublikoval, tzn., znamená, že nejsou k dispozici. Přesto alespoň ze srovnatelných údajů (2012 oproti 2007) vyplývá pokles v THFK na 1 obyvatele jak na Střední Moravě (o 8%), tak za ČR (o 5 %).

Tabulka č. 6: Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) na obyvatele v regionu SM a v ČR v roce 2007, 2012 a 2013

Indikátor	2007		2012		2013		SM Index 2012/2007	ČR Index 2012/2007
	SM	ČR	SM	ČR	SM	ČR		
THFK na obyvatele, v Kč	77 526	109 699	73 449	100 378	. ¹⁾	96 954	92%	95%
THFK na obyvatele, ČR=100 (%)	70,7	100	73,2	100	. ¹⁾	100	x	x

Zdroj: ČSÚ - veřejná databáze, vlastní zpracování ¹⁾ údaje za regionální THFK za rok 2013 ČSÚ nezveřejnil

Investiční potenciál byl v posledních letech značně zredukovaný vlivem hospodářské krize, a to mělo dopad na ekonomiku. Právě stavební výroba se řadí mezi ukazatele obecného ekonomického zdraví. Ani údaj THFK za ČR v roce 2013 nepřineslo obrat, neboť došlo k meziročnímu poklesu o 3%.

Rozhodujícím faktorem, který má vliv na vývoj rozdílů mezi regiony je odvětvová struktura ekonomiky. Region Střední Morava je z hlediska odvětví orientovaný zejména na průmysl. Jeho podíl na ekonomice převýšil v roce 2013 průměr ČR zhruba o 8%. Odvětvová struktura působí zejména na tvorbu HDP na obyvatele, ale také na výši čistého disponibilního důchodu domácností na obyvatele.

Tabulka č. 7: Hrubá přidaná hodnota (HPH) v regionu SM a v ČR v roce 2007 a 2013

Indikátor	2007		2013		SM rozdíl proc. bodů 2013-2007	ČR rozdíl proc. bodů 2013-2007
	SM	ČR	SM	ČR		
HPH v mil. Kč	299 087	3 473 464	344 219	3 644 127		
v tom podíl odvětví (%)						
A Zemědělství, lesnictví a rybářství	3,0	2,2	3,3	2,6	0,3	0,4
B-E Průmysl	37,8	31,7	38,9	31,1	1,1	-0,6
F Stavebnictví	7,5	6,5	6,0	5,6	-1,5	-0,9
G-U Služby	51,7	59,6	51,8	60,7	0,1	1,1

Zdroj: ČSÚ- veřejná databáze, vlastní zpracování

Hrubá přidaná hodnota (HPH) regionu Střední Morava vykázala v roce 2013 oproti roku 2007 dynamičtější nárůst (o 15%) ve srovnání s ČR (o 5%). Výsledky jsou poměrně jasným signálem oživení ekonomiky. Při bližším posouzení podílu hlavních odvětví na výrobě, resp. produkci jsou také výsledky za region Střední Morava pozitivnější ve srovnání za

celek, tj. ČR. Významněji bylo hospodářskou krizí zasaženo oproti ČR na Střední Moravě zejména stavebnictví.

Do ekonomické sféry pro vyjádření životní úrovně, resp. blahobytu obyvatel se využívají jiné ukazatele jako například disponibilní důchod domácností. Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) vyjadřuje úroveň materiálního bohatství osob trvale bydlících na určitém území. Jeho regionální hodnota v přepočtu na jednoho obyvatele vzrostla v roce 2013 oproti roku 2007 z původních 169 tis. Kč na konečných 179 tis. Kč. V roce 2013 byla hodnota ČDDD na Střední Moravě v úrovni 91% republikového průměru. Podobně poklesl v regionu i čistý disponibilní důchod, podle kterého se hodnotí ekonomický blahobyt.

Tabulka č. 8: Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) v regionu SM a ČR v roce 2007 a 2013

Indikátor	2007		2013		SM Index 2013/2007	ČR Index 2013/2007
	SM	ČR	SM	ČR		
ČDDD na obyvatele v Kč	168 952	179 836	178 535	195 859	105,7	108,9
ČDDD na obyvatele, ČR = 100 (%)	94	100	91	100	x	x

Zdroj: ČSÚ- veřejná databáze, vlastní zpracování

V rámci hodnocení ekonomického vývoje nelze pominout parametry konkurenceschopnosti, které můžeme vyjádřit například:

- podílem HDP vynakládaného na výzkum a vývoj
- exportem zboží a služeb
- růstem produktivity práce

Vývoj v těchto ukazatelích bude mj. hodnocený také v rámci evaluační otázky, zda byl implementací ROP SM naplněn globální cíl ROP SM (globálním cílem ROP SM je "zvýšení ekonomické vyspělosti, zlepšení konkurenceschopnosti regionu a životní úrovně jeho obyvatel ve svém komplexu").

Tabulka č. 9: Výdaje na výzkum a vývoj a počty zaměstnanců v regionu SM a v ČR v roce 2007 a 2013

Indikátor	2007		2013		SM Index 2013/2007	ČR Index 2013/2007
	SM	ČR	SM	ČR		
Výdaje na VaV celkem (mil. Kč)	3 408	52 974	5 032	77 839	148%	147%
Zaměstnanci VaV celkem (stav k 31. 12., přepočtené osoby)	3 895	52 290	4 823	62 198	124%	119%
Podíl výdajů na VaV na HDP (%)	1,0	1,3	1,3	1,9	x	x

Zdroj: ČSÚ- veřejná databáze, vlastní zpracování

Výzkum a vývoj, jako součást vědy a technologií, představuje klíčový hybný prvek zvyšování produktivity, ekonomického růstu, zaměstnanosti, udržitelného rozvoje a sociální soudržnosti. Podíl HDP vynakládaného na výzkum a vývoj, ukázal pozvolnou dynamiku těchto výdajů jak za region soudržnosti Střední Morava, tak za ČR. Přesto jsou výdaje oproti EU jako celku nižší. V roce 2007 ČR vynaložila na výzkum a vývoj 1,3% HDP a EU 1,9%. V roce 2013 však podíl těchto výdajů stoupl v ČR na 1,9% HDP (v EU na 2,1%). I přes „pokulhávání“ podílu výdajů na výzkum a vývoj na HDP na Střední Moravě oproti ČR a EU je nutné uznat, že se přece jen zvyšuje. Je to známkou mírného zlepšování konkurenceschopnosti regionu.

Naše exportně zaměřené hospodářství prokazuje svou životaschopnost v celé řadě oborů. Kombinace levné kvalifikované pracovní síly a investičních příležitostí přilákala v předchozích letech do země zahraniční kapitál a moderní technologie, které umožňují růst produktivity práce. Olomoucký kraj je průmyslově zaměřený zejména na výrobu ostatních dopravních prostředků a zařízení, výrobu optických přístrojů, kdežto klíčové odvětví Zlínského kraje spočívá zejména ve výrobě pryžových a plastových výrobků. S tímto úzce souvisí exportní zaměření.

Tabulka č. 10: Hodinová produktivita práce v regionu SM a v ČR v roce 2007 a 2013

Indikátor	2007		2013	
	SM	ČR	SM	ČR
HDP v cenách předchozího roku (mil.Kč)	340 599	3 701 050	377 272	4 019 274
Počet odpracovaných hodin celkem (tis.hodin)	1 019 349	9 087 596	944 846	8 963 184
Hodinová produktivita práce	334 Kč	407 Kč	399 Kč	448 Kč

Zdroj: ČSÚ - veřejná databáze, vlastní zpracování

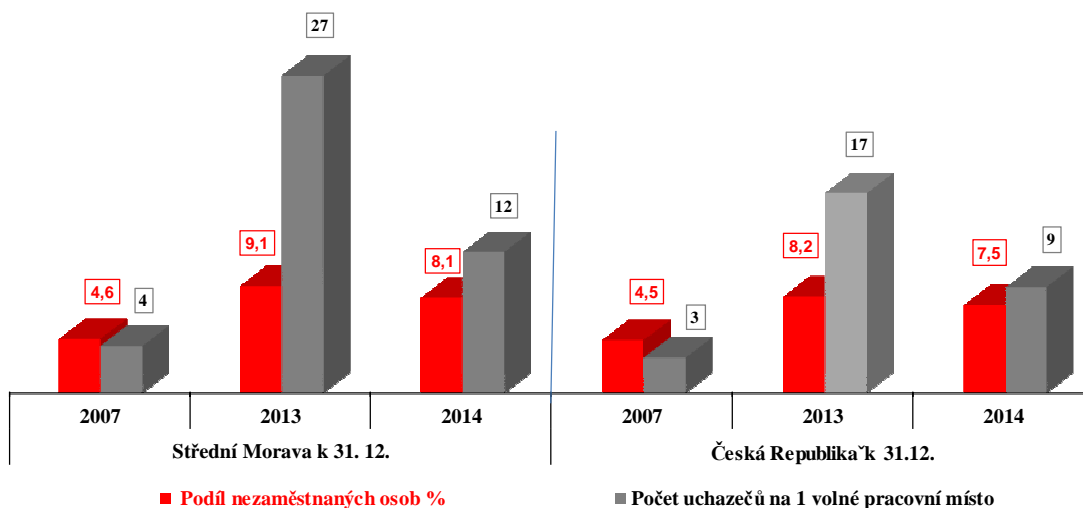
4.5 Trh práce a zaměstnanost

Ve sledovaném období došlo na Střední Moravě k poklesu v míře ekonomické aktivity ve věkové skupině nad 15 let. Klesající podíl aktivní složky svědčí o vzrůstajících nárocích na ekonomicky aktivní složku populace, pokud má být zachována stávající životní úroveň obyvatel. Za ekonomicky aktivní se považují osoby zaměstnané a osoby nezaměstnané, které práci aktivně hledají a jsou připraveny k nástupu do práce. Střední Morava vykazuje dlouhodobý trend nízké míry ekonomické aktivity. Pracovní síla daného regionu závisí na počtu obyvatel, věkové struktuře a souvisí s demografickými změnami v populaci. Všechny tyto skutečnosti, včetně vysokého počtu nezaměstnaných, mají dopad na veřejné výdaje a způsobují tlak na udržitelnost a vyrovnanost veřejných financí a rovněž na růst ekonomiky (konkurenceschopnosti).

Podíl nezaměstnanosti je považovaný za hlavní ekonomický a sociální ukazatel. Podíl nezaměstnanosti se v regionu Střední Morava i v celé České republice prudce zvýšil v rozmezí let 2009 a 2010, což odráželo ekonomickou krizi. Vývoj na trhu práce tak reagoval na celkový pokles zakázek. Podíl nezaměstnaných v roce 2007 na Střední Moravě a za celek ČR byl vyrovnaný (4,6% a 4,5%). Za šest let se ale podíl nezaměstnanost na Střední Moravě zdvojnásobil (na 9,1%). K dynamickému zvýšení došlo i za ČR jako celek (na 8,2%). Skutečně obrovským problémem je neustále se zvyšující podíl dlouhodobě nezaměstnaných, tj. 1 rok a více v evidenci úřadů práce. Tito lidé sice již nemají nárok na podporu v nezaměstnanosti, ale většinou pobírají sociální dávky. Jestliže v roce 2007 bylo na Střední Moravě 16 tisíc osob více než rok na úřadu práce, tak v roce 2013 to bylo téměř dvojnásobně více, tj. 31 tisíc (v ČR téměř ¼ miliónu). Podíl dlouhodobě nezaměstnaných na konci roku 2013 v regionu Střední Morava dosáhl 40% z celkového počtu nezaměstnaných.

Výše průměrné mzdy v regionu po celé sledované období kopírovala trendy na národní úrovni, tj. nejprve růst a poté v roce 2008 pokles. Úroveň mzdy v regionu oproti národnímu průměru stagnovala po celou dobu v rozmezí 86-89%.

Graf č. 4: Srovnání vývoje nezaměstnanosti v regionu soudržnosti Střední Morava a v ČR v letech 2007, 2013 a 2014 (stav k 31.12.)

Zdroj: MPSV - statistiky, vlastní zpracování

Jak vyplývá z grafického znázornění, je nepřehlédnutelný nejen pokles podílu nezaměstnaných osob, ale také pokles počtu uchazečů na 1 volné pracovní místo. Situaci lze s mírným optimismem hodnotit jako důkaz oživení ekonomiky.

4.6 Podnikatelské prostředí

Počet registrovaných ekonomicky subjektů v regionu Střední Morava kopíruje základní trendy na národní úrovni, tj. mírný růst do roku 2008 a pokles v roce 2009 (na národní úrovni nicméně přetrval velmi mírný růst či spíše stagnace). Změny počtu ekonomických subjektů odrážely obecný vývoj hospodářství ovlivněný ekonomickou krizí.

Tabulka č. 11: Celkový počet registrovaných subjektů a počet ekonomicky činných subjektů v regionu Střední Morava v roce 2007 a 2013

Indikátor	2007		2013		SM Index 2013/2007	CR Index 2013/2007
	SM	ČR	SM	ČR		
Počet registrovaných ekonomických subjektů celkem	264 134	2 481 863	275 316	2 694 737	104,2%	108,6%
z toho počet ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou	129 876	1 224 863	147 506	1 470 929	113,6%	120,1%
Podíl ekonomicky činných subjektů na celkovém počtu	49%	49%	54%	55%	x	x

Zdroj: ČSÚ - veřejná databáze, vlastní zpracování

Není rozhodující počet registrovaných subjektů, ale zásadní vliv a dopad do ekonomiky v celé šíři mají pouze subjekty ekonomicky činné. Je to ekonomický subjekt, který podle informací ze statistických zjišťování nebo z administrativních zdrojů vykazuje ekonomickou aktivitu.

Po tomto srovnání vyplyne, že v roce 2007 jen necelá ½ registrovaných podnikatelských subjektů jak na Střední Moravě, tak na národní úrovni byla ekonomicky aktivní. O šest let později, tj. v roce 2013 podíl subjektů ekonomicky aktivních převýšil ½ a pohybuje se v úrovni 54-55% z celku. Pokud srovnáme počet subjektů vykazující ekonomickou aktivitu se sídlem v regionu Střední Morava podle převažující činnosti CZ-NACE v roce 2013 oproti roku 2008 zjistíme, že se zvýšil téměř o 6 200 firem.

4.7 Doprava

Region SM představuje významnou dopravní lokalitu vzhledem k vnitrostátnímu i transevropskému spojení. Problematické je však propojení uvnitř regionu a napojení okrajových částí regionu na dopravní systém. Dopravní infrastruktura je poměrně technicky zaostalá (především u silnic II. a III. třídy), což omezuje možnost napojení silnic na systém dálnic ČR. Implementací ROP SM v prioritní ose 1 Doprava došlo k poměrně rozsáhlé rekonstrukci silnic této kategorie. Nejvýznamnějším posunem v kvalitě silniční sítě s dopadem na rozvojový potenciál regionu bylo otevření úseků dálnic jako např. 7 km dálnice mezi Kojetínem a Kroměříží ve Zlínském kraji. V Olomouckém kraji došlo například k prodloužení délky rychlostních komunikací i silnic I. třídy, včetně obchvatů některých obcí. V ostatních složkách dopravní infrastruktury došlo v regionu Střední Morava k výrazným změnám v železniční dopravě zejména vlivem Operačního programu Doprava.

Tabulka č. 12: Dopravní infrastruktura v regionu SM a v ČR v roce 2007 a 2013

Indikátor	2007		2013		SM rozdíl 2013-2007	ČR rozdíl 2013-2007
	SM	ČR	SM	ČR		
Železnice (km)	958	9 588	961	9 560	3	-28
Dálnice (km)	8	657	53	776	45	119
Délka silnic I. třídy (km)	779	6 191	796	6 250	17	59
Délka silnic II. a III. třídy (km)	4 898	48 748	4 863	48 736	-35	-12

Zdroj: ČSÚ - ročenky, vlastní zpracování

Poznámka: Kraje "vyřazovaly" vybrané úseky silnic III. třídy ze silniční sítě (darovaly je obcím jako místní komunikace). Tímto došlo ke zkrácení délky silnic.

4.8 Shrnutí hlavních rozvojových problémů regionu

V regionu Střední Morava se snižuje počet obyvatel. Přirozený přírůstek je trvale od roku 2009 záporný (více lidí zemře, než se narodí). Saldo stěhování je taktéž záporné. Demografický vývoj můžeme shrnout v jedné větě tak, že populace stárne, důchodci žijí déle, rodí se méně dětí a lidé se stěhují mimo region.

Zvyšuje se vzdělanost obyvatel regionu. Ubývá lidí se základním vzděláním a zvyšuje se podíl vyučených, středoškoláků i vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Tato skutečnost má vliv na lepší uplatnitelnost na trhu práce a na vyšší odměňování.

Zlepšuje se výkonnost ekonomiky. Růst produktivity práce v regionu byl dynamičtější, průměr než za ČR. Rostou výdaje na výzkum a vývoj. Exportně zaměřené hospodářství regionu prokazuje svou životaschopnost v řadě oborů. Zvyšuje se konkurenceschopnost regionu.

Naopak, zvyšuje se podíl nezaměstnaných. Dlouhodobě nezaměstnaní (tvoří 40% z celkového počtu evidovaných), situaci lze přisuzovat patrně štědrému systému sociálních dávek, když po oživení ekonomiky se podíl ještě zvýšil. V populaci existuje jistá skupina obtížně zaměstnatelných osob, které často v nezaměstnanosti zůstávají dlouhé roky, neboť nemají potřebné kompetence pro získání nabízeného volného místa. To znamená, že se v drtivé míře jedná o lidi s nejnižším dosaženým vzděláním, tj. se základním vzděláním.

Region představuje významnou dopravní lokalitu vzhledem k vnitrostátnímu i transevropskému spojení. Z hlediska životního prostředí je region dobrým místem pro život.

5 EVALUACE ÚZEMNÍHO ROZLOŽENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z REGIONÁLNÍHO OPERAČNÍHO PROGRAMU STŘEDNÍ MORAVA A HODNOTÍCÍCH INDIKÁTORŮ DOPADŮ

5.1 Věcné a finanční a plnění za program

V Regionálním operačním programu Střední Morava se k získávání kvalitních dat a informací o pokroku v realizaci programu využívá systém monitorovacích indikátorů, které jsou definovány v programovém a prováděcím dokumentu ROP SM. Monitorovací indikátory jsou naplňovány na úrovni jednotlivých projektů a následně slouží k měření a vyhodnocování plnění cílů programu a dosažených efektů.

Indikátory ROP SM lze rozdělit podle původu do dvou kategorií:

- Indikátory zjišťované agregací z úrovně jednotlivých projektů
- Indikátory zjišťované z úrovně statistických dat mimo ROP SM (kontextové indikátory)

Tabulka č. 13: Věcné plnění programu ROP Střední Morava stav k 7. 1. 2015

Název indikátor	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota v ROP Střední Morava	Závazek příjemců z uzavřených smluv o poskytnutí dotace		Skutečně dosažená hodnota z projektů k datu 7.1.2015	
				Olomoucký kraj	Zlínský kraj	Závazek příjemců z uzavřených smluv o poskytnutí dotace	Skutečně dosažená hodnota z projektů k datu 7.1.2015
Počet podpořených projektů celkem	počet	0	549	631	x	514	x
Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem	km	0	153	138	94	111	41
Soukromé spolufinancování celkem	mil. Kč	0	2 339	1 059	644	1 195	1 012
Počet nově vytvořených pracovních míst celkem	počet	0	854	707	324	689	596

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

Monitorovací indikátor **Počet podpořených projektů celkem** dosáhl hodnoty **1 145**. Míra jeho plnění převýšila cílovou hodnotu v Programovém dokumentu ROP Střední Morava o 109%. V Olomouckém kraji je vyšší počet schválených projektů (o 23%) než ve Zlínském. V tomto případě se ale jedná víceméně o „statistický“ indikátor. Důležité je skutečné plně-

ní z jednotlivých projektů, což bude předmětem zhodnocení u jednotlivých prioritních os a oblastí podpory programu.

Projekty v oblasti podpory 1.1 Regionální dopravní infrastruktura bylo u monitorovacího indikátoru **Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy** dosaženo celkem **135 km** silnic a indikátor byl naplněn na 88% jeho cílové hodnoty (153 km). Z toho je vyšší skutečné plnění v Olomouckém kraji (o 53 km) než ve Zlínském kraji. Celkově je pod smlouvou 249 km nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy. Z toho 55% v Olomouckém kraji a 45% ve Zlínském kraji.

Míra naplnění indikátoru **Soukromé spolufinancování celkem** z ukončených projektů dosáhla téměř $\frac{3}{4}$ cílové hodnoty ROP SM (71%). Z územního hlediska je vyšší plnění z ukončených projektů vyšší (o 57%) ve Zlínském kraji než v Olomouckém. Celkem by měly schválené projekty se smlouvou generovat 2 254 mil. Kč soukromého spolufinancování a indikátor by měl být výhledově naplněn na 96% cílové hodnoty. Z toho 45% v Olomouckém kraji a 51% ve Zlínském kraji.

Plněním indikátoru **Počet nově vytvořených pracovních míst celkem** z ukončených projektů bylo vytvořeno 920 nových pracovních míst a míra plnění tohoto indikátoru tak převýšila o 8% cílové hodnoty (854). Z územního hlediska je vyšší plnění z ukončených projektů vyšší ve Zlínském kraji (596 nových míst) než v Olomouckém (324 nových míst). Ze smluvních závazků vyplývá poměrně vyvážený počet nových pracovních míst jak v Olomouckém kraji (707), tak ve Zlínském kraji (689). Celkem je z projektů programu nasmlouváno 1396 nových pracovních míst, takže výhledově by mělo dojít k přeplnění indikátoru za ROP SM o 63%.

- Indikátory zjišťované z úrovně statistických dat mimo ROP SM

Použití těchto indikátorů je důležitým předpokladem pro možnost posouzení, zdali realizace programu ovlivnila tato statistická data regionu Střední Morava. Využití těchto indikátorů je omezené, neboť se mohou měnit vlivem celé řady jiných a proměnlivých faktorů. Je velmi obtížné přímý vliv realizace ROP SM na tyto veličiny zanalyzovat. Pokud by však tyto indikátory na úrovni programu nebyly využity, nebylo by možné posoudit, zda realizace ROP SM nějak významně ovlivnila vývoj regionu Střední Morava jako celku.

Tabulka č. 14: Kontextové monitorovací indikátory ROP Střední Morava

Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota ROP SM z roku 2005	2007	2013	Cílová hodnota 2015
Míra zaměstnanosti ve věkové skupině 15-64 let	Počet procent	62,1	65,4	65,1	nebyla stanovena
Podíl návštěvnosti hostů v ubytovacích zařízeních regionu na návštěvnosti ČR (mimo Prahu)	Počet procent	10,9	11,4	11,7	11,1
Průměrná měsíční mzda v Kč	Kč	16 284	18 690	22 087	nebyla stanovena
Obecná míra nezaměstnanosti za region NUTS 2 celkem	Počet procent	9,7	5,9	8,0	nebyla stanovena
Přírůstek/úbytek obyvatel v regionu celkem	Počet promile	-0,70	2,31	-2,16	nebyla stanovena
Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním	Počet procent	9,6	10,1	13,0	nebyla stanovena
Index stáří	Počet procent	98	105	122	nebyla stanovena
Kapacita ubytovacích zařízení cestovního ruchu - lůžek	Počet	40 904	40 397	51 841	nebyla stanovena
Podíl obyvatel měst	Počet procent	59,6	59,1	57,7	nebyla stanovena
Regionální HDP na obyvatele, EU 25 = 100	Počet procent	57,0	59,90	. 1)	nebyla stanovena
Emise primárních částic a prekurzorů sekundárních částic	Počet kiloton za rok	52,63	28,55	26,45	nebyla stanovena
Expozice obyvatelstva nadlimitním koncentracím PM10	Počet procent	84,0	39,00	87,90	nebyla stanovena
Regionální HDP na obyvatele v PPS	Parita kupní síly	13 330	15 521	17 725	nebyla stanovena
Regionální HDP na obyvatele, ČR =100	Počet procent	77,8	77,10	80,7	nebyla stanovena
Míra ekonomické aktivity 15+	Počet procent	57,9	58,2	57,7	nebyla stanovena
Podíl CHKO na celkovém území	Počet procent	18,9	18,7	18,7	nebyla stanovena

Zdroj: Programový dokument ROP Střední Morava, vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu Soudržnosti Střední Morava a dat ČSÚ - veřejná databáze 1) údaj ČSÚ již nepublikuje

Z údajů Českého statistického úřadu ČR vyplývá, že v roce 2013 byla hodnota indikátoru **Podíl návštěvnosti hostů v ubytovacích zařízeních regionu na návštěvnosti ČR (mimo Prahu)** 11,7%. Výchozí hodnota indikátoru z roku 2005 uvedená v Programovém dokumentu ROP Střední Morava byla ve výši 10,9% a cílová hodnota pro rok 2015 byla stano-

vena na 11,1%. Docíleným podílem za rok 2013 (11,7%) je cílová hodnota indikátoru naplněna, resp. přeplněna o 0,6 procentního bodu.

Dále z údajů Českého statistického úřadu ČR vyplývá, že v roce 2013 byla hodnota indikátoru **Kapacita ubytovacích zařízení cestovního ruchu – lůžek** 51 841 a oproti roku 2007, kdy byla zahájena implementace ROP SM (40 397 lůžek) se zvýšila o 11 444 lůžek, tj. o více než ¼ (28%). Z ukončených projektů ROP SM bylo podpořeno, resp. již vzniklo 2 104 nových lůžek. To znamená, že 1/5 nových lůžek z celkového přírůstku lůžek (11 444) v rozmezí let 2007 – 2014 byla podpořena z ROP SM. Tento podíl se v následném období ještě zvýší. Celkem je nasmlouváno 2 951 nových lůžek z ROP SM a projekty jsou postupně ukončovány. Dále tento indikátor bude hodnocený v prioritní ose 3 Cestovní ruch také z územního hlediska. To znamená, že bude hodnocený počet nově vybudovaných lůžek z nasmlouvaných a ukončených projektů ROP SM.

Tabulka č. 15: Realizace ROP Střední Morava - finanční přehled čerpání alokace (EU zdroje) stav k 7. 1. 2015

Oblast podpory/ prioritní osa ROP SM	Alokace ROP SM 2007-2013 celkem (ERDF) Kč	Čerpání příjemců projekty se smlouvou o dotaci celkem (ERDF) Kč	Olomoucký kraj čerpání příjemců projekty se smlouvou o dotaci celkem		Zlínský kraj čerpání příjemců projekty se smlouvou o dotaci celkem	
			Kč	Podíl z celkové alokace	Kč	Podíl z celkové alokace
1.1 Regionální dopravní infrastruktura	4 056 506 053	4 509 157 280	2 148 731 028	53%	2 360 426 252	58%
1.2 Veřejná doprava	1 653 371 868	1 388 291 410	770 354 316	47%	617 937 095	37%
1.3 Bezmotorová doprava	876 684 606	763 896 032	314 299 082	36%	449 596 950	51%
Celkem prioritní osa 1 Doprava	6 586 562 527	6 661 344 723	3 233 384 425	49%	3 427 960 297	52%
2.1 Rozvoj regionálních center	944 643 018	753 553 417	304 795 632	32%	448 757 785	48%
2.2 Rozvoj měst	3 380 013 083	3 480 782 967	1 515 768 825	45%	1 965 014 141	58%
2.3 Rozvoj venkova	2 277 951 752	2 527 931 499	1 609 726 334	71%	918 205 165	40%
2.4 Podpora podnikání	543 812 555	295 231 300	178 723 278	33%	116 508 022	21%
Celkem prioritní osa 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu	7 146 420 408	7 057 499 183	3 609 014 069	51%	3 448 485 114	48%
3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu	697 810 752	535 310 332	176 522 545	25%	358 787 787	51%
3.2 Veřejná infrastruktura a služby	612 513 241	541 206 071	281 680 744	46%	259 525 327	42%
3.3 Podnikatelská infrastruktura a služby	1 844 206 461	1 729 302 996	796 702 124	43%	932 600 871	51%
3.4 Propagace a řízení	191 791 983	182 563 329	86 746 920	45%	95 816 409	50%
Celkem prioritní osa 3 Cestovní ruch	3 346 322 437	2 988 382 728	1 341 652 333	40%	1 646 730 395	49%
ROP SM prioritní osa 1 - 3 celkem	17 079 305 372	16 707 226 634	8 184 050 828	48%	8 523 175 807	50%

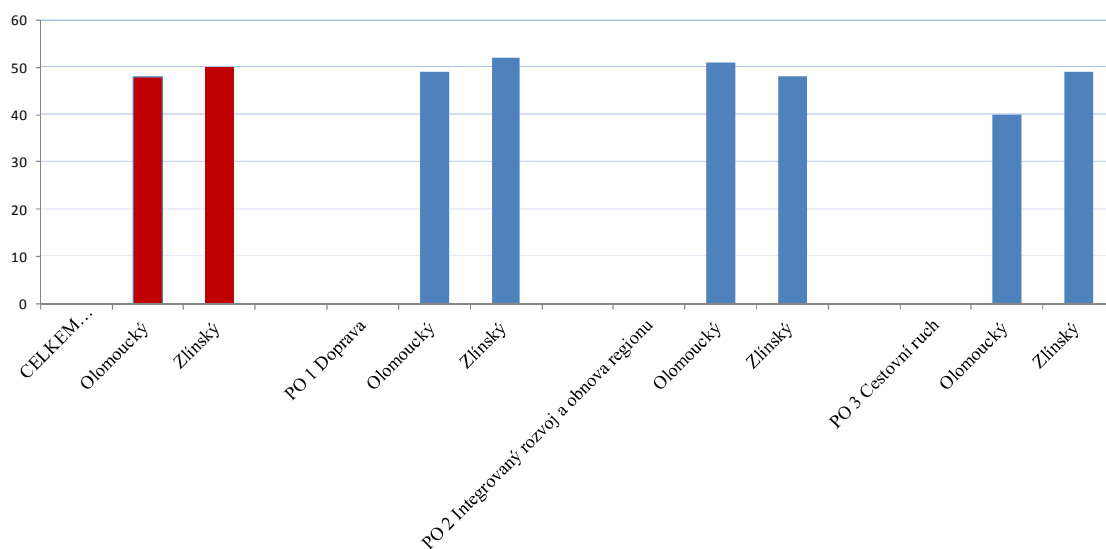
v tom:

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

Z tabulky vyplývá poměrně vyvážené čerpání Olomouckého (48%) a Zlínského kraje (50%) schválenými projekty se smlouvou z programu jako celku.

- V **prioritní ose 1 Doprava** je o 3% vyšší finanční čerpání prostředků EU ve Zlínském kraji než v Olomouckém.
- V **prioritní ose 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu** je situace, ve srovnání s prioritní osou 1 Doprava, přesně opačná. To znamená, že v Olomouckém kraji je o 3% vyšší finanční čerpání prostředků EU než ve Zlínském kraji.
- V **prioritní ose 3 Cestovní ruch** je nejvyšší disparita v čerpání (téměř o 1/10) finančních prostředků EU mezi kraji, a to ve prospěch Zlínského kraje (49%), v Olomouckém kraji pouze v úrovni 40%.

Graf č. 5: Podíly čerpání finančních prostředků z ROP Střední Morava a prioritních os 1-3 v Olomouckém a Zlínském kraji k 7. 1. 2015

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

5.2 Věcné a finanční plnění v prioritní ose 1 Doprava

Prioritní osa 1 Doprava s ohledem na její hlavní zaměření, tj. na výstavbu a rekonstrukci silnic II. a III. třídy a cyklostezek, bude hodnocena naplněnými indikátory z územního hlediska za Olomoucký a Zlínský kraj. Jedná se o „liniové stavby“, které vedou přes více obcí, někdy i přes hranice obcí s rozšířenou působností (ORP). Z tohoto důvodu by bylo plnění indikátorů do nižších územních celků zkreslené.

Postupnou realizací projektů podpořených z ROP SM v prioritní ose Doprava došlo k věcnému plnění, které lze shrnout prostřednictvím indikátorů, jak vyplývá z níže uvedené tabulky.

**Tabulka č. 16: Věcné plnění - monitorovací indikátory prioritní osy
1 Doprava**

Název indikátor	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota v ROP Střední Morava	Závazek příjemců z uzavřených smluv o poskytnutí dotace	Skutečně dosažená hodnota z projektů k datu 7.1.2015	Závazek příjemců z uzavřených smluv o poskytnutí dotace	Skutečně dosažená hodnota z projektů k datu 7.1.2015
				Olomoucký kraj		Zlínský kraj	
Počet podpořených projektů na rozvoj dopravy (dopravní dostupnost)	počet	0	96	140	x	117	x
Délka nových silnic II. a III. třídy	km	0	14	2,65	2,46	7,23	2,96
Délka rekonstruovaných silnic II. a III. třídy	km	0	139	135,09	91,18	103,58	38,38
Délka nově vybudovaných nebo rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras	km	0	143	84,6	69,88	89,39	63,76
Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras celkem	km	0	127	83,3	68,61	88,15	62,51
Délka rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras	km	0	16	1,27	1,27	1,24	1,25
Počet obyvatel obsluhovaných zlepšenou veřejnou dopravou	počet osob	0	2 586 000	1 653 222	1 667 622	2076204,00	1837618
Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě	počet	0	60	49	49	56	51
Počet nově pořízených a modernizovaných drážních vozidel - železnice	počet	0	7	3	3	6	6
Počet nově pořízených a modernizovaných drážních vozidel - tramvaje, trolejbusy	počet	0	48	18	18	25	20
Počet nově vybudovaných a rekonstruovaných zastávek ve veřejné dopravě	počet	0	30	102	104	86	86
Počet nových nebo rekonstruovaných přestupních terminálů ve veřejné dopravě	počet	0	6	5	5	4	4
Hodnota úspory času v silniční dopravě v EUR	EUR/rok	0	4 185 000	995 623	611 706	10 849 982	3 291 121

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

Indikátor **Počet podpořených projektů na rozvoj dopravy (dopravní dostupnost)** je přeplňovaný (o 167%). Stav je způsobený tím, že bylo schváleno více projektů s nižším finančním objemem, než se původně předpokládalo. Více schválených projektů (o 23) je v Olomouckém kraji než ve Zlínském. Tento ukazatel není rozhodující, neboť důležité je konkrétní plnění za oblast dopravy z projektů.

Plnění indikátoru **Délka nových silnic II. a III. třídy** je nízké (5,42 km), tj. plnění z cílové hodnoty (14 km) dosáhlo 39%. Z územního hlediska je plnění z ukončených projektů v Olomouckém kraji (2,46 km) i ve Zlínském kraji (2,96 km) vyvážené. Ve Zlínském kraji je celkem pod projekty se smlouvou o poskytnutí dotace celkem 7,23 km nových silnic II.

a III. třídy. Jestliže dojde k naplnění závazků a 7,23 km nových silnic bude vybudováno, přispěje Zlínský kraj k naplnění cílové hodnoty (14 km) z 52%. Důvody nenaplnění indikátoru v Olomouckém kraji spočívají v problematické přípravě projektů, které ztroskotaly na výkupech pozemků.

Míra plnění indikátoru **Délka rekonstruovaných silnic II. a III. třídy** ze schválených projektů dosáhla 93% z cílové hodnoty 139 km. Celkově jsou uzavřeny smlouvy o poskytnutí dotace, které by měly zajistit 239 km rekonstruovaných silnic II a III. třídy, tj. přeplnění cílové hodnoty o 72%. Z územního hlediska bylo o 53 km rekonstruovaných silnic více v Olomouckém kraji (91 km) než ve Zlínském (38 km). Všechny projekty se smlouvou nejsou zatím dokončeny (tj. k datu hodnocení 7. 1. 2015). Pokud dojde k naplnění všech projektů se smlouvou, pak se v Olomouckém kraji rekonstruuje 135 km a ve Zlínském kraji 104 km.

S postupem realizace projektů v oblasti podpory 1.3 Bezmotorová doprava bylo nově vybudováno nebo rekonstruováno téměř 134 km cyklostezek a cyklotras, čímž došlo k naplnění indikátoru **Délka nově vybudovaných nebo rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras** na 94% cílové hodnoty (143 km). Celkově je nasmlouváno 174 km cyklostezek a cyklotras. Přeplnění cílové hodnoty indikátoru by mělo dosáhnout 22%. Z územního hlediska je jak v Olomouckém kraji (70 km), tak ve Zlínském (64 km) poměrně vyvážené plnění. Pokud dojde k naplnění všech projektů se smlouvou, pak se v Olomouckém kraji vybuduje a rekonstruuje 85 km a ve Zlínském kraji 89 km cyklostezek a cyklotras.

Monitorovací indikátoru **Počet obyvatel obsluhovaných zlepšenou veřejnou dopravou** je poměrně vyváženě naplňovaný v obou krajích regionu soudržnosti Střední Morava.

Monitorovací indikátor **Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě** převýšil plnění cílové hodnoty o 67% v důsledku nižší vysoutěžené ceny v rámci výběrových řízení. Reálné plnění z nasmlouvaných projektů je celkem 100 vozidel z 60 plánovaných. Z toho v Olomouckém kraji bylo pořízeno 49 nových vozidel a ve Zlínském 51, což lze hodnotit jako vyvážené plnění.

Veřejná doprava doznala značné podpory z ROP SM. Jedná se o poměrně vyváženou podporu i z hlediska indikátorů. V obou krajích byly kromě pořízených vozidel pro veřejnou dopravu vyváženě rekonstruovány a nově vybudované zastávky, nebo přestupní terminály, jak vyplývá z tabulky – monitorovací indikátory v prioritní ose Doprava.

Tabulka č. 17: Finanční čerpání alokace ROP Střední Morava v prioritní ose 1 Doprava (EU zdroje) stav k 7. 1. 2015

Kraj	Celková alokace prioritní osy 1 Doprava 2007-2013 ERDF Kč	Čerpání příjemců schválenými projekty v oblasti podpory 1.1 Regionální dopravní infrastruktura Kč	Podíl čerpání v oblasti podpory 1.1 z alokace	Čerpání příjemců schválenými projekty v oblasti podpory 1.2 Veřejná doprava Kč	Podíl čerpání v oblasti podpory 1.2 z alokace	Čerpání příjemců schválenými projekty v oblasti podpory 1.3 Bezmotorová doprava Kč	Podíl čerpání v oblasti podpory 1.3 z alokace	Čerpání příjemců schválenými projekty celkem v prioritní ose 1 Doprava Kč	Podíl čerpání v prioritní ose 1 Doprava z alokace
Olomoucký kraj	6 586 562 527	2 148 731 028	33%	770 354 316	12%	314 299 082	5%	3 233 384 426	49%
Zlínský kraj		2 360 426 252	36%	617 937 095	9%	449 596 950	7%	3 427 960 298	52%
Celkem		4 509 157 280	68%	1 388 291 410	21%	763 896 032	12%	6 661 344 723	101%

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

V době zpracování diplomové práce, tj. v roce 2015 pokračovala realizace již dříve schválených projektů. Programové období 2007 – 2013 „skončilo“ před 2 roky, stále však probíhá realizace schválených projektů. Z výše uvedené tabulky vyplývá vcelku vyvážené čerpání finančních prostředků na schválené projekty jak v jednotlivých oblastech podpory prioritní osy 1 Doprava. Dá se konstatovat, že finanční čerpání je v souladu s plněním indikátorů a je vyvážené i z územního hlediska.

5.3 Věcné a finanční plnění v prioritní ose 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu

Prioritní osa 2 se svými oblastmi podpory zaměřuje na:

- krajská města Olomouc a Zlín - oblast podpory 2.1 Rozvoj regionálních center
- města o velikosti 5000 a více obyvatel - oblast podpory 2.2 Rozvoj měst
- obce o velikosti 500 – 4999 obyvatel - oblast podpory 2.3 Rozvoj venkova
- malé a střední podniky (MSP) - oblast podpory 2.4 Podpora podnikání

Indikátor **Počet podpořených projektů na rozvoj (zvyšující atraktivitu)** - vybraných měst se vztahuje k oblasti podpory 2.1 Rozvoj regionálních center, kde bylo k 7. lednu 2015 celkem 34 projektů se smlouvou (cílová hodnota byla 3 projekty). Důvodem je vyšší počet projektů s nižším finančním objemem než se původně, při zpracování Programového dokumentu ROP Střední Morava, předpokládalo. Analýzou schválených projektů byly zjištěny krajském městě Olomouc a krajském městě Zlín velké disparity v čerpání finančních prostředků. Vysoký počet schválených projektů se týká města Olomouc, ovšem při

přepočtu čerpání alokace na 1 obyvatele má zhruba o ½ nižší než město Zlín. Jedná se o 29 projektů s nižším finančním požadavkem na realizace. Celková alokace vyčleněná pro tuto oblast podpory je k 7. 1. 2015 vyčerpaná smluvními projekty jen z 80%. Přičemž Olomouc vyčerpala jen necelou 1/3 (32%), kdežto Zlín celkovým počtem 5 projektů se smlouvou se přiblížilo ½ čerpání alokace (48%).

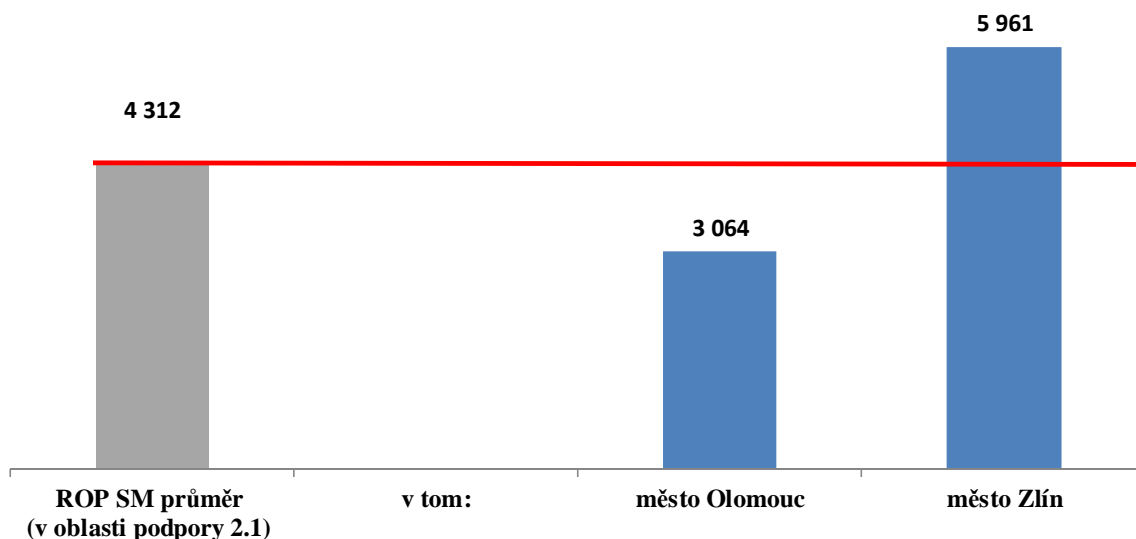
**Tabulka č. 18: Finanční čerpání alokace ROP Střední Morava
v prioritní ose 2 - oblast podpory 2.1 Rozvoj regionálních center (EU zdroje)
stav k 7. 1. 2015**

Krajské město	Celková alokace 2007-2013 oblasti podpory 2.1 ERDF Kč	Počet obyvatel k1.1.2014	Čerpání příjemců schválenými projekty z ROP SM v oblasti podpory 2.1 Kč	Podíl čerpání v oblasti podpory 2.1 z alokace	Dotace na 1 obyvatele v krajském městě Kč
Olomouc	944 643 018	99 489	304 795 632	32%	3 064
Zlín		75 278	448 757 785	48%	5 961
Celkem		174 767	753 553 417	80%	4 312

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu Soudržnosti Střední Morava,
Programový dokument ROP Střední Morava

Při bližším zkoumání, v čem tkví problém tak vysoké disparity v čerpání dotací, jsem na základě odborné praxe v Úřadu Regionální rady zjistila, že zástupci města Olomouc podávali projekty do výzev, následně tyto projekty stahovaly, odstupovaly od smluv o poskytnutí dotace apod. Město Olomouc, na rozdíl od Zlína, nemělo v programovém období 2007 2013 jasnou investiční koncepci.

**Graf č. 6: Čerpání dotací z ROP SM v prioritní ose 2 v oblasti podpory 2.1
Rozvoj regionálních center na 1 obyvatele v Kč dle ORP - stav k 7. 1. 2015**

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

V Olomouci bylo schválenými projekty:

- 7 mateřských škol
- 10 základních škol
- volnočasová infrastruktura (plavecký stadion-rekonstrukce venkovního areálu, dětské hřiště, bikepark, inline stezky)
- výstavní pavilon Flora, rekonstrukce Rozária
- rekonstrukce Dolní náměstí
- obnova parků včetně mobiliáře
- revitalizace ostatních částí města (např. rekonstrukce místních komunikací)

Ve Zlíně bylo schválenými projekty podpořeno:

- Kulturní a univerzitní centrum Revitalizace Gahurova prospektu - předprostor Kulturního a univerzitního centra
- Revitalizace prostoru Parku Komenského ve Zlíně
- Rekonstrukce podchodu na náměstí Práce ve Zlíně
- Rekonstrukce přístupových cest v centrální části města Zlína

Plnění monitorovacího indikátoru **Počet podpořených projektů na ostatní města** se vztahuje na oblast podpory 2.2 Rozvoj měst. V Olomouckém kraji je celkem 108 projektů a ve Zlínském 102 projektů se smlouvou o poskytnutí dotace. Některé projekty jsou již ukončené, ale některé jsou stále ještě v realizaci. Region soudržnosti Střední Morava má celkem 33 měst, která podle kritéria počtu obyvatel (5000 a více) mohla v programovém období 2007 – 2013 čerpat z ROP Střední Morava v oblasti podpory 2.2.

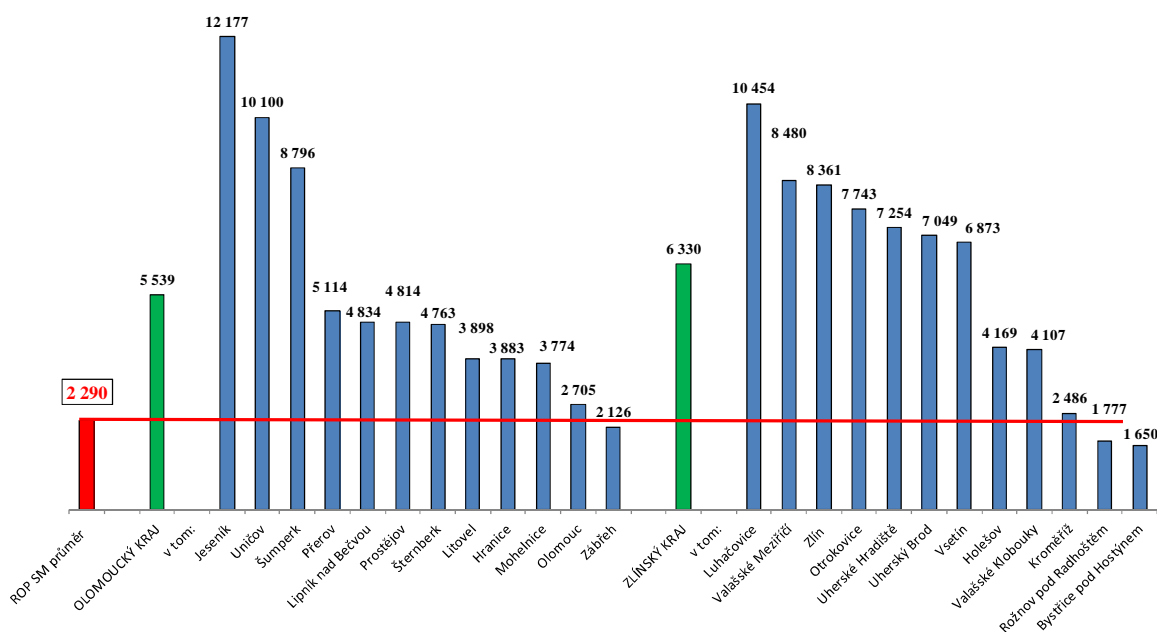
Tabulka č. 19: Finanční čerpání alokace ROP Střední Morava v prioritní ose 2 - oblast podpory 2.2 Rozvoj měst do obcí s rozšířenou působností (EU zdroje) stav k 7. 1. 2015

ORP	Počet obcí nad 5 000 obyvatel (mimo kraj. města)	Počet obyvatel v obcích nad 5 000 obyvatel k 1.1.2014	Čerpání příjemců schválenými projekty z ROP SM v oblasti podpory 2.2 Kč	Dotace na 1 obyvatele ORP v obcích nad 5 000 obyvatel Kč
Hranice	1	18 651	72 429 521	3 883
Jeseník	1	11 579	141 000 605	12 177
Konice	0	0	0	0
Lipník nad Bečvou	1	8 191	39 591 835	4 834
Litovel	1	9 898	38 581 940	3 898
Mohelnice	1	9 385	35 417 503	3 774
Olomouc	1	99 489	269 120 040	2 705
Prostějov	1	44 234	212 947 707	4 814
Přerov	2	50 801	259 795 727	5 114
Šternberk	1	13 507	64 331 451	4 763
Šumperk	1	26 806	235 779 966	8 796
Uničov	1	11 628	117 441 727	10 100
Zábřeh	1	13 798	29 330 803	2 126
Olomoucký kraj celkem	13	317 967	1 515 768 825	4 767
Bystřice pod Hostýnem	1	8 393	13 847 050	1 650
Holešov	1	11 726	48 882 263	4 169
Kroměříž	3	41 018	101 981 847	2 486
Luhačovice	2	11 757	122 907 629	10 454
Otrokovice	2	25 538	197 728 903	7 743
Rožnov pod Radhoštěm	2	22 271	39 576 964	1 777
Uherské Hradiště	3	37 602	272 779 539	7 254
Uherský Brod	1	16 720	117 861 946	7 049
Valašské Klobouky	2	10 714	44 002 027	4 107
Valašské Meziříčí	1	22 733	192 772 843	8 480
Vizovice	0	0	0	0
Vsetín	1	26 668	183 299 833	6 873
Zlín	1	75 278	629 373 298	8 361
Zlínský kraj celkem	20	310 418	1 965 014 141	6 330
Střední Morava celkem	33	628 385	3 480 782 967	5 539

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu Soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

Celkem 13 měst v Olomouckém, v nichž žije 318 tis. obyvatel, čerpalo zhruba 1,5 miliardy Kč, kdežto 20 měst ve Zlínském kraji se srovnatelným počtem obyvatel (310 tis.) čerpalo téměř o 1/3 více dotací (2 miliardy Kč) než v Olomouckém kraji. Jedná se o vysokou disparitu v čerpání finančních prostředků z územního hlediska, která ještě více vynikne v grafickém znázornění čerpání dotace na 1 obyvatele.

Graf č. 7: Čerpání dotací z ROP SM v prioritní ose 2 v oblasti podpory 2.2 Rozvoj měst na 1 obyvatele v Kč dle ORP (stav k 7. 1. 2015)

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

Z grafu je zřejmé, že města ve Zlínském kraji čerpala v přepočtu na 1 obyvatele o 1/3 více než v Olomouckém kraji. Z tohoto pohledu je obtížné hovořit o vyváženém rozvoji území.

Tabulka č. 20: Věcné plnění v prioritní ose 2 oblast podpory 2.2 Rozvoj měst

Podpořeno z ROP SM - oblast podpory 2.2 Rozvoj měst	Počet
Revitalizace centra-náměstí	24
Revitalizace ostatních částí města	34
Mateřská škola	9
Základní škola	33
Střední škola/vyšší odborná škola	29
Základní umělecká škola	3
Volnočas (hřiště, sportovní areály, sportovní haly, sportovně-rekreační areály apod.)	23
Zdravotní zařízení	8
Kulturní domy , pavilony, místa setkávání, informační centra	12
Kulturní památky, galerie, muzea, expozice	45
Krizová infrastruktura (hasičské zbrojnice, integrovaný záchranný systém apod.)	17
Sociální oblast (domov důchodců, domov soc. služeb, poskytování sociálních služeb - rozšíření prostor, zlepšení podmínek poskytování péče, stacionář, azylový dům	33
Parky, mobiliář	15

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava

Realizací projektů ve městech došlo k přeplnění indikátoru **Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na udržitelný rozvoj měst** o 46%, tj. na celkový počet 178 (cílová hodnota 122). Z územního hlediska je plnění z ukončených projektů v Olomouckém kraji (97 nových pracovních míst) i ve Zlínském kraji (81) vyvážené.

Plnění monitorovacího indikátoru **Počet podpořených projektů na rozvoj venkovských oblastí** se vztahuje na oblast podpory 2.3 Rozvoj venkova. V Olomouckém kraji je celkem 183 projektů a ve Zlínském 111 projektů se smlouvou o poskytnutí dotace. Některé projekty jsou již ukončené, některé pokračují v realizaci. Region soudržnosti Střední Morava má celkem 403 obcí, které podle kritéria počtu obyvatel (499 – 4999) mohly čerpat v programovém období 2007 – 2013 z ROP Střední Morava v oblasti podpory 2.3.

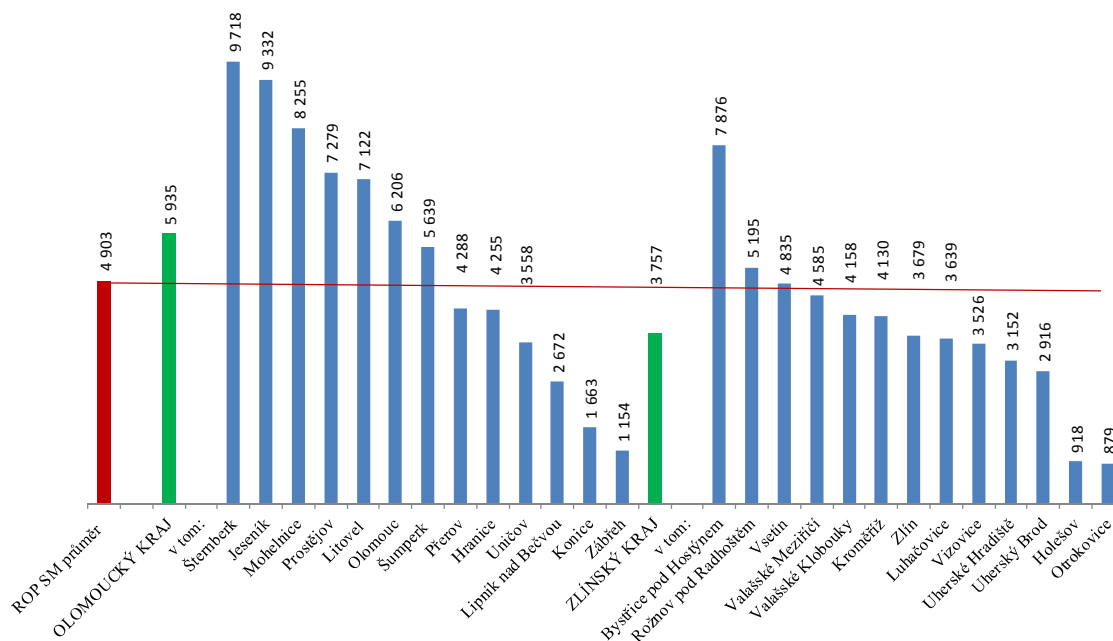
**Tabulka č. 21: Finanční čerpání alokace ROP Střední Morava
v prioritní ose 2 - oblast podpory 2.3 Rozvoj venkova do obcí s rozšířenou
působností (EU zdroje) stav k 7. 1. 2015**

Podpořeno z ROP SM - oblast podpory 2.2 Rozvoj měst	Počet
Revitalizace centra-náměstí	24
Revitalizace ostatních částí města	34
Mateřská škola	9
Základní škola	33
Střední škola/vyšší odborná škola	29
Základní umělecká škola	3
Volnočas (hřiště, sportovní areály, sportovní haly, sportovně-rekreační areály apod.)	23
Zdravotní zařízení	8
Kulturní domy , pavilony, místa setkávání, informační centra	12
Kulturní památky, galerie, muzea, expozice	45
Krizová infrastruktura (hasičské zbrojnice, integrovaný záchranný systém apod.)	17
Sociální oblast (domov důchodců, domov soc. služeb, poskytování sociálních služeb - rozšíření prostor, zlepšení podmínek poskytování péče, stacionář, azylový dům	33
Parky, mobiliář	15

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu Soudržnosti Střední Morava

Celkem 217 obcí v Olomouckém, v nichž žije 271 tis. obyvatel, čerpalo zhruba 1,6 miliardy Kč. Ve Zlínském kraji celkem 186 obcí s počtem obyvatel nižším o 1/10 (244 tis.) čerpalo podstatně méně dotací (918 tis. Kč) než v Olomouckém kraji.

Graf č. 8: Čerpání dotací z ROP SM v prioritní ose 2 v oblasti podpory 2.3 Rozvoj venkova na 1 obyvatele v Kč dle ORP (stav k 7. 1. 2015)

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu Soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

Značný rozdíl v čerpání finančních prostředků z územního hlediska, který ještě více vynikne v grafickém znázornění čerpání dotace na 1 obyvatele, kdy čerpání na Obyvatele v Olomouckém kraji je o více než 1/2 (58%) vyšší než ve Zlínském kraji. Je to přesně opačná situace ve srovnání čerpání v oblasti podpory 2.2 Rozvoj měst. Vypadá to, jako by došlo k recipročnímu vyrovnání v čerpání mezi městy a obcemi v Olomouckém a Zlínském kraji.

**Tabulka č. 22: Věcné plnění v prioritní ose 2
oblast podpory 2.3 Rozvoj venkova**

Podpořeno z ROP SM - oblast podpory 2.3 Rozvoj venkova	Počet
Revitalizace náměstí, návsi	144
Revitalizace ostatních částí obce	43
Mateřská škola	7
Základní škola	19
Střední škola/vyšší odborná škola	2
Volnočas (hřiště, sportovní areály, sportovní haly, sportovně-rekreační areály apod.)	95
Zdravotní zařízení	7
Kulturní domy , pavilony, místa setkávání, informační centra	17
Kulturní památky, galerie, muzea, expozice	42
Krizová infrastruktura (hasičské zbrojnice, integrovaný záchranný systém apod.)	12
Sociální oblast (domov důchodců, domov soc. služeb, poskytování sociálních služeb - rozšíření prostor, zlepšení podmínek poskytování péče	6
Parky, mobiliář	7

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava

Realizací projektů ve městech došlo k přeplnění indikátoru **Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na udržitelný rozvoj venkovských oblastí (obcí)** o 59%, tj. na celkový počet 73 (cílová hodnota 46). Z územního hlediska je plnění z ukončených projektů v Olomouckém kraji (40 nových pracovních míst) i ve Zlínském kraji (33) vyvážené.

Monitorovací indikátor **Počet projektů na podporu MSP** dosáhl míru plnění 82% cílové hodnoty indikátoru (17). Projekty se smlouvou bylo podpořeno 14 malých a středních podniků (MSP). Z územního hlediska je plnění z ukončených projektů v Olomouckém kraji (5) a ve Zlínském kraji (9) disproporčně nevyvážené.

Alokace na oblast podpory 2.4 (543 812 555 Kč) je schválenými projekty se smlouvou vyčerpána zhruba z 1/2 (54%). Je to oblast podpory, která je nejen z hlediska čerpání alokace, ale také přínosů – naplnění monitorovacích indikátorů v celém operačním programu naprostým debaklem. Přitom to byly zrovna MSP, které v období ekonomické krize nejvíce zanikaly.

**Tabulka č. 23: Finanční čerpání alokace ROP Střední Morava
v prioritní ose 2 - oblast podpory 2.4 Podpora podnikání do obcí s rozšířenou
působností (EU zdroje) stav k 7. 1. 2015**

ORP	Počet obcí celkem	Počet obyvatel celkem (stav k 1.1.2014)	Čerpání příjemců schválenými projekty z ROP SM v oblasti podpory 2.4 Kč	Dotace na 1 obyvatele ORP Kč
Hranice	31	34 492	0	0
Jeseník	24	39 910	0	0
Konice	21	10 984	0	0
Lipník nad Bečvou	14	15 267	0	0
Litovel	20	23 748	0	0
Mohelnice	14	18 592	0	0
Olomouc	45	162 502	102 105 240	628
Prostějov	76	98 239	0	0
Přerov	59	82 255	0	0
Šternberk	21	23 576	0	0
Šumperk	36	70 621	0	0
Uničov	10	22 648	0	0
Zábřeh	28	33 522	76 618 038	2 286
Olomoucký kraj celkem	399	636 356	178 723 278	2 914
Bystřice pod Hostýnem	14	15 677	0	0
Holešov	19	21 512	0	0
Kroměříž	46	69 503	62 655 687	901
Luhačovice	15	18 877	7 272 903	385
Otrokovice	10	34 655	0	0
Rožnov pod Radhoštěm	9	35 356	0	0
Uherské Hradiště	48	90 307	34 559 157	383
Uherský Brod	30	52 822	2 015 770	38
Valašské Klobouky	20	23 535	1 895 492	81
Valašské Meziříčí	18	41 727	0	0
Vizovice	16	16 830	0	0
Vsetín	32	66 485	8 109 013	122
Zlín	30	99 013	0	0
Zlínský kraj celkem	307	586 299	116 508 022	1 910
Střední Morava celkem	706	1 222 655	295 231 300	4 824

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu Soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

Skutečné plnění indikátoru **Počet nově vytvořených pracovních míst podnicích MSP působících v průmyslových zónách a brownfields** z ukončených projektů je velmi nízké. Od počátku implementace ROP SM vzniklo celkem 23 nových pracovních míst z cílové hodnoty (178), tj. míra plnění na pouhých 13%. Tato nová pracovní místa (23) vznikla ve

Zlínském kraji vyvážené. V Olomouckém kraji nebylo vytvořeno žádné nové pracovní místo v MSP.

Další indikátor ve vztahu k MSP **Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields)** celkem z ukončených projektů dosáhla necelé ½ cílové hodnoty (49%). Z celkové cílové hodnoty 20 ha brownfields bylo z územního hlediska bylo v Olomouckém kraji naplněno pouze 0,8 ha a ve Zlínském kraji 8,9 ha.

Přitom v hodnoceném období v letech 2007 - 2013, zejména v důsledku hospodářské krize to byly právě MSP, které „padaly“. V regionu soudržnosti Střední Morava se jednalo celkem o úbytek 2,5 tisíce firem. Jestliže do MSP patří subjekty s počtem zaměstnanců do 250, tak ztráty se projeví na trhu práce, kdy se prudce zvedaly počty nezaměstnaných.

5.4 Věcné a finanční plnění v prioritní ose 3 Cestovní ruch

V prioritní ose Cestovní ruch pokračovala realizace dříve schválených projektů i v roce 2015, stejně jako u projektů jiných ve výše hodnocených prioritních osách 1 a 2. Skutečnost, že projekty nejsou ukončené, má vliv na věcné plnění z projektů.

Tabulka č. 24: Finanční čerpání alokace ROP Střední Morava v prioritní ose 3 Cestovní ruch (EU zdroje) stav k 7. 1. 2015

Oblast podpory/ prioritní osa ROP SM	Alokace ROP SM 2007-2013 celkem (ERDF) Kč	Čerpání příjemců projekty se smlouvou o dotaci celkem (ERDF) Kč	Olomoucký kraj čerpání příjemců projekty se smlouvou o dotaci celkem		Zlínský kraj čerpání příjemců projekty se smlouvou o dotaci celkem	
			Kč	Podíl z celkové alokace	Kč	Podíl z celkové alokace
3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu	697 810 752	535 310 332	176 522 545	25%	358 787 787	51%
3.2 Veřejná infrastruktura a služby	612 513 241	541 206 071	281 680 744	46%	259 525 327	42%
3.3 Podnikatelská infrastruktura a služby	1 844 206 461	1 729 302 996	796 702 124	43%	932 600 871	51%
3.4 Propagace a řízení	191 791 983	182 563 329	86 746 920	45%	95 816 409	50%
Celkem prioritní osa 3 Cestovní ruch	3 346 322 437	2 988 382 728	1 341 652 333	40%	1 646 730 395	49%

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu Soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

Z výše uvedené tabulky vyplývá výraznější čerpání finančních prostředků ze schválených projektů v prioritní ose 3 Cestovní ruch ve Zlínském kraji (49%) oproti Olomouckému kraji (40%). Pro objektivnější posouzení disparit bude vhodnější analýza čerpání do nižších

územních celků, a to do ORP. Vzhledem k tomu, že u oblasti podpory 3.4 Propagace a řízení bylo zvoleno převažující místo realizace projektů podle sídla příjemce dotace, tj. čerpání je vykazované pouze ve městě Olomouc, Šumperk a Zlín, přestože dopadem je území celého regionu Střední Moravy (propagace cestovního ruchu), není zahrnuta tato oblast podpory do čerpání podle ORP. V opačném případě by došlo ke zkreslení čerpání dotací do ORP.

**Tabulka č. 25: Finanční čerpání alokace ROP Střední Morava
v prioritní ose 3 Cestovní ruch - oblast podpory 3.1 – 3.3
do obcí s rozšířenou působností (EU zdroje) stav k 7. 1. 2015**

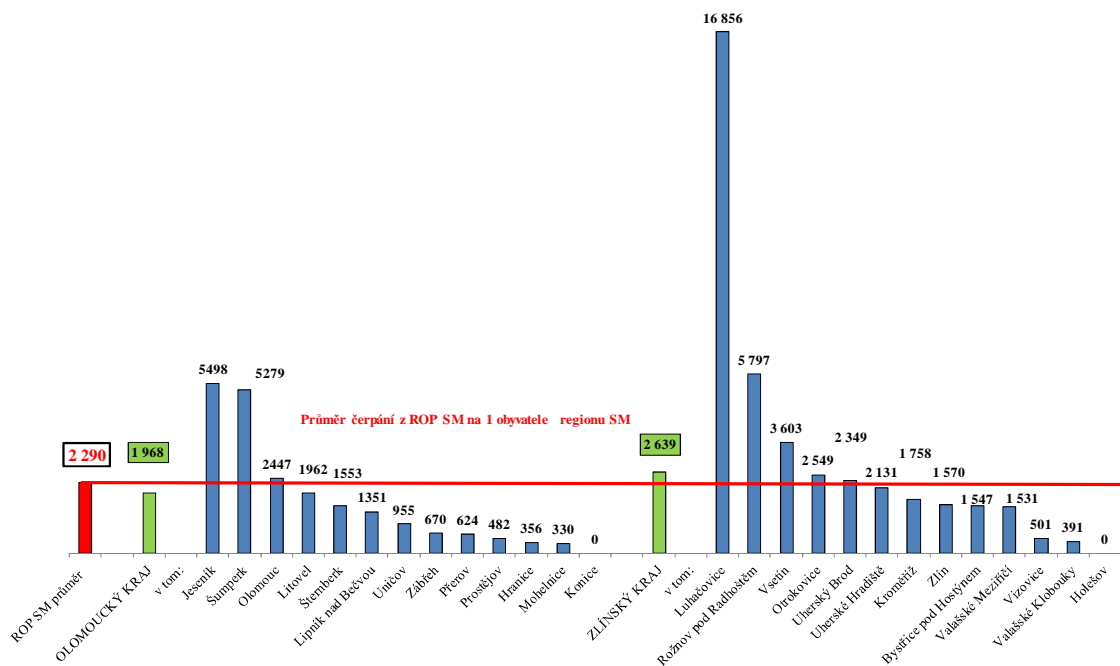
ORP	Počet obcí celkem	Počet obyvatel celkem (stav k 1.1.2014)	Čerpání příjemců v oblastech podpory 3.1 - 3.3 v ORP celkem Kč	Čerpání dotace na 1 obyvatele Kč
Hranice	31	34 492	12 272 527	356
Jeseník	24	39 910	219 430 420	5 498
Konice	21	10 984	0	0
Lipník nad Bečvou	14	15 267	20 619 338	1 351
Litovel	20	23 748	46 583 890	1 962
Mohelnice	14	18 592	6 135 725	330
Olomouc	45	162 502	397 619 834	2 447
Prostějov	76	98 239	47 379 260	482
Přerov	59	82 255	51 366 048	624
Šternberk	21	23 576	36 609 416	1 553
Šumperk	36	70 621	372 791 227	5 279
Uničov	10	22 648	21 639 241	955
Zábřeh	28	33 522	22 458 487	670
Olomoucký kraj celkem	399	636 356	1 254 905 413	1 972
Bystřice pod Hostýnem	14	15 677	24 258 064	1 547
Holešov	19	21 512	0	0
Kroměříž	46	69 503	122 189 724	1 758
Luhačovice	15	18 877	318 181 376	16 856
Otrokovice	10	34 655	88 318 671	2 549
Rožnov pod Radhoštěm	9	35 356	204 959 183	5 797
Uherské Hradiště	48	90 307	192 484 587	2 131
Uherský Brod	30	52 822	124 067 547	2 349
Valašské Klobouky	20	23 535	9 195 304	391
Valašské Meziříčí	18	41 727	63 871 160	1 531
Vizovice	16	16 830	8 437 100	501
Vsetín	32	66 485	239 532 084	3 603
Zlín	30	99 013	155 419 187	1 570
Zlínský kraj celkem	307	586 299	1 550 913 986	2 645
Střední Morava celkem	706	1 222 655	2 805 819 399	2 295

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

Z tabulky vyplývá značně nevyvážené čerpání v jednotlivých ORP v Olomouckém a Zlínském kraji schválenými projekty v prioritní ose Cestovní ruch. Přitom prioritní osa Cestovní ruch podle Programového dokumentu ROP SM je zaměřena na maximální využití potenciálu tohoto odvětví ve prospěch sociálně-ekonomického rozvoje regionu. Cílem bylo podpořit jak rozvoj venkovských oblastí pro turistické účely, tak i rozvoj městské, lázeňské a alternativní turistiky.

- V Olomouckém kraji je nejvyšší čerpání na obyvatele schválenými projekty v ORP Jeseník (5 894 Kč), naopak nulové čerpání na obyvatele vyplynulo v ORP Konice.
- Ve Zlínském kraji je nejvyšší čerpání na obyvatele schválenými projekty v ORP Luhačovice (16 856 Kč), tj. téměř trojnásobek čerpání než v ORP Jeseník. Naopak nulové čerpání na obyvatele vyplynulo v ORP Holešov.

Graf č. 9: Čerpání dotací z ROP SM v prioritní ose 3 Cestovní ruch v oblasti podpory 3.1 – 3.3 na 1 obyvatele v Kč dle ORP (stav k 7. 1. 2015)

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu Soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

Rozdíl v čerpání finančních prostředků z územního hlediska na 1 obyvatele v ORP, je zcela markantní z grafu. Argument, pro extrémně vysoké čerpání v ORP Luhačovice na obyvatele, že se jedná o lázeňskou lokalitu, může jen těžko obstát, když v Olomouckém kraji vykázala lázeňská lokalita Jeseník čerpání 3x nižší.

Tabulka č. 26: Věcné plnění v prioritní ose 3 Cestovní ruch

Podpořeno z ROP SM - Cestovní ruch	Počet
Hotely, penziony a další ubytovací zařízení	99
Lyžařská střediska, podpora zimních zimní sportů	28
Lázně, podpora lázeňství	12
Koupaliště, akvapark	14
Parkoviště	7

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava

Hodnota indikátoru **Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu** z ukončených projektů je ve výši 645 - což představuje přeplnění cílové hodnoty indikátoru o 28% z cílové hodnoty (502). Z územního hlediska je plnění z ukončených projektů v Olomouckém kraji (188 nových pracovních míst) a ve Zlínském kraji (458) zcela disproportní.

Investice z ROP SM do cestovního ruchu zvýšily plnění indikátoru **Podíl návštěvnosti hostů v ubytovacích zařízeních regionu na návštěvnosti ČR (mimo Prahu)**, který za rok 2013 dosáhl 11,7%. Cílová hodnota pro rok 2015 byla stanovena na 11,1%. To znamená, že cílová hodnota indikátoru je splněna, resp. přeplněna o 0,6 desetin procentního bodu.

Cestovní ruch je významnou ekonomickou činností s příznivým dopadem na hospodářský rozvoj a zaměstnanost díky svému kumulovanému rozvojovému potenciálu (multiplikačním efektům). Pojí se s řadou dalších hospodářských odvětví a sektorů – například ubytováním, pohostinstvím, dopravou, stavebnictvím a v neposlední řadě i zemědělstvím. Cestovní ruch je jedno z mála odvětví, které v regionu Střední Morava vykazuje pozitivní výsledky. Ani v době, kdy se stále ještě hovoří o dopadech hospodářské krize, o problémech s vysokou nezaměstnaností apod., lidé chuť na cestování neztratili. Tento fakt potvrzuje statistika cestovního ruchu, kdy počty hostů v hotelích a dalších typech ubytovacích zařízení se v posledních 3 letech zvyšují. Klíčovým faktorem konkurenceschopnosti a udržitelnosti ekonomiky cestovního ruchu je kvalita.

**Tabulka č. 27: Podpořená lůžka z ROP Střední Morava
v ubytovacích zařízeních pro cestovní ruch**

Název indikátor	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota v ROP Střední Morava	Závazek příjemců z uzavřených smluv o poskytnutí dotace	Skutečně dosažená hodnota z projektů k datu 7.1.2015	Závazek příjemců z uzavřených smluv o poskytnutí dotace	Skutečně dosažená hodnota z projektů k datu 7.1.2015
				Olomoucký kraj		Zlínský kraj	
Počet nově vybudovaných lůžek	počet	0	výstup z projektu	1283	738	1668	1366
Počet modernizovaných lůžek	počet	0	výstup z projektu	564	538	856	576

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat úřadu Regionální rady regionu Soudržnosti Střední Morava, Programový dokument ROP Střední Morava

Při zhodnocení, v kterém kraji bylo podpořeno více nových lůžek v ubytovacích zařízeních cestovního ruchu schválenými projekty, tak nám vyjde Zlínský kraj (1 668), z toho je již 82% naplněno ukončenými projekty. V Olomouckém kraji je smluvně podpořeno o 385 nových lůžek méně (1 283) a z toho je 58% naplněno ukončenými projekty.

Stejně byla ve Zlínském kraji podpořena oproti Olomouckému kraji i modernizovaná lůžka, tzn., že vyšší počet je ve Zlínském kraji (o více než ½) a v reálném vyjádření je to 856 modernizovaných lůžek.

6 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Jedním z vhodných způsobů zajištění dostatečného množství podkladů pro naplnění cíle této práce byla vyhodnocena metoda dotazníkového šetření. Nespornou výhodou kromě pozitiv uvedených v úvodní části této práce je možnost získání cíleně profilovaných, jedinečných informací. V tomto případě plní částečně komplementární (návaznou), částečně originární funkci zjištění informací. Účelem bylo zjistit individuální informace od potenciálních příjemců dotace, tedy od obcí, jejich vnímání procesu čerpání dotací. Obsahem byly dotazy objektivního rázu, které se postupně orientovaly do subjektivní roviny vnímání procesu. S ohledem na principiální záměr této práce – přednést možný koncept účinnějšího čerpání dotace v budoucnu – bylo třeba zajistit individuální informace o vnímání postupu čerpání dotací od dotčených subjektů. Tyto informace byly ze sekundárních (obecných) dat nedostupné, pro závěry této práce zároveň užitečné a nezbytné.

Na vhodnost aplikace této vědní metody mne přivedla především zkušenost pramenící z výkonu dvoutýdenní odborné praxe na RS ROP SM v srpnu roku 2013. Na základě zevrubného a obecného náhledu do procesu přidělování dotací v tomto regionu soudržnosti jsem se setkala u příjemců dotace s problémy zejména administrativního rázu, nespokojeností s mírou spolupráce poskytovatele dotace, vysokou mírou byrokracie, nedostatkem konkrétních informací, často též se složitostí elektronického systému. Dalším problémem se pak ukázala velká finanční náročnost v přípravné fázi projektové žádosti zatěžující žadatele dotace a všeobecně vysoká míra obav žadatele z podání projektové žádosti či z konzultace. Z těchto hypotéz jakožto nejčastějších oblastí problémů zabraňující čerpání dotací jsem při tvorbě dotazníku vycházela.

S ohledem na výše uvedené a v návaznosti též na základě znalostí problematiky nabyté studiem odborných dokumentů, prezentované v této práci výše, jsem tedy koncipovala dotazník tak, aby se zaměřil na tyto předběžně očekávané slabé stránky, které zároveň výhledově souvisí s možnými zlepšeními. Nazvala jsem jej „Průzkum spokojenosti obcí s čerpáním prostředků z fondů EU v regionu soudržnosti Střední Morava“. Dotazník byl anonymní, koncipován jako kombinace věcných, nestranných a následně osobních otázek. Zároveň byl konstruován formou otevřených a uzavřených otázek.

Obsahoval dvanáct otázek, které na sebe navazovaly či byly provázané. 6 otázek typu ano/ne, 3 otázky vypisovací 2 otázky výběr z více možných odpovědí (jen 1 volitelná odpověď), a 1 otázka s multiple-choice odpovědí.

Cílové skupiny respondentů jsem si rozdělila do dvou skupin. Na cílové obce, které žádaly o dotaci z ROP SM, a zároveň žádná jejich projektová žádost nebyla úspěšná. Dále pak na obce, které podaly alespoň tři projektové žádosti a měly úspěch zpravidla v jednom případě. Poslední skupinou byli žadatelé, kteří podali více jak 5 projektových žádostí a stali se příjemci dotace alespoň ve třech realizovaných projektech. V první skupině jsem obeslala celkem 66 dotazovaných obcí, ve druhé byl dotazník rozeslán 89 obcím. Stanovené premisy ve třetí určené skupině splňovalo 17 subjektů, často šlo o ORP. Z celkem 172 dotazovaných subjektů jsem obdržela odpověď od 41 z nich. Výstupy chodily po dobu 10 dní.

Vzhledem k množství investovaného času a energie pro realizaci tohoto výzkumného postupu jsem byla zklamána nezájmem obcí o zpětnou vazbu. Vysvětluji si to všeobecnou negativní a pesimistickou náladou ohledně transparentnosti, spravedlivosti rozdělování přidělené dotační sumy, která je za dobu programové alokace unijních zdrojů financování na našem území realizována. Skeptický pohled na čerpání dotací též vyplynul z výstupů dotazníkového šetření. Mám za to, že negativní roli sehrála též masmédia, která hojně poukazovala na dotační korupční kauzy, které v některých regionálních radách regionů soudržnosti přerostly dokonce v trestní řízení.

Vzhledem k tomu, že šlo o anonymizovaný dotazník, nelze určit, která ze zvolených skupin dotazovaných respondentů byla co do odpovědí nejaktivnější. Nejvíce dotazníků však bylo distribuováno vybrané skupině obcí, které podaly alespoň tři projektové žádosti a znamenaly úspěch alespoň v jednom případě. První skupina (zcela neúspěšní žadatelé) byla též hojně zastoupena, a to v počtu 66 oslovených obcí.

Na základě výstupů z dotazníkového šetření lze však říci, že největší ochotu reagovat na dotazník projevily obce s alespoň minimálním úspěchem čerpání (tedy alespoň s jedním realizovaným projektem).

Dotazník sledoval logickou návaznost procesu čerpání, a zároveň linii otázek obecných, objektivních, které postupně přecházely do větších detailů a byly individualizovány. Na první otázku „Je Vaše obec spokojená s čerpáním prostředků z fondů EU v programovém období 2007-2013?“ Bylo ze dvou třetin odpovězeno kladně. Tedy 70% dotazovaných obcí projevilo obecnou satisfakci s čerpanými prostředky EU v II. programovém období. Pokud respondent odpověděl negativně, automaticky jej dotazník navedl na vypisovací otázku „V čem spatřujete slabé stránky procesu čerpání prostředků uplynulého programového období?“, aby bylo využito potenciálu slabého místa dosavadního čerpání, což je pro náš záměr

zásadní. Zde nelze procentuálně odpovědi vyjádřit, jelikož šlo o vypisovací typ otázky. Lze však konstatovat, že většina odpovědí je relevantní výše uvedenému fenoménu negativního nazírání na čerpání evropských dotací do regionu, jelikož většina z 11 odpovědí (tedy obce nespokojené s dosavadním čerpáním) byla směřována na kritiku cílových preferencí některých obcí, politická influence čerpání, korupce a netransparentnost, s tím související demotivace obcí zapojit se a čerpat evropské prostředky, dále pak složitost procesu provázená příliš zatěžujícími podmínkami. Na pranýř se také dostala, dle obcí, nepřehlednost a nadměra administrativy, složitost naplňování stanovených podmínek, ukazatelů udržitelnosti, stejně jako procesu schvalování projektových změn.

Další otázka byla cílena na míru shody cílů obce s vyhlášenými výzvami k podávání projektů. Tato oblast je podstatná proto, že odráží míru návaznosti cílených unijních prostředků na záměry obcí. Pokud by tato oblast nebyla v souladu, lze v tom spatřit základní důvod neefektivity a neúčinnosti investovaných prostředků do území. Tyto musí být sice cíleně alokovány, avšak též musí být cíleně alokovány tam, kam je potřeba. Tedy kam to považují jednotliví žadatelé za důležité. Pokud by vyhlášená výzva neodpovídala stanoveným směrům obcí, pak by tyto obce neměly důvod o dotaci vůbec žádat. V případě velkého množství takových problémů by docházelo k tomu, že v potřebných regionech by nebylo investováno vůbec, přestože výzev bylo vyhlášeno dostatek, avšak nevhodně cílených. Otázka byla formulována takto „Měla Vaše obec zpracovanou Strategii/Program rozvoje obce v období let 2007-2013?“. V 76% obdržených odpovědí byla odpověď pozitivní. V takovém případě následovala otázka, zda byly grantové výzvy ROP SM v souladu s jejich schválenou strategií/ programem rozvoje obce. Pokud dotázaný subjekt odpověděl negativně (což bylo ve 24% případů), dotazník jej logicky navedl na vypisovací otázku „V jaké oblasti byste uvítali možnost realizace projektů v následujícím programovém období, aby grantové výzvy odpovídaly Vaší Strategii/Programu rozvoje obce?“. Lze konstatovat, že více než 2/3 obcí měla schválený dokument o směřování obce a způsobu jejího rozvoje v období let 2007-2013. Z těchto 76% obcí shledalo soulad vyhlášených výzev ROP SM a jimi zpracované strategie 70% obcí. Lze tedy sumarizovat, že až 30% potenciálních příjemců by uvítala možnost realizace projektů do budoucna v jiných, než doposud cílených oblastech podpory.

Další část dotazníkového šetření se zaměřila na subjektivní vnímání čerpání dotací, tedy především na přípravnou fázi projektové výzvy a na míru komunikace mezi žadatelem a poskytovatelem dotace. Tyto oblasti považují za základ úspěchu projektové žádosti, navíc

je lze šetřit u všech potenciálních příjemců dotace, u úspěšných i neúspěšných projektových žadatelů. Šestá otázka tedy zacílila na obecnou složitost projektové žádosti a jejích nároků na žadatele. Zněla " Zvládli jste jako obec podat projektovou žádost bez cizí pomoci?". Odpověď byla překvapující s ohledem na velmi nízký počet obcí, které si s touto problematikou samy neporadily. Negativně odpovědělo 89% obcí. Tedy jen 11% z reagujících obcí, konkrétně 4, si žádost vypracovaly a podaly svépomocí. To koresponduje s kritikou vysoké míry složitosti celého procesu, jak jsem již zmínila výše. Tomu odpovídají reakce na následující otázku, zda shledaly obce informační elektronický systém Benefit 7+ pro podání žádostí složitý. Plných 59% obcí (v počtu 22) přiznalo, že ano a bez cizí pomoci by žádost vložit nezvládli. Dalších 30% obcí přiznalo, že se jim přes složitost systému podařilo vložit projektovou žádost bez cizí pomoci. Jen 3 obce odpověděly, že pro ně nebyl informační elektronický systém Benefit 7+ uživatelsky složitý. Jedna obec pak odpověděla, že systém byl na orientaci jednoduchý a srozumitelný a elektronicky spravovat svou projektovou žádost pro ně nebyl problém.

Další otázka směřovala na zjištění míry kooperace projektového žadatele a poskytovatele a byla formulována takto: „Využili jste možnost konzultovat svou žádost s poskytovatelem dotace v přípravné fázi projektu?“ Pokud by totiž došlo k situaci, kdy obec podala projektovou žádost, která by vykazovala odchylky od požadovaných vlastností poskytovatelem, nebylo by možné s takovou žádostí uspět. Žadatel pak může snadno propadnout subjektivnímu dojmu, že je výběr netransparentní, jelikož je přesvědčen o bezvadnosti právě té své projektové žádosti. Pokud by pak projektový návrh konzultoval v přípravné fázi s poskytovatelem dotace, jistě by se mu podařilo eliminovat formální i jiné nedostatky, vedoucí k neschválení žádosti a nečerpání dotace v dané oblasti pro žádané území. V tomto případě lze shledat potřebnost kooperace mezi žadatelem a poskytovatelem dotace za klíčovou. Taktéž s ohledem na možnost poučení pro budoucí možné žádosti. Pokud totiž není žadateli něco jasné nebo neví, v čem dělá chybu, bude se tato nevědomost neustále opakovat a promítat do všech dalších žádostí. Možnost eliminace těchto nežádoucích situací je skutečně nasnadě. S ohledem na množství vydaných brožur a pořádaných školení směřovaných právě na eliminaci nedostatků projektové žádosti bylo (nejen regionální radou regionu soudržnosti SM) za realizované období 2007-2013 skutečně dostatek. V tomto ohledu nelze řídicímu orgánu nic vytknout (Výroční zprávy RR RS SM za období 2008-2012). Z dotazníkového šetření vyplynulo, že drtivá většina obcí (89% případů) tuto možnost konzultace projektové žádosti s řídicím orgánem v přípravné části projektu skutečně využi-

la. Pak je tedy nasnadě otázka, jak je možné, že mnohé obce podaly jednu či více projektových návrhů a jen malé procento obcí uspělo a projekty byly realizovány. Dalším klíčovým faktorem pro zjištění interakce mezi řídicí, koordinační úrovní a základní žadatelskou základnou je dostatečnost a přínosnost poskytnuté odpovědi. V případě, že by bylo odpovězeno jen „z povinnosti“, bez snahy subjektu skutečně pomoci prolomit problematické body žádosti by vyšla konzultační činnost zcela naprázdno. Zde se projevila potřeba detailnějšího vhledu do problematiky. Z odpovědí totiž vyplynulo, že jen pro 30% obcí, které pátraly po bližších důvodech neúspěchu ve snaze poučit se pro příště, byla odpověď řídicího orgánu dostatečná a uspokojivá. Pro zbylých 70% obcí šlo o odpověď příliš obecnou, kdy nebylo možno zjistit skutečný důvod neúspěchu projektové žádosti. Tato informace je klíčová pro budoucí východiska. Bohužel zjištěný výstup odpovídá celkové pessimistické náladě žadatelů o poskytnutí evropské dotace do území RR SM. Neochota řídicího orgánu jako akce a následná rezignace žadatelů jako odpovídající reakce.

Předposledním dotazem byla otázka s multiple-choice odpovědí, a zaměřovala se na tematické oblasti možného investičního potenciálu v obcích RR SM. Zjišťovala jsem, do jaké oblasti by dle obcí měly v následujícím programovém období 2014-2020 směřovat dotace. Nejvíce odpovědí se sešlo pro tematickou oblast dopravní infrastruktury, oprav či zbudování chodníků a cyklostezek. Následně byl projeven zájem o investice do oblasti ochrany životního prostředí, a ve stejné míře do nových pracovních příležitostí a zatraktivnění regionu pro nové investory. V těsném závěsu lze vyhodnotit zájem o technickou vybavenost obcí, tedy o zajištění energetické, informační a jiné obslužnosti území. Dále pak shledaly obce atraktivní investiční oblastí kulturní a sportovní život v obci. Nakonec by se dle mínění respondentů mělo investovat do rozvoje vzdělávání a naposled pak do cestovního ruchu.

Závěrečnou otázkou otevřeného typu bylo zacíleno na následující programové období 2014-2020 a možnosti jeho zlepšení z pohledu obcí oproti období uplynulému. Nejfrekventovanější odpovědí byl požadavek na snížení administrativní zátěže a byrokracie napříč celým procesem čerpání, zjednodušení jednotlivých jeho procesů. Dále respondenti projeví přání nastolit větší transparentnost čerpání, odstranění nelogických či operativně nastavených podmínek potenciálního projektu, stejně jako sjednocení podmínek s metodikou a zjednodušení výběrového řízení na projekty. Třetím nejvíce požadovaným kritériem zlepšení je pak celková depolitizace dotačního sektoru.

7 ROZHOVORY

V dotazníkovém šetření jsme se zaměřili především na povšechné získání informací o dosavadním programovém období a na přípravnou fázi projektového procesu čerpání, tedy na fázi před samotným schválením projektu. Nyní se zaměříme především na problematiku následnou, tedy na vnímání průběhu čerpání kohezních finančních prostředků. Všechny dotazy byly cíleně vybrány jako komplementární k dotazníku, jako prostředek k prohloubení zjištěných faktů z dotazníkového šetření či se pak zaměřily na další fáze čerpání, tedy realizaci, následný monitoring a též na novinky avizované v novém programovém období. Otázky pak mají za cíl zjistit možná pozitiva a negativa doposud realizované kohezní politiky. Dále je pak záměrem rozhovoru zjistit názor obcí na navrhované změny, což je podstatné, jelikož srovnání provádí při zvážení všech doposud nabytých zkušeností s čerpáním dotací.

Oslovila jsem po zralé úvaze celkem tři představitele obce. Dva starosty obcí, kterým se podařilo velmi úspěšně čerpat, a jednoho starostu z obce, které se čerpat nepodařilo, a která je navíc v „ohrožené“ skupině ekonomicky nejslabších regionů, tedy regionů se soustředěnou podporou státu. Šlo o starosty obcí...

Otázky byly směřovány z obecné do konkrétní a individuální roviny. U úspěšně čerpajících obcí mne zajímala zejména finanční spoluúčast obcí jako projev základního kohezního principu adicionality, dále pak realizace projektů a jeho případná úskalí, poslední diskutovanou oblastí byla nová administrativní struktura související s novým programovým obdobím. Diskutovali jsme zejména posílení role místních akčních skupin (dále MAS) v souvislosti s bližším zacílením na územní princip alokace, zrušení ROPů a jejich nahrazení IROP a vnímání těchto změn dotazovanými obcemi. Poslední dotazovanou oblastí byly měkké projekty, které se taktéž na obecní úrovni realizují. S ohledem na téma práce a na zacílení k ROP SM, který se zaměřuje na investiční projekty s měřitelnými výstupy, nikoli na lidské zdroje, jejich rozvoj.

Vezměme však tuto část postupně, nejprve se zaměřím na obce úspěšně čerpající, následně pak na obec žadatelsky neúspěšnou. Závěrem této kapitoly bude krátké resumé vplynuvší z těchto interview a zároveň podstatné pro shrnující komplexní závěr této práce, tedy navržení optimálního návrhu strategie pro efektivnější čerpání prostředků EU v regionu Střední Morava.

Vybranými obcemi s úspěšnou bilancí čerpání byla obec Bukovany, obec s 600 obyvateli ležící v bezprostřední blízkosti Olomouce v čele s Ing. Ivanou Vančurovou, starostkou působící ve funkci po druhé volební období, dále pak obec Hlubočky čítající téměř 4300 obyvatel. Rozhovor probíhal s místostarostou obce, Ing. Antonínem Plískou, který je ve funkci také druhé volební období. Neúspěšně čerpající a zároveň dotazovanou obcí se stalo město Vidnava, ležící v okrese Jeseník s 1304 obyvateli. Zvolenými kritérii dotazovaných obcí byla míra úspěšnosti čerpání, dále pak velikost obce, délka působnosti dotazovaného představitele ve funkci a u neúspěšně čerpající obce to byl také faktor zařazení obce do skupiny „region se soustředěnou podporou státu“ (zejména s ohledem na cíl Konvergence, zastřešující cíl programů ROP a fakt, že regiony se soustředěnou podporou státu jsou z ekonomického a sociálního hlediska v republikovém měřítku nejohroženější. Jde o nejslabší regiony, kam by měla podpora směřovat z logiky věci nejspíše). Rozhovory se odehrávaly v kancelářích obecních představitelů. Obecně vzato byli velmi komunikativní, příjemní a ochotní se o problematice rozprávět.

Nejprve jsme obecně hovořili téma finanční spoluúčasti obcí na projektech. Vzhledem k tomu, že všechny oslovené obce úzce spolupracují s dalšími obcemi, byl přínos rozhovoru též v komplexnějším předání projektových zkušeností. Nabyta jsem tedy informace nejen o čerpání té konkrétní obce, ale též mi bylo přiblíženo obecné vnímání dotační politiky dalšími obcemi. Nejprve jsem se dotazovala na *míru zátěže spolufinancování projektu s ohledem na rozpočet obce*. Tento dotaz je pro nás podstatný, jelikož pro efektivní čerpání prostředků je počet podaných žádostí velmi významným faktorem. Čím méně by obce podávaly žádostí, tím méně projektů by bylo realizováno a tím horší důsledky by to pro rozvoj, soudržnost regionu mělo. Obce budou aktivní co do podávání žádostí především za předpokladu, že pro ně tato činnost bude finančně, ekonomicky únosná (jelikož jinak vycházíme z premisy obecné vůle zvelebovat obec, ve které lidé žijí). Z odpovědí lze vydedukovat přímou úměru finanční zátěže spoluúčasti obcí dle velikosti obce a výši celkových nákladů projektu. Pokud obec sama vyvíjí hospodářskou činnost, spoluúčast 15% nebo i víc pro ni není problém. V souvislosti s finanční spoluúčastí vyvstala potřeba dlouhodobějšího plánovacího záměru obce. Obce, v souladu se svým obecným záměrem zvelebení prostředí, schvalují dopředu rámcový rozpočet obce s tím, že při jeho sestavování je již třeba vzít čerpání dotací v potaz. Obce bývají tedy finančně připraveny dopředu, předem připravují projektové žádosti a pak čekají na vyhlášení výzev. Přípravná projektová fáze se tedy realizuje předem, tzv. „do kapsy“, kdy se následně čeká na vyhlášení vhodné výzvy řídicím

orgánem. Obce nikdy neví, kdy bude vyhlášena výzva, musí být tedy stále připraveny. To vyžaduje velkou plánovací schopnost. Všichni představitelé obcí se shodli na tom, že obce jsou zpravidla velmi dobře informovány o možnosti čerpání dotací, ať přes starosty či členy zastupitelstva. Pokud do dotační politiky nejsou zainteresovaní sami, využijí poradenské firmy, které však proces čerpání prodražují. U velkých projektů by to zpravidla bez externí konzultační společnosti nešlo, ať už jde o žádost, projektovou dokumentaci či následný monitoring. Celkově patří příprava projektu do finančně náročnějších aktivit. Rozpočtovou zátěží mohou být položky, které souvisí s projektovou připraveností obce. Následovala *problematika realizační fáze projektu*, můj dotaz směřoval k procesům z jejich pohledu nadbytečným či příliš komplikovaným a možnostmi jejich odstranění, zjednodušení. Z rozhovorů vyplynulo, že proces je sice finančně a časově náročný, nelze však rozumně požadovat zjednodušení s ohledem na požadované zapojení různých orgánů veřejné moci formou vyjádření k projektu. Zjednodušení lze nalézt v bezplatné pomoci s podáním a administrací žádostí v rámci vyhledávacího orgánu. Úskalím individuální konzultace je přemíra agendy ke konzultaci vedoucí především ke zobecňování potřebných informací a odkázání na metodiku. Obce vnímaly v rámci uplynulého programového období různé přístupy ROP v závislosti na fázi realizace programového období. Dle místostarosty Hluboček byl přístup řídicího orgánu neoptimálnější a pro obce nejvstřícnější zejména v roce 2014, kdy na základě pokynu řídicího a koordinačního aparátu MMR mělo být vyvinuto maximální úsilí regionálních orgánů směřující k vyčerpání co nejvíce přidělených finančních prostředků navýšených oslabením české koruny k euru. Zde je patrné, jak dalekosáhlé důsledky může mít vývoj měnového kurzu jako makroekonomická veličina na implementaci kohezní politiky EU v regionu Střední Morava.

Další diskutovanou oblastí byla *pozice MAS v uplynulém a její možnosti v novém programovém období*. Jak jsem již naznačila, všechny obce jsou členy MAS. Starostka obce Bukovany zastává pozici manažerky/ účetní v MAS, které se účastní. Všichni oslovení představitelé obcí se shodli na tom, že MAS fungovala jako zprostředkovatel administrativních požadavků projektu a též jako mezistupeň mezi žadatelem (obcí) a řídicím orgánem ROP a celkově plnila v uplynulém programovém období užitečnou a přínosnou roli. Zejména šlo o podrobnou a včasnou informaci o záměrech jednotlivých dotačních titulů, a možnost realizace vybraných projektů dle potřeb obce. Oslovení spatřují přínos MAS též v univerzalitě jejich snahy informovat potenciální příjemce dotací. Vedle obcí též MAS informovaly neziskové organizace, drobné podnikatele a další vhodné příjemce v obci.

Tento přínos byl posílen bezprostřední provázaností obcí, jejich přímou účastí v jednotlivých MAS a následně spoluprací samotných MAS. Tím byla zajištěna skutečná regionálně-územní integrita potřebná pro čerpání dotací. Nelze přehlédnout velmi pozitivní zkušenost a přístup obcí k těmto MAS organizacím, které jsou jimi přímo tvořeny.

Obce jsou si vědomy posílení role MAS v následujícím, III. programovém období a tuto změnu velmi vítají. MAS se v uplynulém období totiž velmi osvědčily, jak z hlediska organizačního uspořádání, tak z hlediska územního a dotačního. MAS doposud plnila důležitou roli v oblasti podpory podnikání a služeb, měla možnost (v rámci své doposud omezené možnosti čerpání) podpořit drobné živnostníky. Nově by měla MAS plnit poradenskou i administrativní činnost pro většinu dotačních fondů, z pohledu obcí jde o vítanou změnu.

Předposlední otázka směřovala na *měkké projekty a jejich využitelnost v dosavadním období, zkušenosti obcí s touto neinvestiční dotační politikou*. Reakce obecních představitelů se zde výrazně lišily. Jeden by tuto sféru výrazně omezil a ponechal by jen některé („smysluplné“) projekty, které pomáhají udržovat místní tradice, podporují spolky a neziskové organizace, a spíše se přiklonil ke zrušení možnosti čerpat do této neinvestiční, měkké sféry protože „by za to raději postavili chodník“. Druhý se vyjádřil v opačném smyslu. Vyhodnotil roli měkkých projektů v dotační politice obcí veskrze pozitivně. Bez vyvážené realizace obou druhů projektů by, dle jeho názoru, nebyl možný vyvážený život obyvatel. Oblast podpory aktivit dětí, matek, seniorů, různých spolků, sportu považuje za nezbytnou součást vyváženého rozvoje obce. Jen by tyto „měkké“ projekty měly reagovat na požadavky obyvatel, nebo tyto potřeby záměrně vyvolávat a následně je uspokojovat. Vyzdvihl roli mateřského centra v obci, kdy na základě poptávky vznikl velmi životaschopný projekt, do jehož realizace se zapojily nejen matky s dětmi, ale též další MAS.

Poslední diskutovanou oblastí byla *plánovaná administrativní a strukturální změna dotačních orgánů pro nadcházející programové období*. Zajímalo mne názor obcí na nahrazení ROPů IROP. Zejména mne zajímalo, jaká pozitiva a negativa v tomto obce spatřují. O změně administrativní struktury jsou v obecné rovině seznámeni z koncepčních a přípravných dokumentů k IROP a vůbec, k programovému období 2014-2020. V jedné obci jsou s hodnocením plánovaných změn zdrženliví. Z této zdrženlivosti hodnocení lze, do určité míry, vydedukovat určitou nedůvěru plynoucí z rozpačitých reakcí na čerpání obcí v programovém období současném. Ve druhé obci zastávají názor tendující spíše k zachování stávající struktury, tedy k centrálně koordinačnímu orgánu a regionálně působícím ROPům. Pro jejich zachování, dle jejich názoru, hovoří velmi dobře osvojená administrace

programů, vysoce profesionální znalost dotační problematiky a dobrou znalost potřeby regionálních čerpajících subjektů. To vše, dle nich, zajišťuje velkou účelnost alokovaných prostředků. Potřeba „nějakého“ regionální řídicího orgánu se dle názoru této obce ukazuje jako nezbytná, tedy se vyjádřil pro zachování již etablovaného systému. Centrální systém řízení dotační politiky představitelé obcí jednomyslně zavrhl jako nekoncepční krok.

Z rozhovorů jsem měla skutečně dobrý pocit, všichni mne přijali vstřícně a byli velmi sdílní. Byla jsem ujištěna, že se na jednotlivé představitelé obcí, v případě potřeby, mohu kdykoli obrátit. Souhrnně vzato lze konstatovat, že obce se dobře vyrovnávají se spolufinancováním projektů a jsou na to rozpočtově připravené. Zároveň se jim podařilo dobře přizpůsobit systému vyhlášení výzev, přípravy projektů a jejich realizace. V uplynulém období nasbíraly množství cenných poznatků, které jim pomohou k čerpání v období následném. Přínosy dotací EU do obcí vnímají kladně. Dotace EU napomohly utužení, zlepšení života občanů v jednotlivých obcích, stejně jako pomohlo zvelebit okolní prostředí. Jako nejpodstatnější poznatek shledávám diskusi o dosavadní a budoucí roli MAS v dotační politice.

Nyní se v krátkosti zaměříme na obec Vidnavu, které se z celkového počtu 6 projektových žádostí nepodařilo realizovat ani jeden projekt. Ta kritizuje především vysokou míru byrokracie a též náročnost přípravy žádosti, stejně jako vysokou míru finanční spoluúčasti obce na realizaci projektu. Projekty směřovaly zejména do oblasti rozvoje, rekonstrukce a revitalizace území (rekonstrukce náměstí, výstavba parkoviště, vybudování COV) a dále na podporu zaměstnanosti. Projektové žádosti obci pomáhalo zpracovat více externích společností. Obec by v následujícím programovém období znovu žádalo dotace do oblasti cestovního ruchu a do rozvoje kulturního a sportovního života v obci. Do budoucna se však vyhne, právě s ohledem na vysokou finanční rozpočtovou zátěž obce, žádostem o dotace na větší projekty. Obec si z dosavadního neúspěchu v podávání projektových žádostí, které neuspěly, vzala ponaučení v tom, že je třeba zacílit své projektové záměry úžeji, nestanovovat si příliš mnoho dílčích cílů. Vidnava je také součástí MAS. Její přínos MAS shledává především v informovanosti obcí o dotačních programech, v možnosti čerpat finanční prostředky jejich prostřednictvím, dále pak v možnosti efektivně koordinovat investice přesahující území jedné obce, a možnost konzultovat, řešit problémy spolu s dalšími obcemi, jelikož jde zpravidla o problematiku dotýkající se též okolních obcí v regionu (např. nezaměstnanost, naplnění kapacity škol, školky). Představitelé obce si jsou také vědomi možnosti zvýšení kompetencí ve prospěch MAS a tuto možnost vítají, jelikož MAS dokáže nejlépe detekovat nejpálčivější problémy území a je blíže samotné obci. Neztotožňuje se se

zrušením dosavadní struktury, kde MMR reprezentuje centrální koordinační a řídicí orgán a ROP samostatné územní řídicí orgány územní úrovně. Dle názoru této obce dojde k nepříznivému jevu centralizace, kdy budou problémy jednotlivých území generalizovány na místo jejich rozboru a navržení konstruktivních řešení. Příhraniční regiony by, dle jejich názoru, byly pak marginalizovány a nedocházelo by k vyváženému rozvoji území.

Na mne dosavadní fungování MAS působí organizovaně a efektivně. Stejně tak je relevantní argument, že MAS jako nejmenší, místní články dotační politiky nejlépe znají svá území a tedy ví, do čeho je třeba investovat. Je třeba vzít také v potaz zainteresovanost obcí v MAS. Obce „fandí“ posílení rolí MAS také proto, že je tvoří ony samy, což výrazně posílí jejich postavení v systemizaci dotační politiky. Nelze předpokládat, že by kdokoli protestoval proti posílení svých kompetencí. Názory na budoucí strukturální uspořádání orgánů kompetentních v dotačním rozhodování se různí. Jedni se ztotožňují s koncepcí posílení a převzetí role koordinačních orgánů místními akčními skupinami, jiní jsou pro zachování stávající struktury při zachování ROP.

Na závěr této kapitoly bych ještě ráda podotkla, jak jsem ve skutečnosti docenila komplementaritu této výzkumné metody, jelikož počet 41 obdržených odpovědí od obcí ze 172 dotázaných v dotazníkovém šetření byl pro mne velmi překvapivý. Tímto způsobem, v rámci osobního kontaktu, jsem měla možnost lépe nahlédnout do světa obecního čerpání dotací a též rozvinout problematiku, která v dotazníkovém šetření vzhledem k nízkému počtu odpovědí nedostala dostatek prostoru.

8 SWOT ANALÝZA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA

SWOT analýzu jsem zpracovala v návaznosti na socioekonomickou analýzu, dotazníkové šetření mezi příjemci dotace regionu Střední Morava a podle rozhovorů se starosty. Využila jsem také poznatků, které jsem osobně získala v průběhu praxe na Regionální radě regionu soudržnosti Střední Morava. Analýza silných stránek, slabých stránek, příležitostí představovala základní nástroj, na němž byla postavena strategie ROP Střední Morava. Tato SWOT analýza navazuje na SWOT analýzu ROP Střední Morava. V jejím rámci jsou shrnuty a systematicky utříděny kvantitativní i kvalitativní výstupy, ve struktuře silné stránky, slabé stránky, příležitosti a rizika regionu soudržnosti Střední Morava z pohledu politiky soudržnosti EU a sociálně-ekonomického rozvoje tohoto regionu a rozvíjí ji z pohledu nového programového období.

Tabulka č. 5. SWOT analýza regionu Střední Morava v roce 2013 oproti 2007

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Počet lidí s vysokoškolským vzděláním se zvýšil o 3%, tj. na rovných 13%. Cestovní ruch díky multiplikačním efektům má příznivý dopad na hospodářský rozvoj a zaměstnanost. Cestovní ruch v regionu vykazuje velmi pozitivní výsledky. Lidé chuť na cestování neztratil. Počet návštěvníků v posledních 4 letech, tj. v roce 2010 – 2013 v regionu stoupal (počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních se z roku na rok zvyšoval). Pozitivní výsledky v cestovním ruchu v celé své šíři lze připsat na 	<ul style="list-style-type: none"> Oproti republikovému průměru stále vyšší podíl lidí se základním vzděláním (téměř 1/5 z populace (15+)) Výkonnost ekonomiky se zlepšuje, HDP na obyvatele se zvýšil o 10%, tj. na 314 tis. Kč. Přesto byl podíl HDP na 1 obyvatele o 19% pod průměrem ČR (zlepšují se i jiné regiony). HDP na obyvatele ve standardu kupní síly (PPS) ve srovnání s průměrem EU dosáhl jen 67%. THFK vlivem hospodářské krize klesla ze 78 tis. Kč na 73 tis. Kč na obyvatele regionu. Podíl THFK na obyvatele byl téměř

<p>vrub také implementaci ROP SM s prioritní osou 3 Cestovní ruch s alokací 3,3 mld. Kč, které byly investovány na Střední Moravě.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Z hlediska životního prostředí je region dobrým místem pro život. 	<p>o ¼ pod průměrem ČR.</p>
<p>Příležitosti</p>	<p>Hrozby</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Vzdělanostní struktura obyvatel má vliv na uplatnitelnost na trhu práce a na výši odměňování. • Rozhodující faktor vývoje rozdílů mezi regiony je odvětvová struktura ekonomiky. • Region je z hlediska odvětví orientovaný zejména na průmysl (o 8% převyšuje průměr ČR). • Produkce (HPH) se v regionu zvýšila o 15%, tj. dynamičtěji než za ČR (nárůst o 5%). • Konkurenceschopnost regionu se postupně zvyšuje. • Výdaje na výzkum a vývoj se zvýšily o 48% (ČR o 47%) • Podíl výdajů výzkum a vývoj na HDP v regionu stoupl z rovného 1% na 1,3% HDP. • Exportně zaměřené hospodářství regionu prokazuje svou životaschopnost v řadě oborů. • Tahounem Střední Moravy v exportu je Zlínský kraj. 	<ul style="list-style-type: none"> • Úbytek obyvatel o 10 tisíc (tj. o 1%). • Přirozený přírůstek je trvale od roku 2009 záporný (více lidí zemře, než se narodí). • Rodí se málo dětí (pokles porodnosti o 11%) • Lidé žijí déle – zvýšila se naděje dožití jak u mužů (na 74 let), tak u žen (na 81 let). • Výrazné stárnutí populace - zvýšení indexu stáří ze 105 na 122 seniorů na 100 dětí. • Index ekonomické závislosti se zvýšil ze 41 na 48, (tj. 100:48) - závislost dětí a důchodců na produktivní složce populace • Stavebnictví bylo hospodářskou krizí citelně zasaženo, ke zmírnění ještě horších výsledků v tomto odvětví přispěla také realizace investic z ROP SM. • ČDDD v přepočtu na jednoho obyvatele vzrostl ze 169 tis. Kč na 179

<ul style="list-style-type: none">• V přepočtu exportu na 1 obyvatele v Kč se Zlínský kraj umístil na 6. místě ze 14 krajů ČR (Olomoucký kraj na 13. místě).• Produktivita práce, vycházející z poměru HDP k celkovému počtu odpracovaných hodin, za hodnocené období narostla.• Jedna odpracovaná hodina znamenala vytvořenou hodnotu v nominální výši 334 Kč (v roce 2007 to bylo 334 Kč).• Růst produktivity práce byl v regionu dynamičtější než za ČR.• V hodnoceném období se podíl ekonomicky aktivních subjektů zvýšil z 49% na 54%.• V reálných číslech se počet subjektů vykazující ekonomickou aktivitu v regionu zvýšil o 6,2 tis.• V roce 2013 bylo celkem 60% subjektů vyvíjejících ekonomickou aktivitu v regionu bez zaměstnanců.• Více než 1/5 (21%) ekonomicky činných subjektů počet zaměstnanců neuvádí.• Pouze 19% subjektů, tj. necelá 1/5 (z celkového počtu 147 tisíc aktivních firem v regionu) vykazovala zaměstnance.	<p>tis. Kč</p> <ul style="list-style-type: none">• Podíl ČDDD na obyvatele byl o necelou 1/10 pod průměrem ČR.• Došlo k poklesu v míře ekonomické aktivity ve věkové skupině nad 15 let, což s sebou nese vzrůstající nároky na ekonomicky aktivní složku populace, pokud má být zachována stávající životní úroveň obyvatel.• Dynamičtější zvyšování konkurenceschopnosti brzdí vysoká nezaměstnanost.• Podíl nezaměstnaných se zvýšil na dvojnásobek (ze 4,6% na 9,1%), tj. 16 tisíc na 31 tis. osob.• Problémem je neustále se zvyšující podíl dlouhodobě nezaměstnaných, tj. 1 rok a více v evidenci úřadů práce.• Dlouhodobě nezaměstnaní tvoří 40% z celkového počtu evidovaných, situaci lze přisuzovat poměrně štědrému systému sociálních dávek, když po oživení ekonomiky se podíl ještě zvýšil.• Jen zhruba 1/2 registrovaných subjektů z celkového počtu vyvíjí ekonomickou činnost.• Při srovnání roku 2013 oproti roku 2008 „padaly“ malé a střední podniky (tj. podniky do 250 zaměstnanců). Celkem jich ubylo 2, 5 tis.• Region představuje významnou do-
--	---

	<p>pravní lokalitu vzhledem k vnitrostátnímu i transevropskému spojení. Problematické je však propojení uvnitř regionu a napojení okrajových částí regionu na dopravní systém.</p> <ul style="list-style-type: none">• Dopravní infrastruktura je poměrně technicky zaostalá (především u silnic II. a III. třídy), což omezuje možnost napojení silnic na systém dálnic ČR. Implementace ROP SM v prioritní ose 1 Doprava přispěla k rekonstrukci silnic této kategorie (5% z celkové délky).
--	--

Zdroj: Vlastní zpracování

9 NÁVRH OPATŘENÍ NA ZVÝŠENÍ EFEKTIVITY ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ Z ÚZEMÍ S NÍZKÝMI HODNOTAMI FINANČNÍ ALOKACE

9.1 Navrhované změny programového období 2014-2020

S ohledem na výše zjištěný a konstatovaný stav vývoje dosavadního čerpání unijních dotací do RS SM je vhodné se ptát, zdali došlo k naplnění cíle Konvergence. Tedy zda se v uplynulém programovém období podařilo snížit regionální disparity. Odpovědět na tuto otázku doposud jednoznačně nelze, přestože je již rok a čtvrt toto programové období skončeno. Dotační politika jistě minimalizovala dopady ekonomické stagnace poslední doby a podařilo se jí z kvantitativního i kvalitativního hlediska zlepšit život obyvatel regionu. Z čerpání však, zejména z hlediska ORP, vplynuly značné disparity, což regionální vyrovnanosti neprospělo. Nač se tedy zaměřit v novém programovém období, aby vynaložené prostředky byly lépe v území využity? Aby přispěly lépe k jeho rozvoji? Nejprve se podíváme na plánovanou koncepci IV. Programového období 2014-2020, kterou doplníme o vlastní získané poznatky dotační problematiky.

V následujícím období by měly zůstat zachovány obecné principy politiky soudržnosti, nadále budou investice do regionů směřovat dle míry jeho rozvoje jako doposud. Kritériem tedy budou regionální HDP v poměru k HDP EU. Jinak však politika soudržnosti prochází plánovanou reformou, jelikož cíle konvergence nebylo dosaženo. Reformou politiky soudržnosti se pro následující programové období myslí zejména zacílení na regionální dimenzi, omezení byrokracie, efektivnější využívání elektronických nástrojů, společné zásady, zaměření na výsledky – společné indikátory, měřitelné milníky a cílové hodnoty, integrovaný přístup k investicím EU, využití nových finančních nástrojů (OKO NOKU 05/2014, str. 10).

Pro následující období je charakteristický proces unifikace. Sjednocení postupů čerpání z jednotlivých strukturálních fondů, unifikace závazných postupů dotačního procesu pro všechny regiony, vytvoření jednotného společného monitorovacího systému pro celý dotační proces, jasné nastavení rolí a kompetencí dotačních orgánů, což má vést ke zjednodušení, lepší komunikaci, zvýšení průhlednosti čerpání, a ke zvýšení efektivity čerpání podpor (OKO NOKU, 08/2014, str. 9, 10, 17).

Nové programové období již nepočítá se stávající organizační strukturou regionálních řídicích orgánů (ROPů), což je mj. zdůvodněno politickým vlivem, který při procesu rozdělování kohezních dotací sehrál velmi negativní roli. Výrazně zabránil hlavnímu cíli Konvergence sblížit, vyrovnávat meziregionální rozdíly. Pro nastolení a udržení transparentnosti dotační politiky tedy dojde v novém programovém období ke zrušení ROP, které budou nahrazeny centrálním koordinačním orgánem – IROP. Všechny operační programy budou realizovat ministerstva. Generálně lze říci, že nejspíš dojde k centralizaci, nakupení pravomocí do mocenského centra. Přestože však doposud nemá organizační struktura konkrétní obrysy, velmi se diskutuje nad možností zvýšení pravomocí MAS. Tyto jsou uskutečněními obcí, tvoří jakousi síť mikroregionů. MAS by v novém období mohly částečně převzít roli ROP jakožto místního (regionálního) koordinačního orgánu.

9.2 Vlastní náhled na problematiku

Lze konstatovat, že doposud zjištěné nedostatky a slabá místa dotačního procesu se do značné míry kryjí s navrhovanými změnami v oficiálních proklamačních materiálech, jako je strategický dokument Evropa 2020, Dohoda o partnerství či platná nařízení a jiné legislativní prameny. S výše uvedenými změnami a navrženými opatřeními se ztotožňují, jelikož cílí na hlavní nešvary komplikující proces čerpání dotací. S ohledem na získané zkušenosti je však dobré blíže zacílit na některé aspekty, které považují pro efektivitu čerpaných unijních prostředků do regionu za klíčové.

9.2.1 potřeba sjednocení metodického prostředí

Uvažme jen důsledky nejednotnosti metodického prostředí dosavadního čerpání, jsou nedozírné. Tato práce je zpracována na datech platných k 1. 1. 2015, tedy 2 roky po skončení III. programového období. Řídící orgán ROP SM stále vyhláší výzvy, desítky projektů jsou stále v hodnocení (přípravná fáze). Ani dva roky po ukončení programového období tedy nelze dojít ke komplexním závěrům a hodnotit dopady čerpání do regionu Střední Morava! Je to způsobeno nepochopitelně více etapovým způsobem administrace projektových žádostí nastavených individuálně v rámci ROP SM. Bohužel není výjimkou, že projekt z roku 2010 nemá uzavřenou smlouvu, protože je stále v procesu hodnocení. Proto je třeba apelovat na jednotnost a jednoduchost nastavených pravidel, která efektivitu investovaných prostředků do území výrazně ovlivňuje.

Libovolným nastavením požadavků ze strany řídicího orgánu nezřídka docházelo k tomu, že obce nebyly schopny tyto požadavky splnit. Šlo především o výzvy v oblasti podpory 2.3. Rozvoj venkova, kde byla nastaveným požadavkem projektu na revitalizaci území (návsí, náměstí) efektivita projektu jedním z významných hodnotících kritérií. Malé obce jej nebyly schopny splnit, jelikož efektivita veřejného prostranství vychází již z podstaty svého charakteru sloužit veřejnosti a neměla by být vázána na kvantifikátory.

9.2.2 posílení kontroly interim a ex-post

Dále bych chtěla zmínit potřebu posílení kontroly interim, ex-post čerpání a věcného plnění oproti dosavadnímu programovému období. To významnou měrou přispěje k eliminaci negativních vlivů na účinnost vynaložených prostředků v území, minimalizuje se subvencování méně potřebných oblastí. Tím dojde k účinnějšímu naplnění základního principu 3E, tedy ke sledování hospodárnosti, efektivity a účelnosti vynaložených prostředků. (Ochrana, 2006, s. 57). Auditoři byli po celou dobu programového období zaměstnanci řídicího orgánu (!), až od roku 2013 byli převedeni pod působnost MF. Tato administrativní organizace byla v přímém rozporu se zájmy transparentnosti a nezávislosti regionální dotační politiky, jelikož ji vyhodnocovali auditoři, kteří byli zároveň zaměstnanci ROP.

Co se týče kontroly následné, tedy ex post, je třeba se zaměřit na fakt, že zásadní (závěrečné) kontroly realizace projektu před jeho ukončením, nejsou tak důsledné, jak by bylo třeba. Důsledkem zahlcenosti pracovníků ROP SM více etapovým systémem administrace (v různých dotačních fázích). Tímto může být ohrožena udržitelnost projektu a nedojde k naplnění cílů projektu, principu 3E, což je v přímém rozporu s efektivitou vynakládaných prostředků dotační politiky.

9.2.3 povinná interakce řídicího orgánu se základními územními subjekty

Je vhodné zdůraznit potřebu návaznosti mezi strategiemi plánování obcí a operačními programy regionu. Doposud návaznost vyhlášených výzev a strategie rozvoje obcí často chyběla. Jde o „hluchá“ místa čerpání, tedy neefektivní postup související s možností lépe čerpat do potřebných oblastí. Navrhují učinit legislativní opatření v podobě jakéhosi „připomínkového“ řízení. To by mělo předcházet samotnému schválení konečné koncepce IROP, která je v tuto chvíli ve fázi připomínkového řízení u EK. V současné době by tedy bylo ideální maximálně zintenzivnit jednání např. mezi Svazem obcí a měst a řídicím orgánem IROP (MMR) o harmonizaci prioritních a specifických cílů. Eliminoval by se nega-

tivní jev plynoucí z dotazníkového šetření, kdy si obce stěžovaly, že výzvy jsou vyhlašované na priority, které se s jejich obecní strategií rozvoje mnohdy rozcházejí. Zvýší se možnost obcí čerpat do potřebných oblastí, lze tak zajistit vyvážený rozvoj území. Tato provázanost souvisí s požadavkem dobré znalosti územních potřeb pro řídicí dotační orgán.

9.2.4 organizační struktura znovu a lépe?

Nejen s ohledem na nadměrný politický vliv ROP na regionální dotace souhlasím s koncepční změnou organizační struktury. Tato bránila efektivnímu čerpání do území, jelikož kritériem byla potřebnost z hlediska politického, méně však z hledisek kohezně relevantních. Vezmeme-li v úvahu převzetí dotačních pravomocí IROP (řízení ministerstvy, centrálně), pro zmírnění dopadu centralizace se přikláním k zdůraznění územního prvku, tedy k vytvoření regionálních zprostředkujících subjektů. Již nyní je zřejmé, že ať bude roli zprostředkujících subjektů plnit kterýkoli orgán, nebude nadán zásadními rozhodovacími pravomocemi, jako měly řídicí orgány ROP doposud.

Role územních zprostředkujících subjektů - „prodloužených rukou“ IROP - by mohla plnit Centra regionálního rozvoje (dále CRR), a to dle dosavadního administrativního členění regionů soudržnosti, tedy v počtu 7. S tím souvisí potřeba posílení personálních kapacit v jednotlivých CRR, a to ze současných 3-5 pracovníků na 25. Tento počet se zdá být optimální na základě komparace s dosavadním obsazením ROP SM (55 zaměstnanců). Pracovníků na CRR bude potřeba výrazně méně s ohledem na centrální řízení. Tyto pozice by mohly být obsazeny dostatečně kvalifikovanými pracovníky dosavadních ROP z oblasti administrace projektů prostřednictvím transparentního výběrového řízení. CRR by tedy plnil úlohu pouhého administrátora projektů v regionu. Závazné pokyny budou nastaveny centrálně.

Tabulka č. 28: Návrh rozvržení personálních kapacit regionů v programovém období 2014-2020

	Územní působnost	Počet územních pracovišť	Počet projektových manažerů celkem	Poznámka
Centrum regionálního rozvoje (CRR)	NUTS2	7	175	25 projektových manažerů na 1 NUTS 2
Místní akční skupiny (MAS)	ucelené území s 10 tis. - 100 tis. obyvatel	180	900	5 projektových manažerů na 1 MAS

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky nám dále vyplývá uplatnění MAS, které najdou své využití také v následujícím programovém období. Doposud MAS administrovaly zejména projekty z Programu rozvoje venkova. Jejich silné stránky spatřuji zejména v dobré dosavadní organizovanosti, etablovanosti, zkušenosti s čerpáním dotací v uplynulém programovém období, dále pak v přímé návaznosti na dotčené obce a nejlepší možné znalosti místních podmínek a potřeb. MAS celistvě pokrývají venkovské oblasti ČR vyjma obcí 20.000 obyvatel a více. Z celkového pohledu pokrývají 58% území populace ČR. K 1.1.2015 je na území ČR činných 180 MAS s personální kapacitou v průměru do 3 zaměstnanců. S ohledem na možné navýšení kompetencí v čerpání územních dotací navrhujeme poměrné zvýšení v průměru na 5 zaměstnanců. Kapacity bude možno čerpat, obdobně jako do CRR, z řad dosavadních zaměstnanců ROP, zejména z pozice projektový manažer. V celorepublikovém měřítku se jedná o navýšení personální kapacity zhruba o 145 pracovníků v rámci CRR a o 360 pracovníků v rámci národní sítě MAS.

9.2.5 základem je funkční legislativní prostředí

Na závěr je vhodné konstatovat, že k datu zpracování diplomové práce stále nebyl schválen žádný operační program pro ČR Evropskou komisí, dochází k fatálnímu zpoždění IV. programového období. Přestože toto období je z kalendářního hlediska již rok a čtvrt v běhu, neexistuje doposud žádný funkční systém, nejsou vyhlašovány výzvy, tedy nedochází k čerpání do území. Na to doplácí především samotné čerpající regiony. Důvodem je požadavek vytvoření transparentního a odpovědnostního fungování orgánů veřejné moci v podobě přijetí služebního zákona. Tento doposud není schválen! Jiskru naděje lze spat-

řovat v prohlášení premiéra vlády Bohuslava Sobotky ze dne 16. 3. 2015, kdy konstatoval, že „obdržel dopis od předsedy Evropské komise Jean-Claude Junckera, ve kterém potvrdil, že Evropská komise souhlasí s úpravami služebního zákona a jeho konečnou podobou“. Nyní by již všechny předpoklady uvolnění prostředků měly být splněny. Přestože je ČR dlouhodobě Evropskou Unií kritizována pro absenci základního služebního legislativního pramenu, táži se, jak je možné, že ČR doposud neměla potřebu tuto podmínku splnit a podniknout potřebné kroky k přijetí služebního zákona? Není snad v zájmu samotného státu čerpat efektivně, tedy po celou dobu tak, aby dostal svého závazku vyčerpat přidělené dotace v určeném období? Včasné přizpůsobení se požadavkům EU je základem, bez něž nelze efektivně čerpat. Nastalé proluky jistě nepodporují vyvážený rozvoj území, nejsou zachovány základní principy kohezní politiky, jako např. kontinuita vyváženosti rozvoje území. To má fatální důsledky na politiku soudržnosti.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo navrhnout strategii čerpání prostředků z fondů EU v území regionu Střední Morava tak, aby byla zajištěna vyšší míra jejich efektivity v území. Nejprve jsem se, v rámci teoretické části práce, zaměřila na důvody existence unijní kohezní politiky a dále prezentovala Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava. Aby bylo možné navrhnout zlepšení, bylo třeba zaměřit se na zhodnocení dosavadního vývoje čerpání a vyhodnotit stav efektivity vynakládaných veřejných prostředků do území v současnosti. K tomu nám posloužila zejména socioekonomická analýza regionu Střední Morava. Ta nám pomohla odhalit hlavní rozvojové problémy tohoto území soudržnosti a zjistit jeho současný stav po uplynutí III. Programového období, kdy bylo do území v rámci ROP SM načerpáno cca 17,7 mld Kč z příspěvku Společenství.

K vyhodnocení účinnosti dosavadního vývoje čerpání významně přispěla také evaluace územního rozložení finančních prostředků z ROP SM, dotazníkové šetření, interview se starosty regionálních obcí a vypracování SWOT analýzy regionu. Po zpracování takto získaných dat jsem dospěla k závěru, že region Střední Morava trápí, s ohledem na čerpání dotací z fondů EU, zejména nedostatek v oblasti podpory podnikání, sociálních služeb a nedostatečné infrastruktury. Tyto zásadní rozvojové problémy regionu Střední Morava se potvrdily jako slabá místa také v rámci vyhodnocení indikátorů územních dopadů. V prioritní ose 1 Doprava se dařilo čerpat částečně úspěšně, tvorbu nových silnic komplikují mj. složité majetkoprávní vztahy související s výkupem pozemků. K podpoře silniční infrastruktury vybudováním silnic II. a III. Třídy došlo jen z menší části. Infrastruktura je přitom zásadním faktorem rozvoje regionu. Nejvíce negativní a fatální dopady na vyvážený rozvoj území Střední Morava lze však spatřit v oblasti prioritní osy 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu. Znepokojivé zejména je, že více než polovina malých obcí 500-4999 obyvatel vůbec nečerpala. O vyváženém rozvoji venkova tedy nelze hovořit, ze statistických dat vyplynuly velké územní disparity v čerpání obcí. Jedná se dále zejména o malé a střední podniky, které v dosavadním programovém období nejen že nečerpaly, ale dokonce ve výrazné míře zanikaly (přes 2500 podniků do 250 zaměstnanců). V této oblasti shledávám pochybení řídicího orgánu, kdy nebyly naplněny indikátory v oblasti podpory MSP, ba naopak. To prohloubilo již tak špatnou situaci na poli podnikání. Jelikož spatřuji v MSP nositele regionální zaměstnanosti, jejich podporu shledávám v budoucím programovém období za klíčovou a prioritní. Tento neúspěch dosavadního období shledávám zejména ve zdoluhavém dotačním procesu a nastavení přísných kritérií čerpání. Na základě získaných

informací spatřuji potřebnost čerpání také v sociální oblasti. Dochází k výraznému demografickému stárnutí obyvatelstva, na což region doposud není dostatečně připraven. Dosavadní čerpání unijních prostředků lze shrnout jako spíše nevyvážené a administrativně neefektivně nastavené, což potvrzují i žadatelé a čerpající subjekty. To vše zamezuje vyváženému rozvoji regionu Střední Morava, snižuje jeho konkurenceschopnost a snižuje efektivitu vynaložených prostředků z fondů EU.

Hlavní cíl práce byl naplněn zejména zjištěním dosavadního stavu čerpání dotací z fondů EU do regionu po skončení programového období 2007-2013, kdy bylo možné detekovat hlavní příčiny nedostatečně efektivního dopadu dotací. Zároveň se otevřela možnost navrhnout řešení nová a lepší, především díky analýze zjištěných výstupů a navrhovaných opatření pro IV. Programové období 2014-2020. S ohledem na výše uvedená zjištění a nabyté poznatky navrhuji zavést zejména potřebný legislativní rámec v podobě služebního zákona, metodicky jednotné prostředí řízené centrálním orgánem a závazné pro regionální koordinační orgány, restrukturalizaci organizační struktury zejména s ohledem na depolitizaci dotačních orgánů. To by mělo výrazně ovlivnit transparentnost dotační politiky, kvantitativně i kvalitativně zlepšit čerpání prostředků do území a zajistit tak jeho vyvážený rozvoj, což se v uplynulém programovém období nepodařilo dosáhnout v plné míře. Dále považuji za podstatné zdůraznit potřebu užší spolupráce dotačních orgánů s konečnými příjemci – s obcemi, jelikož jsou nejlépe znalí potřebnosti financování do jednotlivých oblastí. V neposlední řadě pak navrhuji klást větší důraz na kontrolu průběhu čerpání ze strany řídicích orgánů na národní a unijní úrovni. Jen tak lze beze zbytku dostát efektivnosti, hospodárnosti, účelnosti a účinnosti vynaložených dotačních prostředků EU do území a lépe se tak přiblížit cílům politiky soudržnosti.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje

- [1] DISMAN, Miroslav. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 1. vyd. Praha: Garda Publishing, 2009. 374 s. ISBN 978-80-247-3006-6.
- [2] HAGUE, P. a JACKSON P. *Market research: a guide to planning, methodology and evaluation*. 1st. Publ. London: Kogan Page, 1996, 224 s. ISBN 07-494-1785-4.
- [3] HÁJEK, O. a J. NOVOSÁK. *Kohezní politika v širších souvislostech*. Žilina: Georg, 2010, 216 s., ISBN 978-80-89401-19-2.
- [4] KOZEL, R., L. MYNÁŘOVÁ a H. SVOBODOVÁ. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. ISBN 978-80-247-3527-6.
- [5] MAREK, D. a T. KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské Unie*. 1. Vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principal, 2009, 215 s. ISBN 978-80-8702-956-5.
- [6] NIJKAPM, P. *Spatial disparities and development policy*. 1st ed. Washington: World Bank Publications, 2009, 290 p. ISBN 978-0-8213-7723-9.
- [7] OCHRANA, F. *Programové financování a hodnocení veřejných výdajů*. 1. Vyd. Praha: Ekopress, 2006, 188 s. ISBN 80-86929-13-2.
- [8] OLECKÁ, I. a K. IVANOVÁ. *Metodologie vědecko-výzkumné činnosti*. 1. Vyd. Olomouc: Moravská Vysoká škola, 2010. ISBN 978-80-87240-33-5.
- [9] PIKE, A. et al. *Local and regional development*. 1st ed. New York: Routledge, 2006, 310 p. 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.
- [10] REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-3006-6.
- [11] STEJSKAL, J. a J. KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-588-2.

Internetové zdroje

- [12] CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. Integrovaný regionální operační program. *Crr.cz* [online]. © 2011-2014 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.crr.cz/cs/irop/>

[13] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD VEŘEJNÁ DATABÁZE. Makroekonomika. Národní účty. *Hrubá přidaná hodnota v regionech NUTS2 ČR. 1996-2013.* [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=23&

[14] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD VEŘEJNÁ DATABÁZE. Makroekonomika. Národní účty. Souborné informace. Informace o regionech, městech a obcích. *Hrubá přidaná hodnota v regionech NUTS 2 ČR. 1996-2013.* [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-26]. Dostupné z:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=RgU_0601_NUTS2&&kapitola_id=23

[15] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD VEŘEJNÁ DATABÁZE. Makroekonomika. Národní účty. Hrubý domácí produkt v regionech NUTS 2 ČR. 1996-2013. [online]. © 2014 [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=23&

[16] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD VEŘEJNÁ DATABÁZE. Makroekonomika. Národní účty. Hrubý domácí produkt na obyvatele v regionech soudržnosti ČR. 1996-2013. [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=23&

[17] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD VEŘEJNÁ DATABÁZE. Makroekonomika. Národní účty. Souborné informace. *Domácí a výjezdový cestovní ruch českých rezidentů.* [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=RgU_0602_NUTS2&&kapitola_id=23

[18] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD VEŘEJNÁ DATABÁZE. Makroekonomika. Národní účty. *Tvorba hrubého fixního kapitálu v regionech NUTS 2 ČR. 1996-2013.* [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=23&

[19] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD VEŘEJNÁ DATABÁZE. Práce, sociální statistiky. Práce a mzdy. Zaměstnanci, mzdy a náklady práce. *Průměrná hrubá měsíční mzda.* [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=PRA1100CU&q_rezim=1&vo=null&q_text=&maklist_velikost=10000&kapitola_id=15

- [20] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD VEŘEJNÁ DATABÁZE. Práce, sociální statistiky. *Průměrný podíl nezaměstnaných osob v ČR a krajích*. [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=PRA6010PC_KR&q_rezim=1&vo=null&q_text=&maklist_velikost=10000&kapitola_id=15
- [21] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD VEŘEJNÁ DATABÁZE. Práce, sociální statistiky. *Uchazeči o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob. Počty uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob v krajích ČR*. [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=PRA0100PU_KR&q_rezim=1&vo=null&q_text=&maklist_velikost=10000&kapitola_id=15
- [22] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD VEŘEJNÁ DATABÁZE. Práce, sociální statistiky. *Uchazeči o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob v ČR a krajích*. [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=PRA6010PC_KR&q_rezim=1&vo=null&q_text=&maklist_velikost=10000&kapitola_id=15
- [23] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Vydáváme. Katalog produktů. *Statistický bulletin - Olomoucký kraj - 1. až 4. čtvrtletí 2014*. [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: www.czso.cz/csu/czso/katalog-produktu
- [24] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Vydáváme. Katalog produktů. *Statistický bulletin - Zlínský kraj - 1. až 4. čtvrtletí 2014*. [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: www.czso.cz/csu/czso/katalog-produktu
- [25] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Vydáváme. Publikace. Rok 2009 – Souborné informace. *Statistická ročenka České republiky – 2009*. [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://csugeo.i-server.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/0001-09>
- [26] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Vydáváme. Ročenky. *Demografická ročenka krajů – 2004 až 2013*. [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/demograficka-rocenka-kraju-2004-az-2013-dqic37ia0x>
- [27] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Vydáváme. Ročenky. *Statistická ročenka České republiky – 2010*. [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-ceske-republiky-2010-zqa20b153r>

- [28] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Vydáváme. Ročenky. *Statistická ročenka České republiky – 2011*. [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-ceske-republiky-2011-idioienvk3>
- [29] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Vydáváme. Ročenky. *Statistická ročenka České republiky – 2012*. [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-ceske-republiky-2012-m3e85gpidf>
- [30] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Vydáváme. Ročenky. *Statistická ročenka České republiky – 2013*. [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-ceske-republiky-2013-pxygncc90n>
- [31] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Vydáváme. Vydané publikace. *Statistická ročenka Olomouckého kraje 2008*. [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://csugeo.i-server.cz/csu/2008edicniplan.nsf/krajpubl/13-7101-08-2008-xm>
- [32] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Vydáváme. Vydané publikace. *Statistická ročenka Zlínského kraje 2008*. [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: <http://csugeo.i-server.cz/csu/2008edicniplan.nsf/krajpubl/13-7201-08--xz>
- [33] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Vydáváme. Vydané publikace. *Statistická ročenka Olomouckého kraje 2014*. [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-olomouckeho-kraje-2014-q1jqcwz1r1>
- [34] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Vydáváme. Vydané publikace. *Statistická ročenka Zlínského kraje 2014*. [online]. © Český statistický úřad [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-zlinskeho-kraje-2014-qtbdkjs6vr>
- [35] iDNES, Zprávy. *Do Česka mohou téci miliardy z EU, komise kývla na služební zákon*. ze dne 16. března 2015. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/do-ceska-mohou-teci-miliardy-z-eu-komise-kyvla-na-sluzebni-zakon-pwi-/domaci.aspx?c=A150316_115521_domaci_kop
- [36] INTEGROVANÝ PORTÁL MPSV. Zaměstnanost. Statistiky nezaměstnanosti. Měsíční statistika nezaměstnanosti 12_2014. [online]. © *mpsv.cz* [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes>
- [37] INTEGROVANÝ PORTÁL MPSV. Zaměstnanost. Statistiky nezaměstnanosti. Měsíční statistika nezaměstnanosti 12_2007. [online]. © *mpsv.cz* [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes>

- [38] MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Integrovaný portál MPSV. Zaměstnanost. *Měsíční statistika nezaměstnanosti*. [online]. © 2014 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes>
- [39] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Fondy EU v ČR. *Programové období 2014–2020*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <http://strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>
- [40] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Fondy EU v ČR. Programové období 2014–2020. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Dohoda-o-partnerstvi>
- [41] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Fondy EU v ČR. Programové období 2014–2020. *Dokumenty*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-17]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Dokumenty>
- [42] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Fondy EU v ČR. Programové období 2014–2020. *Dokumenty. Výroční zpráva 2008* [online]. © 2009 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/1430/>
- [43] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Fondy EU v ČR. Programové období 2014–2020. *Dokumenty. Výroční zpráva 2009* [online]. © 2010 [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/1827/>
- [43] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Fondy EU v ČR. Programové období 2014–2020. *Dokumenty. Výroční zpráva 2010* [online]. © 2011 [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/4694/>
- [45] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Fondy EU v ČR. Programové období 2014–2020. *Dokumenty. Výroční zpráva 2011* [online]. © 2012 [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/3378/>
- [46] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Fondy EU v ČR. Programové období 2014–2020. *Dokumenty. Výroční zpráva 2012* [online]. © 2013 [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/4159/>
- [47] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Fondy EU v ČR. Programové období 2014–2020. *Narizení kohezní politiky pro období 2014-2020*. [online]. © 2014 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Navrhovanych-narizeni-kohezni-politiky-pro-obdobi>

- [48] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Fondy EU v ČR. Programové období 2014–2020. *Programy pro programové období 2014-2020*. [online]. © 2014 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>
- [49] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Fondy EU v ČR. Programové období 2014–2020. *Prováděcí legislativa 2014-2020*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Provadeci-legislativa-2014-2020>
- [50] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Podpora regionů a cestovní ruch. Regionální politika. Koncepce a strategie. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020* [online]. © 2015 [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020>
- [51] NS MAS ČESKÉ REPUBLIKY. O nás. *Místní akční skupiny*. [online]. © 2015 [cit. 2015-04-06]. Dostupné z: <http://nsmas.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>
- [52] OKO NOKu. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR – Národní orgán pro koordinaci, 2014. roč. 2014, č. 5. [online]. © 2014 [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/bc7a6d16-cbbe-43b9-88bf-1d033210f541/Okonoku_05_14_dvojstrany.pdf?ext=.pdf
- [53] OKO NOKu. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR – Národní orgán pro koordinaci, 2014. roč. 2014, č. 6. [online]. © 2014 [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/235139e9-beb7-4bab-b9d3-dd5da2b90da7/Okonoku_06_2014_web.pdf?ext=.pdf
- [54] OKO NOKu. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR – Národní orgán pro koordinaci, 2014. roč. 2014, č. 7. [online]. © 2014 [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/097d425c-d133-45f7-8a4d-d9725048a1ca/Okonoku_07_2014_el_oprava.pdf?ext=.pdf
- [55] OKO NOKu. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR – Národní orgán pro koordinaci, 2014. roč. 2014, č. 8. [online]. © 2014 [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/0f916479-8b6a-4d8c-ba9b-48f2e2fa59bd/Okonoku_08_B.pdf?ext=.pdf

- [56] ROP STŘEDNÍ MORAVA. 2014-2020. Archiv aktualit. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2015 [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/obdobi-2014/aktuality>
- [57] ROP STŘEDNÍ MORAVA. 2014-2020. Harmonogram přípravy programovacího období 2014+. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2015 [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: www.rr-strednimorava.cz/obdobi-2014/harmonogram-pripravy-programovaciho-obdobi-2014
- [58] ROP STŘEDNÍ MORAVA. 2014-2020. Klíčové dokumenty. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2015 [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/obdobi-2014/klicove-dokumenty>
- [59] ROP STŘEDNÍ MORAVA. 2014-2020. Nejčastější otázky a odpovědi k období 2014+. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2015 [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/obdobi-2014/nejcastejsi-otazky-a-odpovedi-k-obdobi-2014>
- [60] ROP STŘEDNÍ MORAVA. 2014-2020. Poskytování informací k možnostem podpory z IROP 2014-2020. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2014 [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/obdobi-2014/poskytovani-informaci-k-moznostem-podpory-z-irop-2014-2020>
- [61] ROP STŘEDNÍ MORAVA. 2014-2020. Projekt přípravy regionu soudržnosti Střední Morava na Kohezní politiku 2014+. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2015 [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/obdobi-2014/projekt-pripravy-regionu-soudrznosti-stredni-morava-na>
- [62] ROP STŘEDNÍ MORAVA. 2014-2020. Role Regionálních rad. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2015 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/obdobi-2014/role-regionalnich-rad>
- [63] ROP STŘEDNÍ MORAVA. 2014-2020. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/obdobi-2014>
- [64] ROP STŘEDNÍ MORAVA. Dokumenty. Výroční zpráva. *Výroční zpráva 2008* [online]. © 2009 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/1430/>
- [65] ROP STŘEDNÍ MORAVA. Dokumenty. Výroční zpráva. *Výroční zpráva 2010* [online]. © 2011 [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/4694/>
- [66] ROP STŘEDNÍ MORAVA. Dokumenty. Výroční zpráva. *Výroční zpráva 2011* [online]. © 2012 [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/3378/>

- [67] ROP STŘEDNÍ MORAVA. Dokumenty. Výroční zpráva. *Výroční zpráva 2012* [online]. © 2013 [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/4159/>
- [68] ROP STŘEDNÍ MORAVA. Dokumenty. Výroční zpráva. *Výroční zpráva 2013* [online]. © 2014 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/4928>
- [69] ROP STŘEDNÍ MORAVA. Dokumenty ROP SM. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2015 [cit. 2015-01-18]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/folder/0/>
- [70] ROP STŘEDNÍ MORAVA. Regionální rada. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2014 [cit. 2014-11-25]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/rr>
- [71] ROP STŘEDNÍ MORAVA. ROP SM. IPRÚ a IPRM. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2014 [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/rop-sm/ipru-a-iprm>
- [72] ROP STŘEDNÍ MORAVA. ROP SM. Legislativa ROP. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2009 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/rop-sm/legislativa-rop>
- [73] ROP STŘEDNÍ MORAVA. ROP SM. Programový dokument. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/rop-sm/programovy-dokument>
- [74] ROP STŘEDNÍ MORAVA. ROP SM. Prováděcí dokument. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/rop-sm/provadeci-dokument>
- [75] ROP STŘEDNÍ MORAVA. ROP SM. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2014 [cit. 2014-11-25]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/rop-sm>
- [76] ROP STŘEDNÍ MORAVA. ROP SM. Semináře a prezentace. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2015 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/folder/156>
- [77] ROP STŘEDNÍ MORAVA. ROP SM. Strukturální fondy EU. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/rop-sm/strukturalni-fondy-eu>
- [78] ROP STŘEDNÍ MORAVA. 2015. Sestava R17 Finanční čerpání. Soustava platná k 7.1. 2015. [s.l.]: IS Monit7+
- [79] ROP STŘEDNÍ MORAVA. 2015. Sestava R18 Věcné plnění podle indikátorů. Soustava platná k 7.1. 2015. [s.l.]: IS Monit7+

[80] ROP STŘEDNÍ MORAVA. Úřad regionální rady. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/urad-regionalni-rady>

[81] ROP STŘEDNÍ MORAVA. Veřejnost a média. Výbor Regionální rady vyhlásil 59. výzvu k předkládání projektových žádostí. *rr-strednimorava.cz* [online]. © 2015 [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/verejnost-a-media/vybor-regionalni-rady-vyhlasil-59-vyzvu-k-predkladani>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

č.	číslo
CHKO	Chráněné krajinné území
CZK	Koruna česká
CZ NACE	Klasifikace ekonomických činností
ČDDD	Čistý disponibilní důchod domácností
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
ECB	Evropská centrální banka
EIB	Evropská investiční banka
EK	Evropská komise
ES	Evropské Společenství
ERDF	European Regional Development Fund/ Evropský fond pro regionální rozvoj
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
ESF	European Social Fund/ Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
HPH	Hrubá přidaná hodnota
IPRM	Integrovaný plán rozvoje měst
IPRÚ	Integrovaný plán rozvoje území
IOP	Integrovaný operační program

IROP	Integrovaný regionální operační program
IS	Informační systém
IS MONIT7+	Informační systém pro administraci žádostí o dotaci a projektů v rámci ŘO
MAS	Místní akční skupina
mld	miliarda
MF	Ministerstvo financí
MMR	Ministerstva pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSC2007	Monitorovací systém Central
NČI	Národní číselník indikátorů
NPR	Národní program reforem
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS 2	Územní statistická jednotka (Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques)
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OKEČ	Odvětвовá klasifikace ekonomických činností
OP	Operační program
OP D	Operační program Doprava
OP VVI	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
OP VK	Operační program Vzdělávání a konkurence schopnost
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PO	Prioritní osa
PPS	Parita kupní síly
ROP	Regionální operační program

RR	Regionální rada
RS	Region soudržnosti
SEA	Posouzení vlivu na životní prostředí
SF	Strukturální fondy
SFC2007	Databáze Evropské komise, která monitoruje činnost evropských fondů pro období 2007-2013
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SHR	Strategie hospodářského růstu
SM	Střední Morava
SMO	Statutární město Olomouc
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství
THFK	Tvorba hrubého fixního kapitálu
ÚRR SM	Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava
VZ	Výroční zpráva
-	ležatá čárka na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
.	tečka na místě čísla značí, že údaj není k dispozici
x	ležatý křížek na místě čísla značí, že zápis není možný z logických důvodů

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Obrázky

Obr. č. 1: Vazby mezi cíli a prioritními osami ROP Střední Morava 24

Obr. č. 2: Územní rozdělení regionů soudržnosti ČR 34

Grafy

Graf č. 1: Podíl prioritních os na alokaci ROP Střední Morava (EU zdroje)..... 22

Graf č. 2: Podíly oblastí podpory v prioritní ose 1 Doprava (2007-2013) 27

Graf č. 3: Podíly oblastí podpory v prioritní ose 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu (2007-2013) 30

Graf č. 4: Srovnání vývoje nezaměstnanosti v regionu soudržnosti Střední Morava a v ČR v letech 2007, 2013 a 2014 (stav k 31.12.) 40

Graf č. 5: Podíly čerpání finančních prostředků z ROP Střední Morava 48

Graf č. 6: Čerpání dotací z ROP SM v prioritní ose 2 v oblasti podpory 2.1 Rozvoj regionálních center na 1 obyvatele v Kč dle ORP (stav k 7. 1. 2015) 53

Graf č. 7: Čerpání dotací z ROP SM v prioritní ose 2 v oblasti podpory 2.2 Rozvoj měst na 1 obyvatele v Kč dle ORP (stav k 7. 1. 2015)..... 55

Graf č. 8: Čerpání dotací z ROP SM v prioritní ose 2 v oblasti podpory 2.3 Rozvoj venkova na 1 obyvatele v Kč dle ORP (stav k 7. 1.2015) 58

Graf č. 9: Čerpání dotací z ROP SM v prioritní ose 3 Cestovní ruch v oblasti podpory 3.1 – 3.3 na 1 obyvatele v Kč dle ORP (stav k 7. 1. 2015) 64

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Alokace pro prioritní osy a oblasti podpory ROP SM 2007 - 2013 (EU zdroje fond ERDF)	23
Tabulka č. 2: NUTS2 Střední Morava územní struktura k 1.1.2014	32
Tabulka č. 3: Demografické charakteristiky regionu SM a ČR v roce 2007 a 2013	33
Tabulka č. 4: Vzdělanostní struktura obyvatel v regionu SM a v ČR v letech 2007 a 2013	34
Tabulka č. 5: Hrubý domácí produkt (HDP) v regionu SM a v ČR v roce 2007 a 2013	35
Tabulka č. 6: Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) na obyvatele v regionu SM a v ČR v roce 2007, 2012 a 2013	36
Tabulka č. 7: Hrubá přidaná hodnota (HPH) v regionu SM a v ČR v roce 2007 a 2013 ..	36
Tabulka č. 8: Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) v regionu SM a ČR v roce 2007 a 2013	37
Tabulka č. 9: Výdaje na výzkum a vývoj a počty zaměstnanců v regionu SM a v ČR v roce 2007 a 2013	38
Tabulka č. 10: Hodinová produktivita práce v regionu SM a v ČR v roce 2007 a 2013 ...	38
Tabulka č. 11: Celkový počet registrovaných subjektů a počet ekonomicky činných subjektů v regionu Střední Morava v roce 2007 a 2013	40
Tabulka č. 12: Dopravní infrastruktura v regionu SM a v ČR v roce 2007 a 2013	42
Tabulka č. 13: Věcné plnění programu ROP Střední Morava stav k 7. 1. 2015	43
Tabulka č. 14: Kontextové monitorovací indikátory ROP Střední Morava	45
Tabulka č. 15: Realizace ROP Střední Morava - finanční přehled čerpání alokace (EU zdroje) stav k 7. 1. 2015	47
Tabulka č. 16: Věcné plnění - monitorovací indikátory prioritní osy 1 Doprava	49
Tabulka č. 17: Finanční čerpání alokace ROP Střední Morava v prioritní ose 1 Doprava (EU zdroje) stav k 7. 1. 2015	51

Tabulka č. 18: Finanční čerpání alokace ROP Střední Morava v prioritní ose 2 - oblast podpory 2.1 Rozvoj regionálních center (EU zdroje) stav k 7. 1. 2015	52
Tabulka č. 19: Finanční čerpání alokace ROP Střední Morava v prioritní ose 2 - oblast podpory 2.2 Rozvoj měst do obcí s rozšířenou působností (EU zdroje) stav k 7. 1. 2015	54
Tabulka č. 20: Věcné plnění v prioritní ose 2 oblast podpory 2.2 Rozvoj měst	56
Tabulka č. 21: Finanční čerpání alokace ROP Střední Morava v prioritní ose 2 - oblast podpory 2.3 Rozvoj venkova do obcí s rozšířenou působností (EU zdroje) stav k 7. 1. 2015	57
Tabulka č. 22: Věcné plnění v prioritní ose 2 oblast podpory 2.3 Rozvoj venkova	59
Tabulka č. 23: Finanční čerpání alokace ROP Střední Morava v prioritní ose 2 - oblast podpory 2.4 Podpora podnikání do obcí s rozšířenou působností (EU zdroje) stav k 7. 1. 2015	60
Tabulka č. 24: Finanční čerpání alokace ROP Střední Morava v prioritní ose 3 Cestovní ruch (EU zdroje) stav k 7. 1. 2015	61
Tabulka č. 25: Finanční čerpání alokace ROP Střední Morava v prioritní ose 3 Cestovní ruch - oblast podpory 3.1 – 3.3 do obcí s rozšířenou působností (EU zdroje) stav k 7. 1. 2015	63
Tabulka č. 26: Věcné plnění v prioritní ose 3 Cestovní ruch	65
Tabulka č. 27: Podpořená lůžka z ROP Střední Morava v ubytovacích zařízeních pro cestovní ruch	66
Tabulka č. 28: Návrh rozvržení personálních kapacit regionů v programovém období 2014-2020	85

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

PŘÍLOHA PI: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Průzkum spokojenosti obcí s čerpáním prostředků z fondů EU

Stránka č. 1 z 3

Průzkum spokojenosti obcí s čerpáním prostředků z fondů EU

**Povinné pole*

1. **Je Vaše obec spokojená s čerpáním prostředků z fondů EU v programovém období 2007-2013? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO *Přeskočte na otázku 3.*
 NE *Přeskočte na otázku 2.*

2. **V čem spatřujete slabé stránky procesu čerpání prostředků uplynulého programového období? ***

3. **Měla Vaše obec zpracovanou Strategii/Program rozvoje obce v období let 2007-2013? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO *Přeskočte na otázku 4.*
 NE *Přeskočte na otázku 5.*

4. **Byly grantové výzvy ROP SM v souladu s Vámi zpracovanou Strategii/Programem rozvoje obce? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO *Přeskočte na otázku 6.*
 NE *Přeskočte na otázku 5.*

5. **V jaké oblasti byste uvítali možnost realizace projektů v následujícím programovém období, aby grantové výzvy odpovídaly Vaší Strategii/Programu rozvoje obce? ***

6. **Zvládli jste jako obec podat projektovou žádost bez cizí pomoci? ***

např. bez externího zpracovatele
Označte jen jednu elipsu.

- ANO
 NE

7. **Byl pro Vás informační elektronický systém pro podání žádostí složitý? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO, bez cizí pomoci bychom žádost vložili nezvládli
 ANO, ale poradili jsme si sami
 SPÍŠE NE
 VŮBEC NE, systém byl na orientaci jednoduchý a srozumitelný

8. **Využili jste možnost konzultovat svou žádost s poskytovatelem dotace v přípravné fázi projektu? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO
 NE

9. **V případě, že některá z Vašich projektových žádostí byla neúspěšná, dotazovali jste se poskytovatele dotace na důvod neúspěchu? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO *Přeskočte na otázku 10.*
 NE *Přeskočte na otázku 11.*

10. **Byla pro Vás odpověď poskytovatele dotace dostatečně přínosná? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO, odpověď byla dostatečná a uspokojivá
- NE, odpověď byla příliš obecná, nebylo možné zjistit skutečný důvod neúspěchu
- Jiné: _____

11. **Do jaké oblasti by ve Vaší obci v následujícím programovém období 2014-2020 měly dle Vás směřovat dotace? ***

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Nové pracovní příležitosti
- Zvýšení atraktivity regionu pro nové investory
- Rozvoj kultury a společenského života
- Dopravní infrastruktura
- Oprava/ vybudování chodníků a cyklostezek
- Rozvoj vzdělávání
- Ochrana životního prostředí a přírody
- Technická infrastruktura
- Cestovní ruch
- Jiné: _____

12. **Jaká zlepšení byste v novém programovém období 2014-2020 uvítali? ***

např. zjednodušení procesů, lepší komunikaci, snížení administrativního zatížení, transparentnost řízení atp.

Používá technologii

